

AS LHV Pank
Konsolideeritud aastaaruanne 2020

Konsolideeritud aastaaruanne**01.01.2020 – 31.12.2020**

Ärinimi	AS LHV Pank
Äriregistri number	10539549
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, 10145 Tallinn
Telefon	(372) 6800400
Faks	(372) 6800410
E-post	lhv@lhv.ee
Põhitegevusalad	Pangandus Väärtpaberite maaklerlus Finantsalane nõustamine Kapitalirent ja muu laenuandmine
Juhatus	Kadri Kiisel (esimees) Andres Kitter Indrek Nuume Jüri Heero Meelis Paakspuu Martti Singi
Nõukogu	Madis Toomsalu Rain Lõhmus Andres Viisemann Tiina Mõis Raivo Hein
Audiitor	
Audiitori ärinimi	OÜ KPMG Baltics
Audiitori äriregistri number	10096082
Audiitori juriidiline aadress	Narva mnt. 5, 10117 Tallinn, Eesti

Sisukord

Tegevusaruanne	4
Finantstulemused	7
Juhtimine ja tasustamis põhimõtted	10
Tegevuskeskkond	13
TEGEVJUHI ÜLEVAADE JÄTKUSUUTLIKKUSEST	15
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	34
Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne	34
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	35
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	36
Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne	37
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	38
LISA 1 Üldine informatsioon	38
LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	38
LISA 3 Riskide juhtimine	51
LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	98
LISA 5 Neto intressitulu	99
LISA 6 Neto komisjoni- ja teenustasutulu	100
LISA 7 Tegevuskulud	100
LISA 8 Nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele	101
LISA 9 Omakapitaliinstrumendid õiglasest väärtusest muutustega läbi muu koondkasumi aruande	101
LISA 10 Finantsvarad ja -kohustised õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande	102
LISA 11 Laenud ja nõuded klientidele	103
LISA 12 Muud nõuded klientidele	105
LISA 13 Muud varad	105
LISA 14 Materiaalne ja immateriaalne põhivara	106
LISA 15 Klientide hoiused ja saadud laenud	107
LISA 16 Võlad hankijatele ja muud kohustused	107
LISA 17 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised	108
LISA 18 Allutatud kohustised	108
LISA 19 Omakapital aktsiaseltsis	109
LISA 20 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad	110
LISA 21 Tingimuslikud varad ja kohustised	111
LISA 22 Tehingud seotud osapooltega	112
LISA 23 Tütarettevõtte	113
LISA 24 Tulumaksukulu	114
LISA 25 Tegevussegmentid	114
LISA 26 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded	116
Juhatusel allkirjad konsolideeritud aastaaruandele	120
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	121
Kasumi jaotamise ettepanek	128
Nõukogu allkirjad aastaaruandele	129
Tulude jaotus vastavalt EMTAK klassifikaatoritele	130

Tegevusaruanne

LHV missioon on parem juurdepääs finantsteenustele ja kapitalile. LHV visioon on, et inimesed ja ettevõtted julgesid suurelt mõelda ja ette võtta, seades kõrgeid sihte ja investeerides tulevikku. LHV väärtused on: lihtne, toetav, tulemuslik.

LHV Pank (edaspidi Pank) on suurim kodumaine pank. Pank keskendub ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Erakliendile pakub Pank igapäevaste rahaasjade korraldamist ja eluasemelaene, eristudes parimate raha kasvatamise teenustega. Ärikliendile pakub Pank paindlikku ja sobivat finantseerimist ning igapäevaste rahaasjade korraldamist. Finantsvahendajatele pakub Pank ühtset pangateenuste platvormi eurodes ja naelades. Panga tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning asjakohased. Kliendiga suhtleb Pank peamiselt kaasaegsete elektrooniliste kanalite kaudu. Kokkuhoitud kulud jõuavad Panga klientideni läbi igapäevaste teenuste taskukohaste hindade.

Pank on jõudnud üle 10% turuosani Eestis nii igapäevapanganduses, hoiustes kui ka ettevõtete laenudes. Igapäevapanganduses ja hoiustes on Pank tõusnud kolmandaks pangaks Eestis. Eesti on Panga koduturg ja Pank tahab olla siin võimalikult tugev. Panga pikaajaline siht on saada kõige suuremaks ja kasumlikumaks pangaks Eestis. Seejuures keskendub Pank kõrgele efektiivsusele, innovatsioonile ja parima teeninduse pakkumisele. Pank mõjutab Eesti ettevõtlast ja inimeste finantskäitumist turu parima tundmise, aktiivsuse ning uuenduslike ja kiireimate teenustega. Pank positsioneerib ennast kohaliku pangana Eestis. Pank on täisteenust pakkuv kodupank kliendile, kelle sissetulekud laekuvad pankka ja kes kasutab aktiivselt pangateenuseid.

Panga esindused asuvad Tallinnas, Tartus ja Londonis. 2021. aasta lõpus avab Pank esinduse Pärnus. Pangas töötab ligi 500 inimest ja Panga teenuseid kasutab üle 250 000 kliendi. Pank konsolideerib tütarettevõtet AS LHV Finance (edaspidi LHV Finance), milles Pangal on 65% osalus ja mis tegeleb tarbimisfinantseerimisega (edaspidi Grupp).

Äritegevus

2020. aastal jätkus Panga väga kiire kasv. Panga klientide arv kasvas aastaga enam kui 50 000 võrra ehk 28%, 258 000 kliendini. Esimese kvartali lõpus Eestis laiemalt levima hakanud koroonaviirus COVID-19 ja valitsuse poolt väljakuulutatud eriolukord mõjutasid klientide aktiivsust, kuid seda vaid lühiajaliselt. Klientide aktiivsus taastus juba teise kvartali lõpuks ning aasta lõpuks saavutati klientide aktiivsuses ja ärimahtudes uued rekordtasemed. Kui enamuse Panga inimesi töötas eriolukorra ajal kodust, siis kliendikontorid hoiti lahti tavapärasel aegadel.

Panga Ühendkuningriigi filiaali klientide arv kasvas 130 finantsvahendajast kliendini, kellel on omakorda rohkem kui 10 miljonit lõppklienti üle maailma.

Panga hoiused kasvasid aastaga 53% 4 141 miljoni euroni. Tavaklientide hoiused kasvasid aastaga 46% 2 871 miljoni euroni ja finantsvahendajate hoiused 180% 1 054 miljoni euroni. Finantsvahendajate hoiuste kasvu taga on viimases kvartalis märkimisväärselt kasvanud virtuaalrahade hinnad ja klientide huvi nendesse investeerimise vastu. Hoiuseplatvormide kaudu kaasatud hoiused kahanesid 42% 216 miljoni euroni. Hoiuseplatvormide kaudu raha kaasamine on Panga jaoks seotud kõrgemate intressikuludega ja kuna puudus suurem vajadus täiendavate hoiuste kaasamiseks, ei olnud Pank aasta jooksul aktiivne platvormidel hoiuste kaasamisega.

Panga laenud kasvasid aastaga 31% 2 209 miljoni euroni. Ettevõtete laenud kasvasid aastaga 40% 1 191 miljoni euroni ja jaelaenud 22% 1 017 miljoni euroni. Jaelaenudest moodustasid 68% kodulaenud, 13% liising ja 19% ülejäänud laenud. Oktoobri alguses viisid Pank ja Danske Pank lõpule tehingu, millega Pank omandas Danske Panga Eesti ettevõtete ja avaliku sektoriga seotud krediidiportfelli käitise ülemineku vormis. Tehingu lõplikuks mahuks kujunes 273 miljonit eurot. Võttes arvesse ostuhinna 19 miljoni eurost allahindlust, kasvas Panga laenuportfell tehingu tulemusena 254 miljoni euro võrra. Danske Pangalt võeti üle 346 ärikliendi, 252 korteriühistu ja 80 avaliku sektori kliendi teenindamine. Soetatav krediidiportfell sisaldas 56% osas kohalikele omavalitsustele antud laenusid. Alates tehingu vormistamisest on portfelist lisanduv kasum suurusjärgus 4 miljonit eurot aastas.

Panga puhaskasum kasvas aastaga 57% 34,6 miljoni euroni. Panga tulud kasvasid 45% ja kulud vaid 12%. Neto intressitulude kasv tulenes peamiselt ettevõtete ja kodulaenude mahtude kasvust ning Danske laenude portfelli lepingute allahindluse varasemast konverteerimisest lepingute muutmisel. Neto teenustasutulude kasv tulenes peamiselt ärimahtude kasvust investeerimisteenuste ja finantsvahendajate valdkonnas. Laenude allahindlused suurenesid aasta jooksul 10,9 miljonit eurot. Lisaks kajastavad aasta tulemused muutunud raamatupidamise reeglite järgi arvestada tulevat järgmise aasta avansilist tulumaksukulu 1,2 miljonit eurot eeldatava tulevikus makstava dividendi pealt. Panga efektiivsusnäitajad olid väga kõrged. Panga omakapitali tootlus puhaskasumilt (aktsionäride osa) oli 17,3%, kulu ja tulu suhe 41,0% ning laenukahjumid 0,6%.

Aprillist kuni septembri lõpuni kehtis Eestis pankade vahel kokkulepitud ühine maksepuhkuste andmise kord. Kui aprillis oli klientide huvi maksepuhkuse taotlemise vastu suur, siis alates maist hakkas see vähenema ja juuni lõpus oli huvi maksepuhkuste vastu minimaalne. Teisel poolaastal

lõppes juba märkimisväärne osa maksepuhkustest ja aasta lõpuks oli Panga maksepuhkusel olevate laenude kogusumma langenud 180 miljoni euroni. Kuigi mõne kriisist otseselt mõjutatud ettevõtete panganduse laenukliendi krediitireiting on halvenenud ja see on toonud kaasa täiendava allahindluse, on Panga laenuportfelli kvaliteet tervikuna püsinud tugevana ja maksetähtaja ületanud laenude osakaal jätkuvalt väga madalana.

Panga finantsseisundi aruande maht kasvas aastaga 64% 4 939 miljoni euroni. Likviidsete vahendite efektiivsemaks paigutamiseks osales Pank Eesti riigi võlakirjade kahel emissioonil, saades emissioonidest kokku 400 miljoni euro eest võlakirju. Euroopa Keskpank andis Finantsinspektsiooni ettepanekul Pangale loa väljastada pandikirju, et Pank saaks kaasata eluasemelaenu tagatisel pikaajalist rahastust, millega vähendada väljalaenamiseks mõeldud raha hinda. Juuni alguses toimus Panga pandikirjade esimene ja edukas emissioon mahus 250 miljonit eurot, perioodiga 5 aastat ja intressimääraga 0,12% aastas. Emissioonis osales 31 institutsionaalset investorit 13 riigist üle Euroopa. Keskpankade ja riikideüleste investorite huvi moodustas 41% emissioonist, Saksamaa institutsionaalsete investorite huvi 20% ja Skandinaavia institutsionaalsete investorite huvi 19%. Rahvusvaheline reitinguagentuur Moody's andis pandikirjadele reitingu (P)Aa1. Pandikirjade esmaemiteerimine suurendas Panga finantseerimisallikate hulka ning võimaldab edaspidi kaasata finantseerimist odavamalt ning paindlikumalt. Septembris emiteeris Pank veel 100 miljoni euro eest pandikirju ja kaasas Euroopa Keskpanka TLTRO-III programmist 200 miljoni euro ulatuses finantseerimisvahendeid.

Seoses koroonaviiruse COVID-19 pandeemiaga jõustus kapitalinõuete määruse muudatus sooduskoefitsiendiga riskiga kaalutud varade arvestamise kohta väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele, mis vähendab märkimisväärselt selliste ettevõtete riskiga kaalutud varade mahtu Panga jaoks. Muudatuse eesmärk on toetada väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele laenamist Euroopa Liidus laiemalt. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtte definitsiooni alla kuulub üle 90% Panga laenuportfelist, mistõttu vähenesid selle tulemusena Panga riskiga kaalutud varad 159,4 miljonit eurot ja kapitali vabanes 25,5 miljonit eurot.

2020. aasta lõpus kinnitas Moody's Investors Service üle Pangale varem antud krediitireitingu investeerimisjärgu tasemel stabiilse väljavaatega. Reitingu kinnitamisel võttis Moody's arvesse Panga tugevat kapitaliseeritust ja kasumlikkust, mis tasakaalustab Panga kiiret kasvu.

Ettevõtte audiitor on 2020. aasta jooksul osutanud Pangale muid kindlustandvaid teenuseid, mille läbiviimise kohustus tuleneb vastavalt krediidiastutuste seadusest ja väärtpaberituruseadusest.

Arendustegevus

Aasta jooksul toodi turule mitmeid uusi tooteid. Aasta algusest sai võimalikuks lapsele konto avamine internetipangas.

Uutest makseteenustest toodi turule Apple Pay, Google Pay, Fitbit ja Garmin nutikellade viipemaksed, Alexela krediitkaart, virtuaalne ISIC üliõpilaspilet ja kaardi PIN-koodi tellimine mobiilipanka. Lisaks toodi turule nimemakse teenus ehk makse, mida saab teha vaid telefoninumbri alusel, sealhulgas pankade vahel. Ettevõtetele toodi turule maksete kogumise täisteenus, mille abil pakuvad kaupmehed oma klientidele sobivaid viise kauba või teenuste eest tasumiseks. Koos teiste pankadega tõstis Pank viipemaksete limiidi 50 eurole ja väikmakse limiidi 100 000 eurole. Alates maist alustas Pank taas Eesti residendist klientidele dollari-maksete pakkumist.

Finantsvahendajatest klientidele avati aasta alguses reaaliajas toimivad naelamaksed. Naelamaksete pakkumise alustamisega sai Pank ainulaadse eelise pakkuda finantsvahendajatest klientidele rakendusliidese LHV Connect kaudu ööpäev läbi nii reaaliajas euro- kui ka naelamakseid. Tegemist on esimese pangapoolse rakendusliidese, mis seda võimaldab. Lisaks toodi turule makseskeemidega liitumise kaudse liikme teenus. Teenus võimaldab finantsvahendajast kliendil liituda maksesüsteemiga ilma, et ettevõtte peaks ise välja ehitama keerukat infrastruktuuri. Unikaalne teenus võimaldab LHV Connecti kaudu liidestuda kolme erineva arveldussüsteemiga: SEPA, SEPA Instant ja Faster Payments.

Investeermisteenuste klientidele kaotati 2020. aasta algusest teenustasud Balti aktsiatega tehingute tegemisel. Selle sammuga muutis Pank investeerimisega alustamise kättesaadavaks kõigile. Panga mobiilirakenduses saab mugavalt avada konto, sõlmida investeerimiseks vajalikku lepingu ja sooritada esimesed aktsiatehingud Balti aktsiatega ilma teenustasudeta. Teenustasude kaotamine ja volatiilsed aktsiaturud suurendasid oluliselt klientide väärtpaberitehingute mahtu ning tõid Pangale kokkuvõttes suuremad teenustasud kui planeeritud. 2021. aasta algusest vähendati lisaks välisväärtpaberite hoidmise ja välisaktsiate tehingutasusid. Seoses kogumispensionide seaduse jõustumisega toodi 2021. aasta jaanuarist turule pensioni investeerimiskonto, alustati avalduste vastuvõtmisega ja laiema turunduskampaaniaga. Investeermisteenustes on Pank tõusnud turuliidriks ja klientide hallatavate varade maht on jõudnud 1,9 mld euroni.

Finantseerimistoodetest toodi turule korteriühistu laen. Kasutusele võeti kaugtuvastuse võimalus notaris, mille tulemusena saab näiteks kodulaenu taotleda ja vormistada ning notaritoimingut teha kontaktivabalt.

Organisatsioon

Panga organisatsiooniline struktuur jaotub kuueks valdkonnaks, millel on oma osakonnad. Ärivaldkondadeks on jaepanganduse, ettevõtete panganduse ja finantsvahendajate valdkonnad ning toetavateks valdkondadeks infotehnoloogia, finantsjuhtimise ja tugiteenuste ning riskijuhtimise valdkonnad. Pangaülesteks tegevusteks on personalijuhti-

mine, turundus ja kommunikatsioon, vastavuskontroll ning ESG. Finantsvahendajate valdkonna all on Panga Ühendkuningriigi filiaal.

Aasta jooksul loodi pangaülene ESG tegevusvaldkond ja juhatuse tasemel finantsvahendajast kliendi aktsepteerimise komitee, mille eesmärk on tõkestada Panga ärakasutamist rahapesus ja terrorismi rahastamises või sellele kaasaitamises ning tunne oma klienti põhimõtte rakendamine finantsvahendajast kliendi puhul.

Seoses Ühendkuningriigi lahkumisega Euroopa Liidust esitati Ühendkuningriigi järelevalvele Ühendkuningriigi filiaali kui kolmandast riigist pärit filiaali tegevusloa taotlus.

26. juunil 2020 võtsid LHV Finance'i aktsionärid vastu otsuse, millega kutsuti alates 26. juunist 2020 nõukogust tagasi nõukogu liige Rain Lõhmus ja valiti uueks nõukogu liikmeks Madis Toomsalu.

30. novembril 2020 võttis Panga nõukogu vastuse otsuse, millega kutsuti alates 20. jaanuarist 2021 juhatusest tagasi juhatuse esimees Erki Kilu ja valiti uueks juhatuse esimeheks Kadri Kiisel. Erki Kilu suundus juhtima Ühendkuningriiki loodavat AS-i LHV Group tütarettevõtet eesmärgiga saada krediidiasutuse tegevusluba.

20. jaanuaril 2021 võttis LHV Finance'i nõukogu vastu otsuse, millega kutsuti alates 29. jaanuarist 2021 juhatusest tagasi juhataja Kadri Kiisel ja valiti uueks juhatuse liikmeks ja juhatajaks Mari-Liis Stalde. Samal kuupäeval võtsid aktsionärid vastu otsuse, millega kutsuti alates 29. jaanuarist 2021 nõukogust tagasi nõukogu esimees Erki Kilu ja valiti uueks nõukogu liikmeks Kadri Kiisel. 29. jaanuaril 2021 võttis nõukogu vastu otsuse, millega valiti nõukogu esimeheks Kadri Kiisel.

Aastaga kasvas Panga töötajate arv 72 inimese võrra 507 inimeseni, sh passiivsed ja osalise koormusega, sh LHV Finance'i 21 inimest. Täistööaja arvestuse alusel oli aktiivsete töötajate arv kokku 472 inimest.

Aasta jooksul sai Pank mitme olulise tunnustuse osaliseks. Dive uuringus valiti Pank jätkuvalt parima teenindusega pangaks Eestis. CVKeskus.ee ihaldusväärseimate tööandjate uuringus saavutas Pank kolmanda koha. Pangas läbi viidud personali rahulolu-uuringu Q12 tulemused näitasid inimeste väga kõrget rahulolu. Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioon valis Panga kontori Tallinnas City Plaza hoones aasta parimaks rohelisteks kontoriks Eestis. Euro-money valis LHV Panga parimaks pangaks Eestis kolmandat aastat järjest ja The Financial Times'i ajakiri The Banker teist aastat järjest.

Ilmus LHV raamat „Pangasaladus“, mis võtab kokku LHV esimesed kakskümmend tegevusaastat. Raamat on kättesaadav paberkõitena, e-raamatuna ja audioraamatuna.

ESG

Märtsis liitus AS LHV Group ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtetega ja töötas välja tegevuskava antud lubaduste täitmiseks. Muu hulgas plaanib Pank muuta enda tegevuse 2022. aastaks kliimaneutraalseks, lähtuvalt seatud sihist täpsustada laenu- ja investeerimispõhimõtteid ning toetada klientide ja Eesti finantssektori liikumist rohelisemate valikute poole. Vastavalt ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtetele on Pangal tegevuste rakendamiseks neli aastat.

Eesti valitsuse otsusega toetada Euroopa Liidu kliimastrateegiat on võetud eesmärgid, mille saavutamine nõuab kogu ühiskonna ja kõikide sektorite ühist pingutust. Finantssektoril on seejuures mängida keskne roll majanduse kohanemisel – laenuandmise ja investeringute kaudu saavad pangad suunata rahavood jätkusuutlikesse tegevustesse, mis toetavad üleminekut kliimaneutraalsele majandusele.

ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted on maailma pankade ja ÜRO keskkonnaprogrammi finantsalgatuse arendatud ühine jätkusuutliku panganduse raamistik. Põhimõtted sätestavad panganduse sektori rolli ja vastutuse tuleviku kujundamisel ning tegutsemise kooskõlas ÜRO jätkusuutliku arengu ja Pariisi kliimaleppe eesmärkidega. Nende põhimõtete järgimine võimaldab Pangal juurutada jätkusuutlikkust äri kõigisse valdkondadesse ja selgitada välja, millega saab Pank anda mõjukaima panuse kestlikusse arengusse. Ühine raamistik aitab pankadel uusi äri võimalusi võimendada, arvestades järjest enam esile kerkivat kestlikku majandust.

Aasta jooksul mõõdeti Panga CO₂-jalajälg, hakati tegelema selle vähendamise ja seati eesmärgiks saavutada kliimaneutraalsus Panga enda tegevuses 2022. aastal. Taotleti Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioonilt Euroopa Rohelise Kontori tunnustust ja BREEAM rohemärgist Panga kontorile Tallinnas City Plaza hoones. Kaardistati Panga toodete keskkonnamõjud, täiendati Panga krediidipoliitikat ja alustati keskkonnasõbralike finantstoodete nagu roheline kodulaen, liising, järelmaks, investeerimislaen ja arenduslaen pakkumist klientidele.

Pank võtab sotsiaalset vastutust tõsiselt. Oma võimaluste piires toetab Pank ettevõtmisi ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Toetusprojektide puhul eelistab Pank pikaajalist ja sisulist koostööd. Pank on valmis panustama uuenduslike ja Eesti elu paremaks muutmise mõtete teostamisse. Panga pikaajalisteks partneriteks on Eesti Jalgpalli Liit, Eesti Optimist Klassi Liit, Eesti Aasta Ettevõtja konkurss, Eesti Muusika Päevad ja Enn Soosaare sihtasutus.

Finantstulemused

LHV Panga 2020. aasta puhaskasum ulatus 34,6 miljoni euroni, mida on 57% rohkem kui eelneval aastal (2019: 22,1 miljoni eurot). Seejuures kasvasid neto intressitulud 44% ning neto komisjoni- ja teenustasutulud 44%. Finantstulud olid 326% võrra suuremad kui eelneval aastal.

Neto intressitulu suur kasv tuleneb laenude ja tavaklientide hoiuste mahu kasvust.

Teenustasutuludest annavad jätkuvalt suurima panuse tulud väärtpaberivahendusest. Kasvutrendi näitavad ka tulud kaartidelt ja arveldustelt.

Tegevuskulud kasvasid aastaga 12%, mis on ootuspärane praeguses kiires kasvufaasis ning äritegevuse arendamise valguses.

Laenudest tulenevad kahjud olid 238% võrra suuremad kui eelneval aastal.

Panga laenuportfellide kogumaht ulatus detsembri lõpuks 2 209 miljoni euroni (31.12.2019: 1 687 miljoni eurot). Portfellide maht kasvas aastaga 31%. Laenuportfellist suurima osa moodustavad laenud ettevõtetele, mis kasvasid aastaga 42% 1 353 miljoni euroni (31.12.2019: 951 miljoni eurot). Erasikutele antud laenude portfell kasvas aastaga 16% 856 miljoni euroni (31.12.2019: 737 miljoni eurot).

Panga hoiuste maht kasvas aastaga 53% ning oli aasta lõpuks 4 141 miljoni eurot (31.12.2019: 2 713 miljoni eurot).

Nõudmiseni hoiuste osakaal on veidi tõusnud, moodustades detsembri lõpu seisuga 88% koguhoiustest (31.12.2019: 81%).

Likviidsus ja kapitaliseeritus

Panga likviidsuse katekordaja (LCR), mida arvutatakse vastavalt Basel Komitee määratlusele, oli detsembri lõpu seisuga 147% (31.12.2019: 143%). Pank loeb likviidsuspuhvrite hulka raha ja võlakirjaportfellid, mis moodustasid finantsseisundi aruande mahust 55% (31.12.2019: 43%). Panga laenude ja hoiuste suhe 2020. aasta lõpus oli 48% (31.12.2019: 62%).

Aasta jooksul on võlakirjaportfell suurenenud 881%.

Panga emaettevõtte AS-i LHV Group aktsiate emissiooni tulemusena suurendati Panga aktsiakapitali 11 miljoni euro võrra.

Panga omavahendite tase seisuga 31. detsember 2020 oli 187,6 miljoni eurot (31.12.2019: 158,5 miljoni eurot). Pank on aruandeperioodi lõpu seisuga hästi kapitaliseeritud, kapitali adekvaatsuse tase oli 18,75% (31.12.2019: 17,61%).

Kapitali adekvaatsuse arutamisel on kaasatud AS LHV Pank ja tema tütarettevõtte AS LHV Finance. Grupp kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arutamiseks baasmeetodit. Pank on aruandeaastal ning võrreldaval perioodil täitnud kõiki kapitalinõudeid.

Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Vastavalt Pangajärelevalve Komitee nõuetele arvatud finantsvõimenduse määr oli seisuga 31. detsember 2020 4,36% (31.12.2019: 5,70%). Finantsvõimenduse määr on Panga esimese taseme omavahendite ja Panga kogu riskipositsiooni (sh riskipositsioon varadelt ja finantsseisundi aruande kohustistelt) jagatis. Aasta lõpu finantsvõimenduse määr on viimase kvartali kuude aritmeetiline keskmine.

Kasumiaruanne

(miljonites eurodes)	2020	2019	muutus
Neto intressitulu	69,05	47,91	44%
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	18,38	12,81	44%
Muud finantstulud	0,88	0,21	319%
Neto tegevustulud kokku	88,31	60,93	45%
Muud tulud	0,20	0,18	11%
Tegevuskulud	-36,26	-32,52	12%
Tulumaksukulu	-6,76	-3,28	106%
Laenukahjumid	-10,89	-3,22	238%

Suhtarvud				Ärimahud			
<i>(miljonites eurodes)</i>	2020	2019	muutus	<i>(miljonites eurodes)</i>	31.12.2020	31.12.2019	muutus
Net profit	34,6	22,1	57%	Laenuportfell	2 208,8	1 687,0	31%
Puhaskasum	34,6	22,1	57%	Võlakirjaportfell	322,9	32,9	881%
Emaettevõtte omanike kasumiosa	32,5	19,8	64%	Hoiused	4 141,0	2 713,0	53%
Keskmine omakapital	187,7	148,7	26%	Omakapital	214,7	171,7	25%
Omakapitali tootlus (ROE) % *	17,3	13,8	-3,5	Pangas varasid hoidvate			
Varad, keskmine	3 972	2 327	71%	Klientide arv	258 962	202 186	28%
Varade tootlus (ROA) %	0,9	0,9	0,0				
Neto intressitulu	69,0	47,9	44%				
Intressiriskile avatud varad, keskmine	3 964	2 320	71%				
Neto intressimarginaal (NIM) %	1,9	2,1	-0,2				
Hinnavahe (SPREAD) %	1,84	2,02	-0,18				
Kulude ja tulude suhe %	41%	53%	-12				

* Omakapitali tootluse suhtarv baseerub AS LHV Pank omanikele omistatud kasumil ja omakapitalil ning ei sisalda mittekontrollivat osalust

Suhtarvude selgitused

keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) = (aruandeperioodi lõpu omakapital + eelmise perioodi lõpu omakapital) / 2
omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) * 100
varad, keskmine = (aruandeperioodi lõpu varad + eelmise aasta lõpu varad) / 2
intressiriskile avatud varad, keskmine = (aruandeperioodi lõpu intressiriskile avatud varad + eelmise aasta lõpu intressiriskile avatud varad) / 2
varade tootlus (ROA) = puhaskasum / varad, keskmine * 100
neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100
hinnavahe (SPREAD) = intressiriskile avatud varade intressitootlus – võõrkapitali hind
kulude ja tulude suhe = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Riskijuhtimine

Riskijuhtimise eesmärgiks on identifitseerida, hinnata, jälgida ja kontrollida kõiki Grupi tegevusega seotud riske. Grupi riskide identifitseerimise, mõõtmise, raporteerimise ja kontrolli põhimõtted on kehtestatud nõukogu poolt ning igapäevaselt korraldab riskide juhtimist Riskijuhtimise üksus. Riskide juhtimise eesmärgiks on identifitseerida, hinnata, jälgida ja juhtida kõiki Grupi tegevusega seotud riske, kindlustamaks Grupi usaldusväärsuse, stabiilsuse ja kasumlikkuse. Riskide juhtimine baseerub Grupis kolmel kaitseliinil.

Esimene kaitseliin ehk äriüksused on vastutavad riskide võtmise ning juhtimise eest. Teine kaitseliin – kuhu kuulub riskijuhtimise üksus – on vastutav riskijuhtimise raamistiku väljatöötamise ning ülalhoiu eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut kontrolli kogu Grupi protsesside, äritegevuse ning kontrollifunktsioonide üle. Riskijuhtimise protsessid ja eeskirjad vaadatakse regulaarselt vähemalt kord aastas üle ja uuendatakse vastavalt vajadusele.

Detailne ülevaade Grupi poolt võetud riskidest on esitatud aastaaruande lisa 3.

Kapitalibaas

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Sissemakstud aktsiakapital	106 500	95 500
Kasumi arvel moodustatud reservid	4 022	3 237
Eelmiste aastate jaotamata kasum/kahjum	62 972	45 619
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-807	-685
Aruandeperioodi kasum (COREP)	17 441	14 863
Allahindlused	-2 511	-33
Esimese taseme omavahendid	187 617	158 501
Täiendavad esimese taseme omavahendid	38 000	23 000
Esimese taseme omavahendid kokku	225 617	181 501
Allutatud kohustised	50 500	47 500
Teise taseme omavahendid kokku	50 500	47 500
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	276 117	229 001
Kapitalinõuded		
Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	363	920
Krediidiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	8 004	4 043
Äriühingud standardmeetodil	865 772	819 052
Jaenõuded standardmeetodil	197 592	167 115
Avalik sektor standardmeetodil	3 250	2
Eluasemekinnisvara standardmeetodil	243 971	208 693
Viivises nõuded standardmeetodil	13 668	5 387
Muud varad standardmeetodil	42 915	16 879
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	1 375 535	1 222 091
Valuutariski kapitalinõue	618	476
Intressipositsiooniriski kapitalinõue	0	0
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue	972	960
Krediidiväärtuse korrigeerimise riski kapitalinõue standardmeetodil	82	22
Operatsiooniriski kapitalinõuded baasmeetodil	95 104	76 766
Kokku kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks	1 472 311	1 300 315
Kapitali adekvaatsus (%)	18,75	17,61
Esimese taseme kapitali suhtarv (%)	15,32	13,96

Juhtimine ja tasustamis põhimõtted

LHV Pank on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek

Üldkoosolek on LHV Panga kõrgeim juhtimisorgan, kus aktsionärid teostavad oma õigusi.

Üldkoosoleku esmased ülesanded on põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine, vahetusvõlakirjade väljalaskmise otsustamine, nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine, nõukogu liikmete ennetähtaegne tagasikutsumine, majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine, audiitori(te) arvu määramine, audiitori(te) nimetamine ja tagasikutsumine ning muude seadusega üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus. Korraline üldkoosolek, mille päevakorras on majandusaasta aruande kinnitamine, toimub vähemalt üks kord aastas.

LHV Panga ainuaktsionär on AS LHV Group. AS-is LHV Group olulist osalust omavad aktsionärid on Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud 23,4% ning Andres Viisemann ja temaga seotud isikud 9,7%.

Nõukogu

Nõukogu on LHV Panga juhtimisorgan, mis planeerib LHV Panga tegevust ja korraldab LHV Panga juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu määrab kindlaks ja vaatab korrapäraselt üle LHV Panga strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaearve. Nõukogul on viis kuni seitse liiget. Nõukogu liikme volituste tähtaeg on viis aastat. Nõukogu liikmed valivad enda seast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust.

LHV Panga nõukogu on kuueliikmeline. Nõukogusse kuuluvad Madis Toomsalu, Rain Lõhmus, Andres Viisemann, Tiina Mõis, Heldur Mets ja Raivo Hein.

Juhatus

Juhatus on LHV Panga juhtimisorgan, mis esindab ja juhib LHV Panka. Juhatus koosneb kolmest kuni seitsmest liikmest. Juhatus liikme volituste tähtaeg on viis aastat, kui nõukogu ei otsusta teisiti. Juhatus esimees korraldab juhatuse tööd. Ettevõtet võib kõikide tehingute tegemisel esindada kaks juhatuse liiget koos.

LHV Panga juhatus oli seitsmeliikmeline. Alates 2021. aasta jaanuarist on juhatuses kuus liiget. Kuni selle ajani kuulusid

juhatusse Erki Kilu, Andres Kitter, Indrek Nuume, Jüri Heero, Meelis Paakspuu, Kadri Kiisel ja Martti Singi. Alates 2021. aasta jaanuarist ei ole Erki Kilu enam juhatuse liige.

Komiteed

LHV Panga ainuaktsionäri, AS-i LHV Group nõukogu on moodustanud AS-i LHV Group tasandil neli komiteed, mille ülesandeks on nõustada AS-i LHV Group nõukogu auditi ja töötasuga seotud küsimustes vastavalt allpool kirjeldatule kogu AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete osas.

Auditikomitee

Auditikomitee on eelkõige AS-i LHV Group nõukogule nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja siseauditi, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas. Auditikomiteesse peab kuuluma vähemalt kaks liiget.

Auditikomitee ülesanne on jälgida ja analüüsida rahandus-informatsiooni töötlemist ulatuses, mis on vajalik kvartaalsete aruannete ning aastaaruande koostamiseks, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande või konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ning audiitor-ettevõtja ja seda seaduse alusel esindava vandeaudiitori sõltumatust ja tegevuse vastavust audiitoritegevuse seaduse nõuetele.

Auditikomitee kohustus on teha AS-i LHV Group nõukogule ettepanekud ja anda soovitusi audiitoritevõtja nimetamiseks või tagasikutsumiseks, siseaudiitori nimetamiseks või tagasikutsumiseks, probleemide ja ebatõhususe vältimiseks või kõrvaldamiseks organisatsioonis ning vastavuseks õigusaktidele ja kutsetegevuse heale tavale.

Riski- ja kapitalikomitee

Riski- ja kapitalikomitee eesmärk on nõustada ja toetada nõukogu üldise, tegeliku ja tulevase riskivalmiduse ja strateegia üle järelevalves, võttes arvesse igat tüüpi riske ja tagades nende vastavuse äristrateegiale, eesmärkidele, äripraktikale ja väärtustele.

Nomineerimiskomitee

Nomineerimiskomitee eesmärk on toetada nõukogu küsimustes, mis puudutavad valikuprotsessi ja sobivuse nõudeid.

Töötasukomitee

Töötasukomitee ülesandeks on hinnata tasustamise põhimõtete rakendamist AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvates ettevõtetes ning tasustamisega seotud otsuste mõju riski-juhtimise, omavahendite ja likviidsuse kohta sätestatud nõuete täitmisele. Töötasukomiteesse kuuluvad vähemalt kolm LHV Panga nõukogu liiget.

Töötasukomitee teostab järelevalvet AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise üle, hindab vähemalt üks kord aastas tasustamise põhimõtete rakendamist ja teeb vajaduse korral ettepaneku tasustamise põhimõtete ajakohastamiseks ning valmistab AS-i LHV Group nõukogule ette tasustamisalased otsuse projektid.

Tasustamis põhimõtted

LHV Panga juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise põhimõtted määrab ning nende rakendamist hindab AS-i LHV Group tasandil moodustatud töötasukomitee.

LHV Panga juhatuse liikmetele ja töötajatele makstakse kuist põhipalka. Väiksemale arvule töötajatest, kes tegelevad otseselt müügitööga ja uute klientide saamisega, makstakse täiendavalt kuist tulemspalka. Juhatuse liikmete põhipalgad määrab nõukogu ning töötajate põhipalgad juhatuse. Juhatuse esimees töötab juhatuse liikme lepingu alusel ning kõigi teiste puhul kasutatakse töölepinguid.

Pangas ei ole rakendatud suuri lahkumishüvitisi või olulisi mitterahalisi kompensatsioone.

Aktsiaoptioonid

2014. aastal kinnitas AS-i LHV Group üldkoosolek AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonna-juhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele aktsiaoptioonide väljastamise tingimused. Aktsiaoptioonide väljastamise eesmärgiks on juhatuse liikmete ja töötajate huvide efektiivsem ühildamine aktsionäride ja klientide huvidega. Samuti konkurentidega võrdväärse ja tervikliku tasustamisüsteemi pakkumine tööjõuturul.

Programmi raames lisandub põhipalgale iga-aastane tulemustasu, mille suurus või maksmine on vastavuses individuaalsete ja LHV eesmärkide täitmise või mittetäitmisega. Programmi eesmärgid on:

- konkurentsivõimelise tasustamise tagamine, et olla tööjõuturul atraktiivne;
- võtmeisikute hoidmine ja motiveerimine läbi omanikusuhte loomise;

- aktsionäride ja töötajate huvide ühildamine;
- ettevõtte väärtuse kasvatamine läbi tulemusjuhtimise.

Optsooniprogrammi tulemustasu instrumendiks on 100% aktsiaoptioonid. Aktsiaoptioonide tähtaeg on kolm aastat alates optsoonide andmise hetkest. Alates 2018. aastast on juhatuse liikmetele väljastatud optsoonide suhtes kohaldatud täiendavaid tingimusi – neil ei ole lubatud vastavaid aktsiaid pärast optsoonioiguste täitmisele pööramist veel ühe aasta jooksul müüa. Kolmeaastane periood enne aktsiate väljastamist annab võimaluse tulemusi hinnata pikaajaliselt.

Optsoone ei saa realiseerida rahas. Aktsiaoptsoone väljastatakse igal aastal maksimaalselt kuni 2% ulatuses LHV aktsiate koguarvust. LHV-l on õigus keelduda aktsiaoptsoonide realiseerimisest ja aktsiate väljastamisest õigustatud isikule kas osaliselt või tervikuna juhul, kui:

- LHV üldkoosolek või üldkoosoleku otsuse alusel nõukogu ei võta vastu otsust LHV aktsiakapitali suurendamise ja aktsiate emiteerimise kohta;
- optsoonide saamiseks õigustatud isiku juhatuse liikme leping või töösuhe on lõppenud optsoonide saamiseks õigustatud isiku algatusel või vastavalt töölepingu seaduse §-le 88 või kui töölepingu seadust muudetakse, siis analoogsel alusel, kusjuures LHV nõukogu otsuse alusel on võimalik teha käesoleva punkti kohaldatavuse osas erandeid;
- LHV või selle asjakohase tütarettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud;
- optsoone saama õigustatud isik ei täida enam tulemuskriteeriume või ei vasta seaduses sätestatud krediidiasutuse/fondivalitseja juhile või töötajale esitatud nõuetele;
- LHV või selle asjakohane tütarettevõtte ei täida enam usaldatavusnormatiive või vastava äriühingu riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega;
- optsoonide andmisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Sarnaselt 2014. aastaga on aktsiaoptsoone ajavahemikul 2015–2020 väljastatud igal aastal. 2020. aastal realiseeriti 2017. aastal väljastatud optsoonid täies mahus. Järgmine aktsiaoptsoonide väljastamine võib aset leida 2021. aastal vastavalt nõukogu otsusele.

Aktsiaoptsoonide saamine ja suurus sõltusid ettevõtte üldiste ning juhatuse liikmete ja töötajate individuaalsete tegevuseesmärkide edukast täitmisest.

2020. aasta alguses väljastati aktsiaoptsoone seitsmele LHV Pank juhatuse liikmele ja 90-le töötajale, summas 2 119 tuhat eurot. 2019. aasta alguses väljastati aktsiaoptsoone seitsmele LHV Pank juhatuse liikmele ja 71-le

töötajale, summas 1 786 tuhat eurot. 2018. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone seitsmele LHV Pank juhatuse liikmele ja 56-le töötajale, summas 1 166 tuhat eurot. 2017. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone kuuele LHV Pank juhatuse liikmele ja 54-le töötajale, summas 1 204 tuhat eurot. Aktsiaoptsioonide saamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsioonilepingud kolmeaastase perioodiga.

2017. aastal väljastatud aktsiaoptsioonid realiseeriti 2020. aastal täielikult ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid omandati hinnaga 4,65 eurot aktsia kohta. 2018. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2021–30. aprill 2021 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 5,33 eurot aktsia kohta. 2019. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2022–30. aprill 2022 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 4,90 eurot aktsia kohta. 2020. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2023–30. aprill 2023 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 5,96 eurot aktsia kohta.

Juhatuse liikmetel ja töötajal ei olnud võimalik aktsiaoptsioonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsiaoptsioone ei saa vahetada, võõrandada, pantida ega koorjata. Aktsiaoptsioone saab pärida. Aktsiaoptsioonileping kaotab kehtivuse töölepingu ennetähtaegsel lõpetamisel töötaja algatusel, milles saab teha erandeid AS-i LHV Group nõukogu, ja töölepingu erakorralisel ülesütlemisel tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Vastavalt krediitiasutuste seadusele saab AS-i LHV Group nõukogu vähendada väljastatud aktsiaoptsioonide arvu või aktsiaoptsioonid tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, ettevõtte juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, ettevõtte ei täida enam usaldatavus-normatiive või ettevõtte riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega või tulemustasu määramisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Palgakulu

Tabelis on esitatud makstud tasud ning aasta jooksul töötasu saanud töötajate arv (sh praktikandid).

Arvestuslik brutopalgakulu

(tuhandetes eurodes)

	Põhipalk	Tulemustasu	Kokku	Töötajate arv
Jaepangandus	4 106	0	4 106	225
Privaat- ja ettevõtete pangandus	1 980	0	1 980	49
Tugiteenused	4 817	0	4 817	176
Infotehnoloogia	3 624	0	3 624	109
Kokku	14 527	0	14 527	559

Tegevuskeskkond

2020. aasta alguses lahvatanud koroonaviiruse pandeemia kujundab senini paljuski globaalset poliitilist ja majanduslikku agendat. Teise kvartali rekordilise majanduslanguse järel toimus suvel üllatavalt kiire tagasipõrge. G20 riikides kasvas kogutoodang kolmandas kvartalis 8,1%, kuid aastavõrdluses jäi SKP endiselt 2% madalamaks. Suurim panus SKP taastumisse tuli Indiast (+21,9%), samas Hiinas oli tagasipõrge toimunud juba varem ning kolmanda kvartali näitaja jäi tagasihoidlikuks (+2,7%).

Sarnane areng toimus ka Euroopas, kus taastumist vedasid riigid, mis olid teises kvartalis enim kannatada saanud (Prantsusmaa, Hispaania, ÜK, Itaalia). Eesti jaoks olulised Läänemere äärsed riigid on antud kriisis olnud kindlasti säästetute hulgas, sest tulenevalt viiruse tagasihoidlikumast levikust piirkonnas on siinsed piirangud jäänud valdavalt leebemaks kui mujal Euroopas. Majandusaktiivsus on püsinud kõrgem ning sellest tulenevalt on kriisikahjud väiksemad. Oma osa on kindlasti ka faktil, et turismisektori osakaal ei ole Läänemere äärses majandusruumis nõnda suur kui Lõuna-Euroopa riikides. Tõsi, aasta lõpus olukord muutus, kui nii Läti kui ka Leedu karmistasid oluliselt piiranguid ajal, mil paljudes riikides hakati nendest just väljuma.

Tööpuudus on teisel poolaastal Euroopas üldiselt kasvanud. Võrreldes teise kvartaliga oli novembris euroalal juures ligikaudu miljon töötut, mõned kuud varem oli nende hulk veel suurem. Liites euroalale juurde ka ÜK ja teiste Euroopa riikide andmed, ulatub töötute arvu kasv üle 2,5 miljoni inimeseni. Kuna kannatada on saanud peamiselt teenindussfääris tegutsevad ettevõtted (turism, majutus ja toitlustus, transport), kus on traditsiooniliselt mustalt töötamise osakaal suurem, siis on tegelik olukord ilmselt veel tõsisem. Paljude töösuhete lõppemine lihtsalt ei peegeldu ametlikus statistikas.

Euroala niigi kidur hinnakasv pidurdus peale kevadist viirusepuhangut märgatavalt. Suvekuudel püsis inflatsioon mõne baaspunkti ulatuses positiivsena, kuid aasta teisel poolel on euroalal hinnad stabiilselt langenud. Hindasid on alla surunud peamiselt energiahindade langus, kuid teisel poolaastal hakkas vähenema ka alusinflatsioon ehk püsivama iseloomuga toodete hinnad. Madalad energiakulud on tootjahindade kaudu üle kandunud muude tööstustoodete hindadesse ning see avaldab majandusele lisanduvat deflatsioonilist survet. Oma osa on ka käibemaksu määra ajutisel vähendamisel Saksamaal, mis on alates juulist pannud hinnakasvu Euroopa suurimas majanduses seisma.

Kuna kolmanda kvartali lõpus oli selge, et viiruse teine laine on Euroopas vähemalt sama tõsine kui esimene, siis otsustas ka Euroopa Keskpank suurendada rahapakkumist, et kindlustada majanduses ülioluline likviidsus kriisi üleelamiseks. Erakorralise varaostukava (PEPP) potentsiaalset mahtu suurendati 500 miljardi euro võrra 1,85 triljoni euroni ning otsustati pikendada ka netovaraostude tegemise perioodi vähemalt kuni 2022. aasta märtsi lõpuni. Kuna

kolmas pikaajaliste suunatud laenuvõimaluste programm (TLTRO-III) on kommertsbankade seas osutunud küllaltki populaarseks, siis muudeti ka selle tingimusi veelgi atraktiivsemaks. Üldises plaanis pikendati kõikide erakorraliste soodustuste ja programmide kestvust ning lisaks otsustati käesoleval aastal pakkuda täiendavalt neli pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni pandeemia majandusmõjude ohjeldamiseks (PELTRO). Euroopa Keskpank on seisukohal, et välja töötatud rahapoliitikameetmed aitavad säilitada pandeemiaolukorras soodsaid rahastamistingimusi, toetades laenuvooge kõikidesse majandussektoritesse ning edendades majandustegevust ja hinnastabiilsuse kaitset keskpika aja jooksul.

Keskpanga üllatav rahapoliitika koos ennenägematu rahatrükiga on langetanud pankadevaheliste laenu tehingute intressimäära Euribori madalamale keskpangas hoiustamise püsivõimaluse intressimäärast (depomäär, -0,5%). Tavapäraselt on Euribor püsinud depomäärast kõrgemal ehk pankadel pole olnud mõistlik laenata üksteisele raha intressiga, mis on madalam ülelligse raha riskivabast hoiustamisest keskpangas. Aga kuna paljud rahaturu osalised ei saa EKP hoiustamise püsivõimalust kasutada ja peavad lahendust otsima rahaturult ning likviidsuse puudust turuosalistel üldiselt pole, ongi tekkinud olukord, kus lisareservide vastuvõtmise eest küsitakse turul suuremat preemiat kui riskivaba hoiustamise puhul keskpangas. Nõnda ongi Euribori intressikõver kukkunud tänaseks täies ulatuses depomäärast madalamaks.

Eesti majandus kahanes kolmandas kvartalis aastavõrdluses 1,9% (+7,6% kv/kv). Langus oli Euroopas väiksemate hulgas ja jäi naaberriikidega võrreldes enam-vähem samasse suurusjärku. Esimese üheksa kuu jooksul oli majanduslangus kokku veidi üle 3%. Kvartalivõrdluses toimunud märkimisväärne tagasipõrge näitas, et esmased kriisi abimeetmed olid tõhusad ja ettevõtted suutsid tingimuste paranedes kiiresti oma tegevuse ja kasumlikkuse taastada.

Tegevusalade lõikes oli langus üsna laiapõhjaline, kuid õnneks jäi langus enamikes tegevusalades suhteliselt tagasihoidlikuks. Kui avalik sektor kõrvale jätta, siis suudeti lisandväärtust möödunud aastaga võrreldes kasvatada vaid finants- ja kindlustustegevuses, energiasektoris, põllumajanduses ja infotehnoloogias. Kui teises kvartalis suutis ehitussektor veel lisandväärtuse kasvu näidata, siis kolmandas kvartalis toimus ka seal pööre ja lisandväärtus vähenes 8%. Arvestades sektori pikka reageerimisaega ulatub lisandväärtuse langus seal tõenäoliselt ka 2021. aastasse.

Positiivselt on kogu aasta vältel üllatanud tööstussektor, mis on vaatamata nõrgenenud nõudlusele ja komplikatsioonidele tarne-ahelates hästi vastu pidanud. Aasta viimastel kuudel on taastunud ka ekspordikasv, kuigi selle jõulisus peegeldab rohkem möödunud aasta nõrka võrdlusbaasi ja üksikute tegevusalade edu kui üldist ekspordibuumi. Näiteks elektriseadmete väljavedu on kogu sügisest ekspordikasvust moodustanud sisuliselt kaks kolmandikku. Aluseksport

ehk vähemalt 50% kodumaise lisandväärtusega toodangu väljavedu on kasvanud kogu teisel poolaastal ja kasv on jäänud keskeltläbi 4–5% juurde.

Tarbijahinnad langesid Eestis 2020. aastal kokku 0,4%. Hinnalanguse peamiseks põhjustajaks oli nafta hinna langus maailmaturul, mis survestas mootorikütuste hindasid. Nõnda oli diislikütus mullu keskmiselt 17% ja bensiin 6% odavam kui aasta varem. Lisaks panustas hinnalangusesse ka eluasemekulude odavnemine, mis tulenes peamiselt odavamast elektri hinnast. Oma panuse andis ka valitsus, kes langetas kevadel nii diisli, gaasi kui elektri aktsiisimäära ning viis sellega riigi Euroopas hinnalanguse võrdlustabeli tippu. Positiivne hinnasurve tuli peamiselt toidu kallinemisest.

Lõppenud aasta kohta käivat hinnainfot tuleb kindlasti võtta väikese skepsisega, sest paljude toodete ja teenuste tarbimine oli aasta jooksul sügavalt häiritud ja seega ei vastanud reaalne tarbijakorv tõenäoliselt aasta alguses statistika aluseks seatud proportsioonidele. Inimeste võit hinnalan-

guse tingimustes oli pigem suurem kui tavapäraselt, sest võimalusi raha kulutamiseks oli vähem. Seda kinnitab ka pangakontodel hoitavate hoiuste kasv aasta jooksul.

Aasta viimastel kuudel paranes majanduse kindlustunne optimistliku tööstussektori tuules. Viiruse teise laine üsna jõuline pealetung kahandas aga tarbijate optimismi ning viimaste küsitluste kohaselt on paljud hakanud oma tagalat kindlustama suuremaid oste edasi lükates. Uute piirangute teravik jääb juba käesolevasse aastasse ja piirangud on kindlasti veidi rangemad, kui oodatud. Samas on vaktsiin jõudnud juba turule ja selle võimalikult kiire ja efektiivne kasutuselevõtt saab võtmeteguriks majanduse taastumisel. Kogu maailma haaranud rahatrüki hulluses peab riik nüüd ettevaates tegema tarku otsuseid, et kriisist väljumisel võimalikke abirahasid võimalikult efektiivselt ära kasutada. Jäädes kinni iganenud ärimudelitesse, saab naasmine endisele kasvutrajektoorile olema väga keeruline.

Eesti peamised majandusnäitajad*

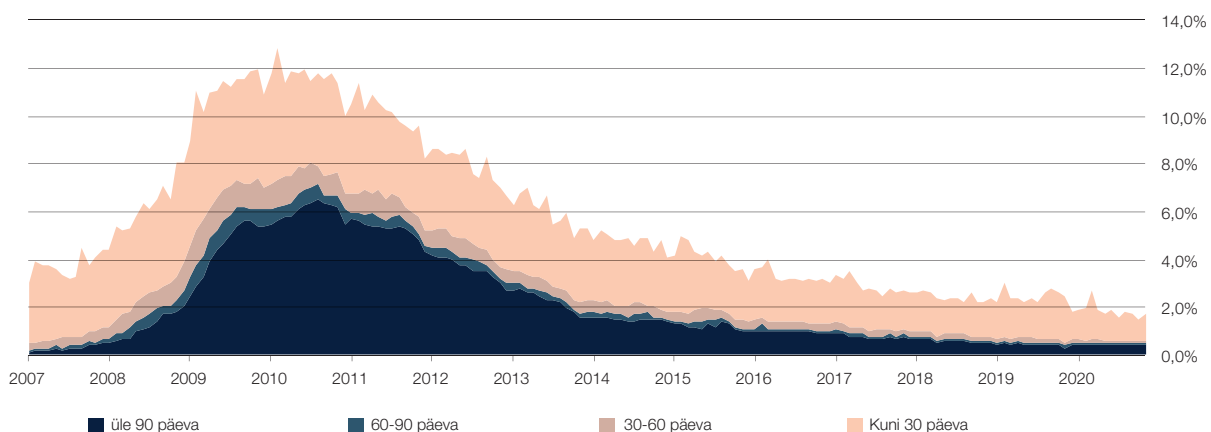
Eesti Panga prognoos

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020E	2021E	2022E	2023E
SKP jooksevhindades (EUR miljard)	19.76	20.25	21.10	23.62	26.04	28.11	27.12	28.37	30.28	31.88
SKP püsivhindades**	2.8%	1.4%	2.1%	4.9%	4.8%	5.0%	-2.5%	2.9%	4.2%	2.6%
Eratarbimine***	3.3%	4.7%	4.4%	2.6%	4.3%	1.7%	-2.2%	3.8%	7.1%	4.0%
Valitsemissektori tarbimine	2.7%	3.4%	1.9%	0.6%	0.9%	0.5%	4.2%	-1.3%	-1.2%	-1.7%
Kapitali kogumahutus põhivarasse	-8.1%	-3.3%	-1.2%	12.5%	1.7%	2.8%	-6.6%	7.5%	4.9%	5.4%
Ekspord	3.1%	-0.6%	4.1%	3.5%	4.3%	6.2%	-8.3%	5.7%	5.0%	3.4%
Import	2.2%	-1.4%	5.3%	3.6%	5.7%	3.7%	-8.9%	8.1%	6.0%	4.4%
Tarbijahinnaindeks	-0.1%	-0.5%	0.1%	3.4%	3.4%	2.3%	-0.4%	1.4%	1.9%	1.8%
Töötuse määr (% tööjõust)	7.4%	6.2%	6.8%	5.8%	5.4%	4.4%	7.3%	9.9%	8.0%	6.8%
Jooksevkonto saldo (% SKPst)	0.9%	2.2%	1.9%	3.3%	1.8%	2.0%	4.0%	2.0%	1.9%	1.7%
Valitsemissektori eelarve tasakaal (% SKPst)****	0.7%	0.1%	-0.3%	-0.4%	-0.5%	0.1%	-5.4%	-5.2%	-3.4%	-2.7%

* Näitajad on esitatud aastase muutusena protsentides, juhul kui pole märgitud teisiti; ** SKP ja selle komponendid on esitatud aheldatud väärtustena; *** Sisaldab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta institutsioone; **** Valitsemissektori tulude ja kulude prognoos võtab arvesse nende meetmete mõju, mis olid prognoosi koostamise hetkeks piisava detailsusega teada.

Allikad: Eesti Pank, Statistikaamet

Tähtsaks tasumata laenude osatähtsus laenuportfelligist

Allikas: Eesti Pank

Tegevjuhi ülevaade jätkusuutlikkusest

LHV Grupp on Eesti suurim ja kiiremini kasvav kodumaisel kapitalil põhinev finantsgrupp. Oma rahvusvahelise ärisuuna kaudu aitame kaasa finantsteenuste efektiivsemaks ja kättesaadavamaks muutmisele. Meie vastutus keskkonna ja ühiskonna heaolu tagamisel on järjest kasvamas ning meist endist oleneb, kas LHV finantseerimis- ja investeerimisotsuste mõju on positiivne või negatiivne.

LHV suurimateks huvigruppideks on kliendid, LHV-stöötavad inimesed, ettevõtte investorid ja avalikkus. Usume, et saavutame parima tulemuse nii ettevõtte kui ühiskonna jaoks, kui arvestame maksimaalselt erinevate huvidega. Praktilisemas võtmes näeme LHV-d ka tulevikus hea finantstulemusega kasvuettevõttena, kuid usume, et suudame seda teha kooskõlas parimate juhtimispraktikate, positiivsete sotsiaalsete mõjude ning tunnustatud kliimaeesmärkidega.

Ajalooliselt oleme LHV-s pööranud suurt rõhku juhtimisega ja sotsiaalsete riskidega seotud mõjudele, kuid viimaste aastate jooksul võtnud tugevalt fookusesse ka keskkondlike riskide juhtimise. 2020. aastal said kliimamuutused ja ökoloogilised probleemid rohkelt tähelepanu, kerkides esiplaanile ka äri sektoris. Näiteks Maailma Majandusfoorumil avaldatud riskiaruandes, milles loetletakse tõenäosuse ja mõju ulatuse alusel maailma kõige rohkem ähvardavad riskid, on nimekirja alguses ülekaalus keskkonnaprobleemid. Esimest korda ajaloo on kõik viis kõige tõenäolisemat riski seotud just nendega: ekstreemsed ilmastikuhäired, bioloogilise mitmekesisuse kadu, kliimameetmete läbikukkumine, looduskatastroofid ja inimeste põhjustatud keskkonnakatastroofid. Arusaadavalt valitseb ka finantssektoris suundumus tähtsustada jätkusuutlikku arengut järjest rohkem ja kasvab arusaam olukorra pakilisusest.

LHV-s oleme olulisematest tegevustest valinud endale täitmiseks viis ÜRO kestliku arengu eesmärki, liitunud ÜRO jätkusuutliku panganduse raamistikuga ning seadnud eesmärgiks viia enda tegevus kliimaneutraalseks aastaks 2022. Meie suurim mõju tuleb siiski läbi finantseerimis- ja investeerimispoliitika. Oleme täiendanud finantseerimiseks ja investeerimiseks välistatud tegevuste ja projektide nimekirja ning pingutame, et oleksime tulevikus koos klientidega võimalised mõõtma ja juhtima ühiseid keskkonnavalaseid eesmärke. 2020. aasta tõime turule mitmeid uusi tooteid, sh rohelise pensionifondi, rohelise kodulaenu, liisingu, järelmaksu ja äri laenu. Eelmainitud tooted aitavad nii Eesti majandusel tervikuna kui ka LHV-l saavutada Pariisi kliimaeesmärke.

Ühingujuhtimise seisukohalt on parimate juhtimispraktikate tugevaim tunnustus LHV nimetamine Nasdaq Balti börside parimate investorsuhetega ettevõtteks. Läbipaistvus juhtimises annab investorile ja avalikkusele kindluse ja parema nähtavuse kontrolli tegemiseks ka sellistes teemades nagu võimalikud huvide konfliktid, korruptsioonioht jms. LHV juhtimismudel koos juhtimisstruktuuri, seda toetavate komiteede ja riskikontrollisüsteemide, tasustamispoliitika põhimõtete ning tasude suurusega on põhjalikult kajastatud aastaaruandes.

Sotsiaalse vastutuse all mõistame laiemalt Eesti majanduse ja kapitaliturgude arendamist koos inimeste finantskirjaoskuse parandamisega ning kitsamalt parima teenuse pakkumist klientidele ja väärtustava töökeskkonna loomist LHV inimeste jaoks. Viimati mainitud suundade suurima tunnustuseks nimetas äriajakiri Euromoney LHV Eesti parimaks pangaks ning Eesti suuri tööportaal tunnistas LHV paremuselt kolmandaks tööandjaks. Eesti majanduse ja kapitalituru arendamine on osa LHV missioonist. Teadvustame LHV osa majanduse mõjutajana: soovime suunata nii Eesti elanike kui ka ettevõtete finantskäitumist targema majandamise suunas. Arendame tänapäevast ja ühiskondlike kokkuleppeid arvestavat majandust oma laenupoliitika ning pensionifondide investeerimispoliitika kaudu. Mida paremini läheb majandusel, seda suurem on Eesti inimeste heaolu.

LHV ei ole lõpuni valmis. Selline valmisolek eeldab täielikku kooskõla ühiskonnaga. Finantssektor saab olla küll suuna näitaja, aga parima tulemuse saavutamiseks peavad ühiselt mõtlema riigisektor, reguleerivad asutused, ettevõtted ja tarbijad. Samas oleme pingutanud, et olla tulevikus keskkondlike, sotsiaalsete ja juhtimisega seotud eesmärkide saavutamisel heaks eeskujuks. LHV-l on olemas jätkusuutlikkuse strateegia, sellest lähtuvad eesmärgid ja neid eesmärke jõustavad eeskirjad. Samuti on loodud mõõdikud ja protsessid paremate tulemuste saavutamiseks ning viidud läbi jätkusuutlikkusalaseid koolitusi. Oleme turule tulnud mitme rohelise tootega ning võtnud eesmärgiks muuta oma tegevus kliimaneutraalseks. Meie oleme valmis oma panuse andma.

Meie lähenemine

Eesmärk

LHV keskendub jõuliselt jätkusuutlikkusele ja ühiskonna uute vajadustega arvestamisele. Oleme teadlikud kliimamuutustega kaasnevatest tohututest probleemidest ja inimtegevuse põhjustatud ökoloogilisest kriisist ning tunneme selle pärast muret. Tunnistame, et kuigi LHV on algatanud mitu keskkonna- ja sotsiaalküsimustega seotud projekti, saaksime veel palju rohkem ära teha, et viia oma igapäevane töö ja majandustegevus vastavusse meie keskkonnavalaste, sotsiaalsete ja äriühingu juhtimisega seotud eesmärkidega (ESG-eesmärkidega).

Keskkonnavalased ja sotsiaalsed eesmärgid ning kaalutlused on lahutamatu osa meie igapäevases tegevuses ja väärtuse loomise strateegiast. Tegutseme aktiivselt selle nimel, et oma äritegevusega seotud keskkonna- ja sotsiaalseid riske veelgi paremini ja tõhusamalt hallata ja maandada, ning püüdleme kõigis ärivaldkondades keskkonnavalase ja sotsiaalse tegevuse pideva täiendamise ja paremaks muutmise poole.

Juhindumine ÜRO säästva arengu eesmärkidest

Vastutame jätkusuutliku tegutsemise eest nii kollektiivselt kui ka individuaalselt. Peame oma missiooniks edendada ja ellu viia vastutustundlikku pangandust, mis ei kahjusta keskkonda ega inimesi.

Alates 2020. aastast oleme jätkusuutlikkuse vallas keskenud viiele ÜRO säästva arengu eesmärgile (Sustainable Development Goals, SDG), et luua jätkusuutlikumale tulevikule suunatud tegevuse ja kohustuste tarbeks eesmärgikeskne raamistik.

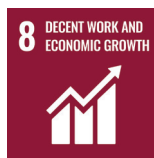
Eesmärk nr 1 (SDG 1): vaesuse kaotamine

Usume, et sotsiaalsete ja keskkonnategurite arvessevõtmisega oma põhitegevuses ning investeerimisega finantskirjaoskuse levitamisse saame toetada ebavõrdsuse, vaesuse ja majanduslike raskuste vähendamist ühiskonnas.

Eesmärk nr 7 (SDG 7): taskukohane ja puhas energia

Jätkusuutlikkus on meie väärtusloome ja tootearenduse lahutamatu osa. See hõlmab laia valiku keskkonnasõbralike finantstootete pakkumist klientidele ning ESG-ga seotud hoolsuskontrolli protsesside täiustamist oma äriklientide ja partnerite jaoks.

Eesmärk nr 8 (SDG 8): inimväärne töö ja majanduskasv

Mõistame pankade ja finantsasutuste tähtsust jätkusuutliku kasvu edendamisel, töökohtade loomisel, ettevõtluse ergutamisel ja innovatsiooni soodustamisel.

Eesmärk nr 12 (SDG 12): vastutustundlik tarbimine ja tootmine

LHV võtab endale kohustuse arvestada majandustegevusega seotud otsuste tegemisel keskkonnateguritega ning propageerida vastutustundlikku laenuandmist ja tarbimist.

Eesmärk nr 13 (SDG 13): kliimameetmed

Eesti finantssektori jätkusuutliku arengu toetajana kutsume üles järgima keskkonnasäästlikke äritavasid nii finantssektoris kui ka riigi tasandil

Jätkusuutliku arengu missioon

Jätkusuutlikkus on pidev õppimisprotsess, kuhu kaasame sidusrühmi ja väliseksperte, kes aitavad meil paremini mõista oma otsuste tagajärgi ja luua pikaajalist väärtust. Meie eesmärk on strateegiliselt suurendada ettevõttesisest pädevust, arendada jätkusuutlikke finantstooteid ja -teenuseid, tõhustada äriprotsesse ning arendada vastutustundlikuma äritegevuse nimel kogu sektorit hõlmavat koostööd.

- Mõistame, kui ulatuslikult meie majandustegevusega seotud otsused ühiskonda ja keskkonda mõjutavad, ning keskendume seetõttu just nende mõjude haldamisele.
- Meie eesmärk on olla finantsmaailma jätkusuutliku arengu eestvedajaks. Selleks püüame algatada süsteemseid muutusi ning luua võimalusi uuenduslike ja jätkusuutlike lahenduste väljatöötamiseks, et suunata ühiskonda säästva arengu suunas.
- Viime oma tegevuse kooskõlla ÜRO säästva arengu eesmärkide ja Pariisi kliimakokkuleppega.
- Tegutseme läbipaistvalt ning anname oma edusammudest ja komistuskividest erinevate jätkusuutlikkuse aruannete ja ettevõtte suhtluskanalite kaudu avalikult aru. Uuendame pidevalt oskus-

teavet jätkusuutlikkuse aruandluse standardite kohta ja selle kohta, kuidas oma aastaaruannetes ulatuslikumalt kaasata globaalsest aruandlusalgatusest (GRI) tulenevat aruandlust.

- Oleme võtnud endale kohustuse luua vajalikud tingimused oma jätkusuutlikkuse strateegia järgimiseks. Seda on võimalik saavutada sisemise suutlikkuse suurendamise ja ESG lõimimisega kogu grupi äriprotsessidesse.

Meie fookus ja mõju

LHV ESG-alased fookusvaldkonnad valiti välja alljärgneva põhjal:

- LHV Panga äritegevuse võimalikud positiivsed ja negatiivsed keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud, tuginedes ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatuse (UNEP FI) portfelli mõju analüüsivahendile (UNEP FI Portfolio Impact Analysis Tool);

- väliste huvigruppide (sotsiaalse ja keskkonnamõju ekspertide, klientide ja partnerite) ootused;
- sisemiste huvigruppide (LHV juhtkonna, võtmeisikute ja töötajate) arvamused).

Nende sisendite põhjal on LHV jätkusuutliku arengu fookusvaldkonnad järgmised:

Kõiki fookusvaldkondi hallatakse kolmel tasandil:

- LHV põhitegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud (nt finantsotsuste mõju keskkonnale ja ühiskonnale)
- LHV põhitegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud (nt finantsotsuste mõju keskkonnale ja ühiskonnale).

- LHV laiem mõju ühiskonnas (tegevused, mis toetavad ja suunavad laialdasemat, süsteemsemat muutust Eesti ühiskonnas)

ESG näitajad ja mõõtmine

Mõistame, et ettevõtte jätkusuutlikuma arengu eesmärkide saavutamisel on üks väljakutseid seotud mõjuanalüüsiga ja tulemuslikkuse põhinäitajate kindlaksmääramisega jätkusuutlikkuse eesmärkide saavutamiseks. Selleks peame tulevikus pühendama rohkem aega ja jõudu sellele, et luua sisemine suutlikkus oma edusammude paremaks mõõtmiseks. Sel eesmärgil oleme praeguseks kindlaks määranud kõigi oma mõjuvaldkondade põhinäitajad ja töötanud välja plaani selle kohta, missuguseid andmeid peame lähiaastatel koguma ja mõõtma, et mõista ja saavutada oma eesmäärke. Oleme välja töötanud ka ESG tegevuskava aastateks 2021–

2023, mis aitab meil oma eesmärkide saavutamisele läbimõeldumalt lähemale jõuda.

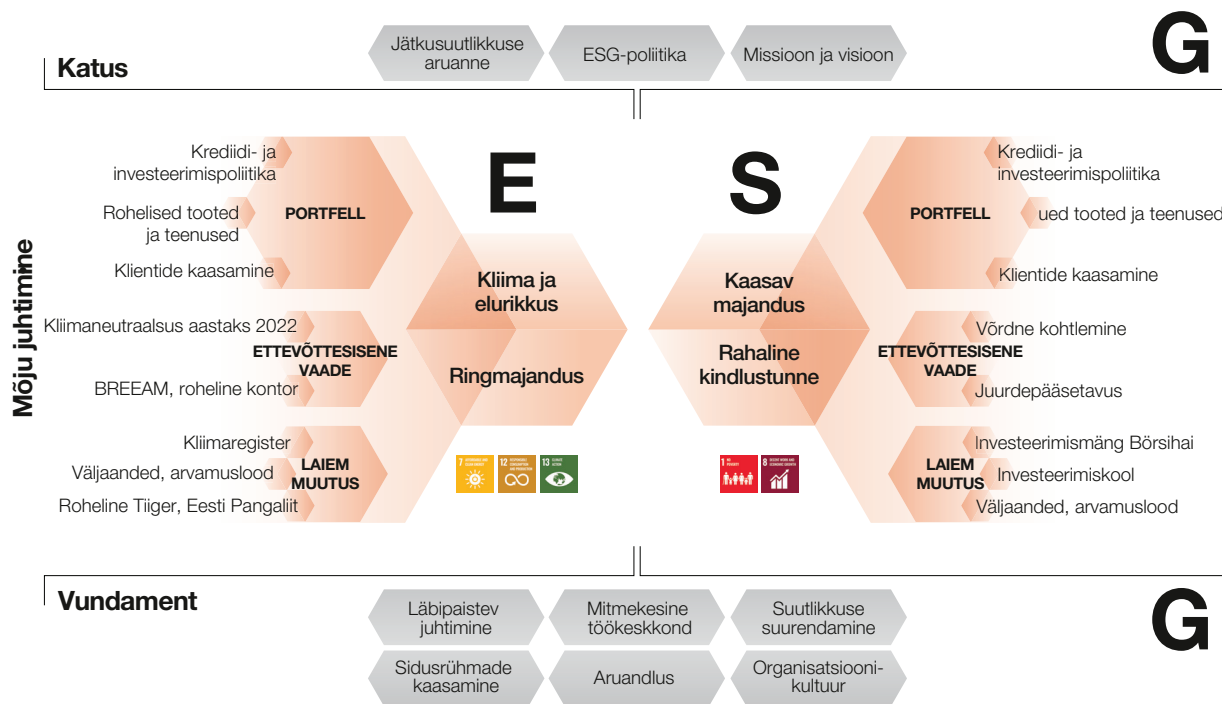
ESG eesmärkide arvestamine kõigis meie majandustegevusega seotud otsustes ja ärivaldkondades peab toimuma käsikäes meie üldise mõju mõõtmise terviklike mehhanismidega ja nõuetekohase aruandlusega mõju ulatusekohta. Sellest saab LHV jaoks edasises tegevuses ESG valdkonnas üks peamisi eesmäärke.

Allpool on toodud mõned peamised ESG näitajad koos vastavate andmetega, mille kallal töötame kohta. Sellest saab LHV jaoks edasises tegevuses ESG valdkonnas üks peamisi eesmäärke.

Fookusvaldkond	Põhinäitaja	2019	2020	
Keskkond (E)	LHV CO ₂ -jalajalg (CO ₂ ekvivalent tonnides)	1210t	865t	
	Biometaanitootvate ettevõtete osakaal ettevõttelaenude portfellis	0,55%	1,25%	
	Roheliste varade osakaal LHV Varahalduse portfellis	N/A	4,2%	
	Päikeseenergiat tootvate ettevõtete osakaal laenuportfellis	0,05%	2%	
	Il samba pensionifondi Roheline aktiivsete klientide osakaal	N/A	2,2%	
Sotsiaalvaldkond (S)	Kaasav ja sidus majandusruum	Kohalike omavalitsuste osakaal ettevõtete laenuportfellis	0	14,4%
		Väljaspool Harjumaad registreeritud jaepangandusklientide osakaal	34,3%	34,9%
		Väljaspool Harjumaad antud kodulaenude osakaal	19,8%	19,7%
		Investeeringuskoolis osalenute koguarv	6000	7420
	Finantskirjaoskus ja majanduslik turvatunne	Keskmine klikkide arv artikli kohta Finantsportaal	2372	2393
		Investeeringustoodete kasutamise osakaal kuni 25-aastaste klientide seas	19,3%	26,1%
		Investeeringustoodete kasutamise osakaal muu kui eesti emakeelega klientide seas (%)	5,6%	5,5%
Ettevõtte üldjuhtimine (G)	Naiste osakaal juhtivtöötajate seas	26,5%	44,8%	
	Kliendirahuolu indeks	93,5 %	94,9 %	
	Ettevõtte vastu käimas olevate kohtumenetluste arv aasta lõpu seisuga	0	0	
	Eetikareeglite rikkumiste ja korruptsioonijuhtumite arv	0	0	
	Tippjuhtide palga suhtarv	0,18	0,19	

ESG raamistik ja põhitegevused

Järgnev joonis kujutab LHV peamisi mõjuvaldkondi, eesmärke ja vastavaid põhitegevusi ning peamisi elemente, millest oma jätkusuutlikkusele suunatud tegevuses juhindume ja mis seda toetavad.

Vastutustundliku panganduse põhimõtted

ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted annavad pankadele raamistiku jätkusuutlikuks toimimiseks ja sätestavad suunised ühiskonnaelu edendamiseks.

Ühinesime algatusega, et näidata oma pühendumust ÜRO jätkusuutliku arengu eesmärkidele ja viia oma tegevus vastavusse Pariisi kliimaleppe eesmärkidega. Osaleme finantssektori rahvusvahelises koostöös ja heade tavade jagamises.

1. põhimõte **Kooskõlla viimine**

Viime oma äristrateegia kooskõlla üksikisikute vajaduste ja ühiskonna eesmärkidega, mis kajastuvad säästva arengu eesmärkides, Pariisi kliimaleppes ning asjakohastes riiklikes ja piirkondlikes raamistikes, ning toetame nende eesmärkide saavutamist.

2. põhimõte **Mõju ja eesmärkide seadmine**

Suurendame pidevalt oma positiivset mõju, vähendades samal ajal oma tegevusest, toodetest ja teenustest tulenevaid negatiivseid mõjusid inimestele ja keskkonnale ning maandades vastavaid riske. Selle saavutamiseks seame ja avaldame eesmärgid valdkondades, kus meie mõju võiks olla kõige märkimisväärsem.

3. põhimõte **Kliendid**

Teeme vastutustundlikult koostööd oma klientidega, et julgustada jätkusuutlike tavade rakendamist ja võimaldada majandustegevust, mis loob ühist heaolu praegustele ja tulevastele põlvetele.

4. põhimõte **Sidusrühmad**

Ühiskonna eesmärkide saavutamiseks konsulteerime ja suhtleme ennetavalt ja vastutustundlikult asjaomaste sidusrühmadega ning teeme nendega koostööd.

5. põhimõte **Juhtimine ja kultuur**

Täidame kõnealustest põhimõtetest tulenevaid kohustusi, tagades tõhusa juhtimise ja vastutustundliku panganduskultuuri.

6. põhimõte **Läbipaistvus ja vastutus**

Analüüsime korrapäraselt kõnealuste põhimõtete individuaalset ja kollektiivset rakendamist ning tegutseme läbipaistvalt ja vastutame oma positiivse ja negatiivse mõju ning panuse eest ühiskonna eesmärkide saavutamisse.

Keskkond

Enim panustame oma säästva arengu fookuseesmärkidesse

Mõistame, et ettevõtete tegevuseks ja majanduse arenguks kulub sageli loodusvarasid. Ent tunnistame ka seda, et kasvada ja väärtust luua saab ka teistmoodi, jätkusuutlikumal viisil. Finantsasutused saavad oma tegevuse ja toodetega teha palju ära selleks, et kutsuda esile positiivseid muutusi ning edendada innovatsiooni, loovuse ja ettevõtlikkuse abil jätkusuutlikke äritavasid.

LHV soovib tegutseda jätkusuutlikult ja Eesti ettevõttena tahame aidata Eesti majandusel kohaneda, et saavutada kliimaeesmärgid. Selleks LHV

- aitab kaasa Pariisi kliimaleppe eesmärkide saavutamisele;
- toetab Eesti eesmärki jõuda aastaks 2050 kliima-neutraalse majanduseni;
- on avatud uue majanduse pakutavatele võimalustele;
- teeb positiivsemate muutuste saavutamiseks koostööd ettevõtteväliste sidusrühmadega (nt Eesti Pangaliit, väliskonsultandid ja -organisatsioonid, et suurendada suutlikkust);
- järgib roheline kontori põhimõtteid ja jälgib oma iga-aastast ökoloogilist jalajälge, et saada 2022. aastaks CO2-neutraalseks ettevõtteks.

Finantsasutuse jätkusuutlik äritegevus tähendab, et tootepakkumisse ja -arendusse on järjepidevalt kaasatud tavad, mis toetavad ESG-eesmärkide saavutamist. Tänaoleme välja töötanud spetsiaalsed laenupakkumised, mis motiveerivad kliente tegema keskkonnasäästlikke tarbimisotsuseid. Oleme koostanud ja avalikustanud ka välistatavate tegevuste nimekiri – need on tegevused, mis ei ole kooskõlas meie laenupoliitika ning jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtetega.

Keskkonnasäästlikud tegevused

Meie eesmärk on muuta oma kontori tegevus aastaks 2022 kliimaneutraalseks. Ehkki meie suurim keskkonnamõju tuleneb finantseerimis- ja investeerimistegevusest, pole vähem tähtis see, kuidas me igapäevaselt oma äritegevust haldame. Sellepärast tahtsime kindlad olla, et meie oma

tarbimine on jätkusuutlik, meil on kord majas ja me oleme kliimaeesmärkide saavutamise püüdlustes teistele igakülgselt eeskujuks.

Rohelise kontori põhimõtted

LHV on otsustanud astuda samme keskkonnasõbralikuma tegevuse suunas. Seda on tehtud kontorikeskkonna parandamise ja töötajate kaasamisega roheline kontori protsessi nende teadlikkuse tõstmise kaudu. 2020. aastal pälvis LHV Tallinna kontor roheline kontori sertifikaadi, mis

kinnitab, et kontor tegutseb keskkonnasäästlikult. 2020. aasta detsembris pälvis LHV Tallinna kontor Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioonilt aasta parima roheline kontori auhinna.

Meie ökoloogiline jalajälg

Kliimamuutuste halvimate tagajärgede vältimiseks tuleb kasvuhoonegaaside heitkoguseid märkimisväärselt vähendada. Ka meie kontorid tekitavad heidet – nii otseselt kui ka kaudselt, enamasti kütte ja elektrienergia kasutamise ning töötajate kodu ja töö vahel liikumise ja töölähetuste tõttu.

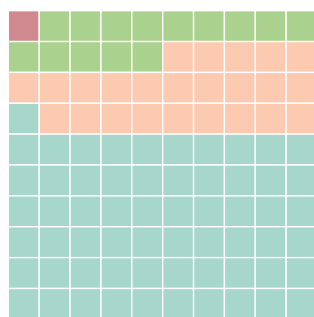
Mida oleme juba saavutanud?

2020. aasta alguses hakkasime esmakordselt koguma heitkoguste kohta andmeid ja tegime ettevõtte süsinikdiok-

siidi heitkoguste arvutused 2019. aasta kohta. 2021. aasta alguses tegime sama ka 2020. aasta kohta.

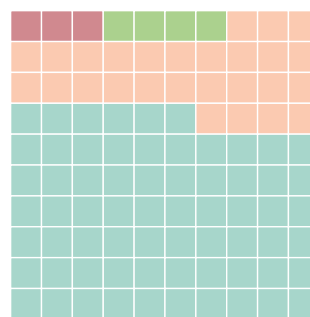
2019. aastal oli LHV kontorite kasvuhoonegaaside heite kogumaht 1210 süsinikdioksiidi ekvivalendi tonni, mis oli arvutuste tegemise ajal 2,6 tonni töötaja kohta. 2020. aastal oli tulemus 865 tonni ehk 1,7 tonni töötaja kohta.

Süsinikdioksiidi heite allikate (mõjuala 1 ja mõjuala 2) 2019. ja 2020. aasta võrdlus

2019

- 61% küte ja elekter
- 24% töötajate sõit kodust tööle
- 14% töölähetused
- 1% kontoritööga seotud allikad, näiteks paber, vesi ja prügi.

2020

- 66% küte ja elekter
- 27% töötajate sõit kodust tööle
- 4% töölähetused
- 3% kontoritööga seotud allikad, näiteks paber, vesi ja prügi.

Jätkusuutlikumaks toimimiseks ja oma negatiivse keskkonnamõju vähendamiseks oleme koostanud kliimaneutraalsuse saavutamise kava. 2020. aastal läksime üle rohelise energia sertifikaadiga elektri tarbimisele, mis on vähendanud heitkoguseid 30%. Lisaks oleme rohelise kontori põhimõtete nimel töötades mõistagi vähendanud ka heitkoguseid. Samuti valmistame ette kohalikku ja eetilist süsinikuheite tasakaalustamise projekti, millega saame aidata tasakaalustada sellise süsinikuheite koguse, mida me oma igapäevase tööga saavutada ei saa.

Arvutasime oma jalajälje rahvusvaheliselt tunnustatud kasvuhoonegaaside protokollil alusel. Teeme igal aastal uue arvutuse ja täiustame arvutusmeetodit. Püüame saada täielikumat pilti, lähtudes sellest, millistes täiendavates kategooriates suudame usaldusväärseid andmeid koguda.

Roheline elamuarenduslaen

Et inimestel oleksid energiatõhusad korterid, peab keegi need ehitama. Seetõttu pakume arendajatele A-energiaklassi elamute ehitamiseks investeerimislaene tavapärasest madalama intressimääraga.

Pensionifond Roheline (kogumispensioni II samm)

2020. aasta märtsis käivitasime Eesti esimese keskkonناسäästliku pensionifondi. Töötasime selle kallal täpselt aasta. LHV pensionifond Roheline on mõeldud kõigile, kes hoolivad kasvõi pisutki rohelistest töekspidamistest ja usuvad, et kapitaliinvesteeringud peaksid olema pikemas plaanis kasumlikud ning samuti keskkonناسäästlikud ja jätkusuutlikud. Fond investeerib alati 75–100% omakapitali. Vähemalt pool portfelist investeeritakse investeerimisfondidesse, mis järgivad jätkusuutlikkuse põhimõtteid või millel on keskkonnateemalisi projekte.

Pensionifond Roheline Pluss (kogumispensioni III samm)

2020. aasta detsembris asutas LHV pensionifondi Roheline Pluss, mis on Eesti esimese keskkonناسäästlike investeeringuid tegeva teise samba pensionifondi sõsarfond. Esimese keskkonناسäästliku kolmanda samba pensionifondi investeerimisportfell koosneb sotsiaalselt vastutustundlikest, jätkusuutlikest ja keskkonناسõbralikest varadest. Fondiga võetav aktsiarisk jääb alati vahemikku 75–100%. Kogumispensioni teise ja kolmanda samba rohelised fondid on kõigi nende jaoks, kes hoolivad rohelisest mõtteviisist ja usuvad, et investeeringud peavad olema pikemas plaanis tootlikud ning keskkonناسõbralikud ja jätkusuutlikud.

Sotsiaalvaldkond

Enim panustame oma säästva arengu fookuseesmärkidesse:

Kuigi pankadel ja finantsinstitutsioonidel on ühiskonnas majanduskasvu edendamises oluline roll, on neil ka võime mõjutada inimeste elu ja ühiskonna üldist heaolu. Teeme oma tööd alati ausalt, läbipaistvalt ja eetilisel ning paneme ülimat rõhku õiglase tehingu põhimõtete järgimisele ning partnerite, klientide ja töötajate austamisele.

Tunnistades oma rolli ja ühiskondlikku mõju kohalikul tasandil, me

- eraldame raha muusika ja kunsti, hariduse, spordi ja kogukonnaürituste toetamiseks;
- võime toetada välisliikumisi ja -partnereid kohalike kogukondade kultuurilise ja majandusliku arengu edendamiseks;
- seisame majanduses tegutsevate inimeste ja ettevõtete võrdsete võimaluste eest;
- tõstame klientide usaldust LHV kui mittediskrimineeriva finantsteenuste pakkuja vastu;
- edendame finantskirjaoskust ja majandusteadmiste jagamist;
- suurendame pidevalt oma pädevust keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisvaldkonnas, et ühiskonna sidusust veelgi enam edendada.

Meie inimeste edu ja heaolu on meie äritegevuse tuum. Mõistame, et häid majandustulemusi ja kasvu ei saavutata ilma inimesteta, kes loovad väärtust, kelle eest hoolitsetakse hästi, kes täidavad südamega oma isiklike ja kollektiivseid ülesandeid ning tunnevad end kõrgelt hinnatuna.

Sotsiaalne vastutus

LHV kasvades muutume üha teadlikumaks ka oma kasvavast rollist Eesti majanduses ja ühiskonnas laiemalt. Oma missioonist lähtuvalt toetame tegevusi, mis võimaldavad Eesti inimestel ja ettevõtetel julgemalt tulevikule mõelda ja oma plaane teoks teha.

Peame oluliseks majandusliku kindlustunde suurendamist ja majanduskeskkonna sidusamaks muutmist. Ühiskonnas laiemalt toetame eelkõige neid ettevõtmisi, mis muudavad Eesti suuremaks ja toetavad meie kogukondade võimekust. Lisaks investorite harimisele ja ettevõtjate tunnustamisele on

meil mitmeid pikaajalisemaid ja uuemaid koostööprojekte, mis aitavad nimetatud eesmärke saavutada.

Finantskirjaoskus

Asutamisest alates on LHV olnud Eesti investorite kogukonna osa. Investeermisteenuste turuliidrina ja börsil noteeritud ettevõttena, mis samal ajal väärtustab suhteid investoritega, aitame aktiivselt kaasa investorite harimisele. Suhetes oma enam kui 10 000 aktsionäri oleme avatud, läbipaistvad ja kaasavad.

- Korraldame investeerimiskooli raames tasuta seminare, kus 2020. aastal osales üle 7400 inimese (2019. aastal oli osalejate arv 6000). Sel aastal toimusid enamik seminare veebis.
- Igal aastal korraldame ka aktsiamängu Börsihai. Sel aastal jõudis osalejate arv 6576-ni (2019. aastal oli osalejaid 4600).
- Juba teist aastat järjest korraldasime noortele klientidele suunatud finantskirjaoskusteemalise reklaamikampaania, mille ülevaatlik materjal on kättesaadav meie veebilehel.
- Koostöös Tartu Ülikooliga valmistasime ette valikaine „Kaasaegse pangandusettevõtte toimimine LHV Panga näitel“, millele registreerus 54 tudengit.
- Osalesime Eesti Pangaliidu korraldatud finantskirjaoskuse edendamise projektides.
- Toetasime Äripäeva korraldatud konverentsi Investor Toomas, Investeermisklubi läbi viidud investeerimisfestivali, Naiste Investeermisklubi ja aktsiakoolitust.
- Pakume oma klientidele juurdepääsu investeerimis- ja majanduslase kirjanduse raamatukogule.
- Toetame Äripäeva kirjastust investeerimisalaste raamatute väljaandmisel. Aastal 2020 ilmus tänu meie toetusele kuus raamatut.
- Haldame enda loodud finantsportaali ja investeerimisteemade arutamiseks mõeldud foorumit.
- Toetasime uudisteportaali Rahageenius, mis pakub tavatarbijale majandusteemalist sisu.
- Valmistame ette materjali taskuhäälingu ja ajaveebi jaoks, mis käsitleb ettevõtluse, investeringute ja finantsküsimustega seotud teemasid.

Sponsorlus

Võimaluste piires toetab LHV ettevõtmisi ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Eelistame sponsorprojektide puhul pikaajalist sisulist koostööd.

Eesti kultuur ja ühiskond

- Eesti muusika päevad – juba viis aastat oleme toetanud Eesti uue heliloomingu autasu väljaandmist, mille 2020. aastal pälvis Märt-Matis Lill.
- Enn Soosaare Sihtasutus – toetame eetilise esseistika auhinna väljaandmist. 2020. aastal pälvis auhinna Eero Epner.
- Eesti filmi- ja teleauhinnad 2020 – toetasime silmapaistvate saavutuste tunnustamist.
- Intsikurmu muusikafestival Põlvas – toetasime muusikafestivali viiendat korda.
- "Kes seda teeb?" toetusprogramm. Käivitasime kogukondade toetusprojekti ühisalgatuse rahastamiseks. 2020. aastal eraldasime toetussumma Leesi Tarbijate Ühisuse külapoe renoveerimisprojektile.
- Lisasime pangakaartidele heategevusfunktsiooni. 2020. aastal töötasime välja LHV pangakaartide jaoks funktsiooni, mida klient saab kasutada valitud heategevusorganisatsioonile mikroannetuste tegemiseks. Käivitame selle võimaluse 2021. aasta alguses.

Sport ja tervislik eluviis

- Eesti Jalgpalli Liit – LHV Pank on olnud Eesti Jalgpalli Liidu ja Eesti rahvuskoondise peatoetaja 2010. aastast alates. Lisaks oleme loonud LHV jalgpallikaardi tugisüsteemi, mille kaudu 2019. aastal toetasime Eesti jalgpalliklubisid 79 766 euroga.
- Eesti Optimist Klassi Liit – oleme üle kümne aasta toetanud Eesti purjesporti. Toetame purjetamise propageerimist laste ja noorte seas. Lisaks sellele toetasime ka olümpiasportlast Ingrid Puustat.

- Rally Estonia – toetasime autoralli maailmameistrivõistluste esimest etappi Eestis.
- Simple Session – LHV oli selle ekstreemspordi tippsündmuse üks peatoetaja.
- Toetasime amatöörgolfivõistlust BMW Golf Cup.
- Korraldame ettevõtetevahelist jalgpalliturniiri LHV Cup, mis 2020. aastal toimus neljandat korda.

Eesti majandus ja ettevõtlus

- Eesti aasta ettevõtja konkurs – oleme alates 2012. aastast Eesti aasta ettevõtja konkursi üks peatoetaja. 2020. aastal nimetati aasta ettevõtjaks Kaarel Kotkas.
- Gaselliikumine – LHV toetas gaselliikumist, et tunnustada kiiresti kasvavaid ettevõtteid.
- Toetasime konverentsi Majanduskindlus 2020

Toetame oma teadmiste, LHV-teemaliste kingituste, nõuanete ja oma inimeste esinemisega ka väiksemaid kohalikke algatusi. Osaleme laatadel ja teeme koostööd ülikoolidega. Oleme Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ning Eesti Tööandjate Keskliidu liige. Peame oluliseks aidata Eesti tootjaid ja ettevõtjaid nende hangetes ja koostöösuhetes, tarbides teadlikult nende tooteid ja teenuseid.

Sotsiaalne mõju müügi ja kanalite kaudu

Meie eesmärk on aidata kliendil kasutada meie tooteid ja teenuseid võimalikult hästi ja hõlpsalt. Aasta 2020 oli COVID-19 tõttu erakordne ja suhtlemisdistantsi hoidmise vajadus muutis elektrooniliste kanalite rolli ettevõtluses ja ühiskonnas veelgi kesksamaks. See näitab selgelt, et keskendumine digitaalsetele kanalitele on õige tee meie teenuste kõigile kättesaadavaks tegemisel.

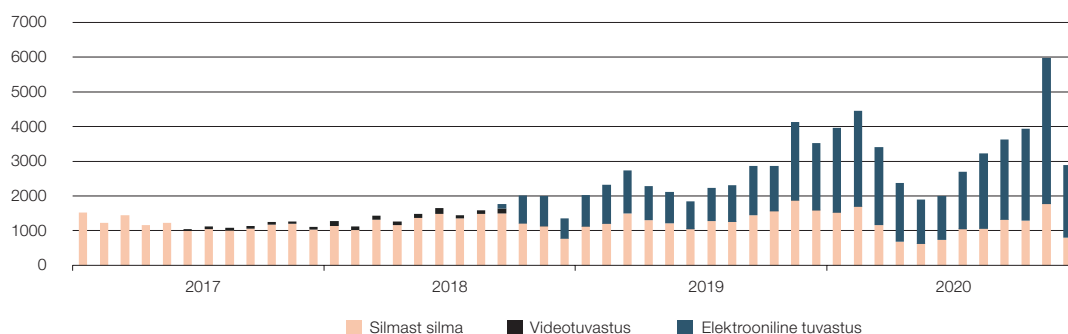
Eesti parimad elektroonilised kanalid

LHV jaoks on jätkuvalt tähtis elektrooniliste kanalite arendamine, et meie internetipank ja mobiilirakendus toetaksid

kõigi meie teenuste kättesaadavust. Viimase paari aasta jooksul oleme põhitähelepanu pööranud erakliendile suunatud teenustele, kuid arusaadavalt soovime samasugust kogemust pakkuda ka ärikliendile.

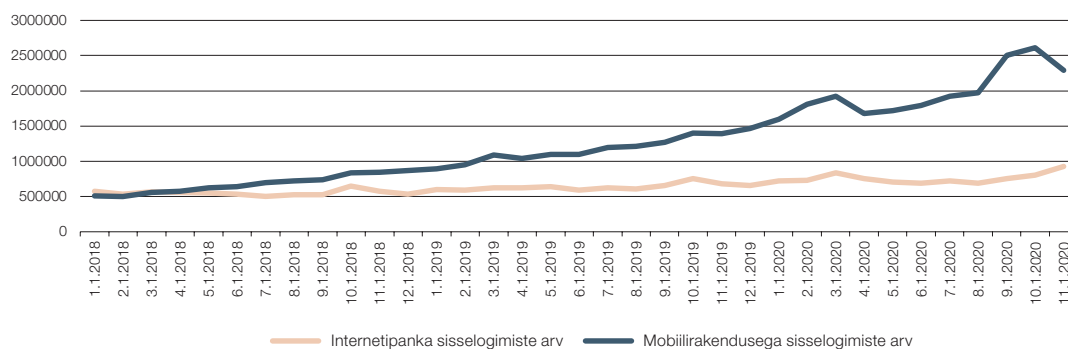
2020. aastal saime igal kuul juurde umbes 3500–4000 uut klienti. Üle poole meie uutest klientidest avavad pangakontod meie elektroonilise kanali kaudu. Oleme kasvutendentsi täheldanud varasematelgi aastatel, kuid 2020. aasta on näidanud, et enamik kliente saab meie teenuseid kasutada eemalt ja võrgus.

Kliendi tuvastamine kliendisuhete loomisel (erakliendid)

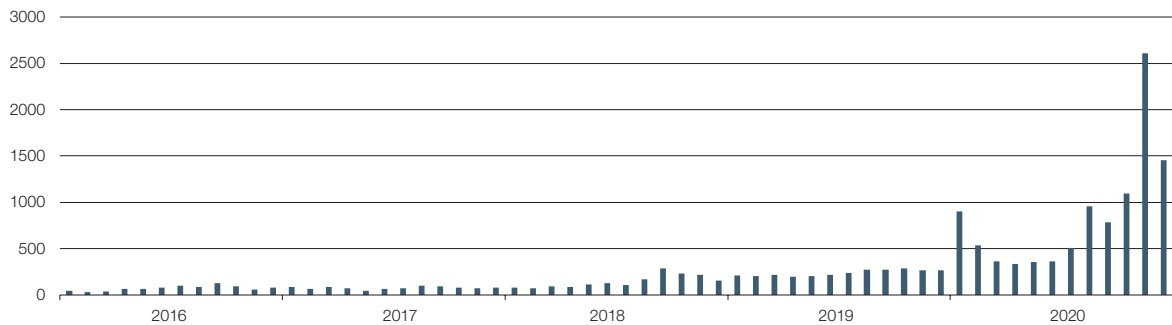
Internetipanka ja mobiilirakendusse sisselogijate arv kasvas möödunud aastal vastavalt 20% ja 40%. See tähendab, et kliendid kasutavad elektroonilisi kanaleid veelgi rohkem kui varem.

LHV interneti- ja mobiilipanga kasutus sisselogimiste järgi

2020. aasta alguses käivitasime lihtsa ja sujuva viisi lastele arvelduskonto avamiseks internetipanga või mobiilirakenduse kaudu. Konto avamiseks on vajalik ainult lapsele Eestis väljastatud ID-kaart, pass või elamisloakaart.

Lapsekontode arv

2020. aastal lõime võimaluse saata oma klientidele elektrooniliste kanalite kaudu e-teateid.

LHV on ka esimene pank maailmas, mis pakub mobiilirakenduse kaudu virtuaalse ISIC-üliõpilaspileti tellimise võimalust. Virtuaalne üliõpilaspilet tähendab seda, et õpilased ei vaja enam oma staatuse tõendamiseks või rahvusvaheliste allahindluste saamiseks plastkaarti.

Kõik meie pangakaarte omavad kliendid näevad meie mobiilirakenduse abil oma kaardi PIN-koodi. See tähendab, et oleme märkimisväärselt vähendanud tavaliselt posti teel saadetavate teadete arvu.

Kliendid saavad oma mobiilirakenduses kasutada ka ApplePay ja Google Pay digirahakotti – seega pole neil vaja plastkaarte kaasas kanda.

Keskendumine kliendikogemusele

Positiivne kliendikogemus on iga ettevõtte jätkusuutliku kasvu jaoks väga oluline ja kliendikogemus on ka meie jaoks ülitähtis. Positiivne kliendikogemus soodustab lojaalsust, aitab meil kliente hoida ja julgustab neid brändi propageerima. Seetõttu oleme oma kanalite arendamisel arvestanud ka nägemispuudega inimeste vajadustega.

Nagu eelmistel aastatel, keskendume ka nüüd finantskirjanduse edendamisele. Seetõttu töötame oma e-kanali jaoks välja eelarveplaneerimist hõlbustavat programmi, mis aitab klientidel veelgi targemaid finantsotsuseid langetada.

Oleme alati oma müügi- ja turunduskampaaniate kavandamisel ning kliendile parimat võimalikku lahendust pakkudes vastutustundlikud. Püüame arvestada oma klientide arvamuste ja eelistustega. Kogu meie tegevus toetub kliendiseg-

mentidele ja nende segmentide ainulaadsetele vajadustele. Meie eesmärk on pakkuda kõiki oma tooteid ja teenuseid veebis ning positiivse kliendikogemuse toetamiseks müügi-tegevust segmentide kaupa veelgi paremini planeerida.

Meie ühiskondlik mõju tööandjana

LHV olulisim vara on inimesed. LHV meeskond on 515 inimesest koosnev kogukond, kes jagavad ettevõtte väärtusi ja töötavad ühise eesmärgi nimel. Püüdleme ausa, avatud ja toetava sisekliima poole. LHV siht on olla parim tööandja, et iga meie töötaja saaks rääkida kaasa ettevõtte kujunemises, tunda oma panuse olulisust ja ise ametialaselt areneda.

Soovime töötajates soodustada omanikutunnet. Sel eesmärgil oleme loonud aktsiaoptsiooni programmi. See on tulemustasuprogramm võtmetöötajatele, mis ühildab omanike ja tulemustasu saajate huvid ning soodustab keskendumist riske arvestavatele pikaajalistele tulemustele.

Meie eesmärk on suurendada LHV töötajate rahulolu tööga, neid motiveerida, edendada nende pädevust (teadmisi, oskusi, kogemusi ja võimekust), laiendada eneseteostusvõimalusi ja suunata töötajate rahulolu arengut. Samuti teeme tõsisid tööd andekate noorte leidmiseks ning solidaarsuse ja uhkustunde soodustamiseks. LHV kui tööandja peamine fookus on inspireeriv organisatsioonikultuur ja hea tunne, millega meie inimesed iga päev tööle tulevad.

LHV on kiiresti kasvav ettevõtte, mis väljendub ka töölevärbamises. LHV palkas aastaga juurde 79 töötajat. 97% kõigist LHV töötajatest töötab täisajaga. Aastal 2020 oli tööjõu vabatahtlik voolavus LHV Grupi ettevõtetes 5,7%, mis on märgatavalt väiksem kui 2019. aasta 10,9%. Selle põhjuseks on eeldatavasti üldine olukord tööturul, kus tööpakku

miste arv on vähenenud, mistõttu on vähem tõenäoline, et töötajad töökohta vahetavad.

Töötajate arendamine

Me aitame kaasa oma inimeste isiklikule ja tööalasele arengule. Meie lähenemine koolitusele juhindub töötajakesksest lähenemisviisist, mis keskendub töötaja konkreetsetele vajadustele, motivatsioonile ja kvalifikatsioonile. Vajadusel pakume rotatsioonivõimalust LHV sees. Oleme töötanud välja sisekoolituste programmi, sealhulgas põhjaliku koolitusprogrammi uutele töötajatele ja keelekursused.

Juhtidele mõeldud koolitused on andnud neile praktilisi vahendeid juhtimise parandamiseks, juhiseid sujuvamaks ettevõttesiseseks suhtluseks, nõuandeid töölevärbamiseks ja praeguse talentide tööturu nõuetele vastamiseks. Juhtidelt saadud tagasiside põhjal võime täna öelda, et suhtlusoskus ja koostöö on paranenud tänu suurematele võrgustike loomise kogemustele. Uuendame pidevalt arengu- ja hindamisvestluste formaati kindlustamaks, et inimesed saaksid neist võimalikult palju kasu.

Töötajate tervise edendamine

LHV edendab töötajate füüsilist ja vaimset tervist. Pakume oma töötajatele võimalust saada tasuta psühholoogilist nõustamist ettetulevates isiklikes või ametialastes küsimustes. Alates 2020. aasta sügisest pakume terviseauditeid kõigile üle 40-aastastele töötajatele, kes on LHV-s töötanud vähemalt kaks aastat. Terviseauditeid võib korrata iga kolme aasta tagant. Samuti pakume kõigile töötajatele soovi korral gripi vastu vaktsineerimist ning hüvitame nägemiskontrolli ja nägemisteravust korrigeerivate abivahendite ning hambaravi kulud.

Hüvitame töötajatele igas kvartalis kindlas summas terviseiga seotud kulutused (spordiklubide liikmesus, rahvaspordiüritused, spordisaali üür, taastusravi).

Kvartali kaupa makstavat tervisekulude kompensatsiooni taotleti 2020. aastal aktiivselt: AS LHV Pank 75%; AS LHV Varahaldus 78%; AS LHV Finance 74%.

LHV-l on silmapaistev töötervishoiu pakett. LHV kuulub Eestis tervist edendavate tööandjate võrgustikku. Arvestame ka tervishoiualaste soovustega: kasutame silmasõbralikke monitore, täielikult reguleeritavaid toole ja kirjutuslaua ning vajadusel varustame inimesed ergonoomiliste seadmetega ja anname võimaluse osaleda kontorivõimlemises, järgides treeneri eelnevalt salvestatud juhiseid. Kasutame kontori-ruumides võimalikult palju tervisesõbralikke ja looduslikke materjale. Meil on kontoris tervisesõbralikud ja naturaalsed, suure villasisaldusega vaipkatted. Haiguspäevade osakaal LHV ettevõtetes oli 2020. aastal 0,4%

Töö- ja eraelu tasakaal

Me väärtustame töö ja eraelu tasakaalu. Muude eesmärkide kõrval soovisime peresõbraliku tööandjana harmoniseerida oma tegevust Sotsiaalministeeriumi peresõbraliku tööandja programmiga. Kaheaastase töö tulemusena saavutasime 2019. aastal peresõbraliku tööandja programmi kuldaseme, mis tähendab, et LHV toetab töötajaid nende igas eluetapis. Püüame võimalikult palju arvestada LHV-s töötavate inimeste isiklike vajadustega. Näiteks võime pakkuda üliõpilastele osajatööd või võimaluse korral paindlikku tööaega. Töö ja eraelu sobiva tasakaalu tagamiseks tähtsustame pereelu: lapse kooli alguse puhul toetame töötajat rahaliselt, lapse sünnipäeval on töötajal õigus lühendatud tööpäevale ja abiellumise puhul kolmele vabale päevale. Igal aastal korraldame lastega peredele jõuluürituse. Maksame sünni- ja matusetootust.

Kaasav töökoht

Töötajatelt tagasiside saamiseks ja sisesuhtluse soodustamiseks oleme välja töötanud mitmesuguseid meetmeid. 2020. aasta sügisel viisime läbi uue töötajate kaasatuse uuringu (Gallup Q12 küsimustik), mida meil on edaspidi kavas korraldada iga poole aasta tagant. Esimeses Q12 uuringus osales 92% töötajatest. Uuringu üldine keskmine tulemus oli 4,3 punkti viiest. Meie eesmärk on hoida töötajate rahulolulase kõrgena ja mõista, mida meie inimesed vajavad, et olla õnnelikud ja kaasatud. Gallup Q12 protsess hõlmab ka individuaalseid ja meeskondlikke arutelusid ning annab kõigile suurepärase võimaluse oma sõna sekka öelda. Võtame töötajate ettepanekuid tõsiselt ja loimime neid oma juhtimisotsustesse. Töötajad saavad teha juhtimise kohta ettepanekuid ning rääkida ettevõtte arengus kaasa koosolekutel ja strateegiapäevadel. Uutelt töötajalt kogume tagasisidet katseaja lõpus ja arvestame seda nende edaspidist tööd korraldades.

Tunnustatud tööandja

LHV on nõutud ja tunnustatud tööandja. 2020. aasta alguses avalikustatud CV-Online'i tööandjauuringus tunnustati LHV atraktiivsuse teiseks tööandjaks Eestis. CV Keskuse iga-aastasest ihaldusväärtete tööandjate küsitlusest selgus ka, et LHV saavutas uue tulijana kolmanda koha. Samuti loeti meid majandustudengite ja kogenud töötajate hinnangul atraktiivseks tööandjaks (Instari uuringu põhjal). Atraktiivsus tööandjana võimaldab meil värvata paindlikult, sest huvi meie vastu on aasta-aastalt kasvanud. Möödunud aasta jooksul suhtlesime enam kui 4500 töötajakandidaadiga ja valisime neist 2,9% meile tööle. Oleme pannud rõhku kandideerijatelt tagasiside küsimisele ja värbamistarkvara Greenhouse kasutuselevõtt on seda protsessi tunduvalt

tõhustanud. Anname ka ise kandidaatidele tagasisidet. Noortele talentidele pakume praktika- ja töövarjutusvõimalusi. Iga kümnes töötaja on alustanud LHV-s praktikandina.

Ettevõtte juhtimine

Enim panustame oma säästva arengu fookuseesmärkidesse:

LHV on võtnud endale kohustuse tegutseda alati ausalt ja heauskselt ning tagada, et meie juhtimispõhimõtted, töömehanismid ja struktuurid oleksid läbipaistvad ning kajastaksid vastutust, võrdõiguslikkust ja kõrgeimaid eetikastandardeid. Me tegeleme hoolikalt kõigi võimalike huvide konfliktidega ning väldime altkäemaksu, rahapesu, ebaseaduslikku käitumist ja korruptsiooni.

Jätkusuutliku mõtteviisi edendamiseks kõigil juhtimistasanditel ja kogu organisatsioonis:

- oleme loonud ülesehituselt lameda ja mittehierarhilise organisatsioonistruktuuri, et rõhutada töötajate individuaalse vastutuse võtmise tähtsust;
- tõhustame pidevalt keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite lõimimist oma igapäevatoösse, juhtimisstiili, värbamisprotsessidesse ja strateegiate väljatöötamisse;
- keskendume kaasamisele ja koostööle;
- tunnustame keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite lõimimist oma äriprotsessidesse kui muutuste juhtimist ning mõistame koostöö tähtsust seatud eesmärkide saavutamiseks;
- parandame oma keskkonna-, sotsiaalse ja juhtimistegurite tegevuse ja arengu analüüsi ja aruandlust ning teeme oma mõõdikud ja saavutused nõuetekohaselt teatavaks reguleerivatele asutustele, partneritele ja avalikkusele;
- läbipaistva juhtimiskultuuri tagamiseks järgime Finantsinspektsiooni ja Nasdaq Tallinna börsi soovitatud ühingujuhtimise häid tavasid;
- oleme integreerinud ESG-eesmärkide täitmise tippjuhude tasustamise programmi.

Vastutustundlik juhtimiskultuur

Vastutus ja avatus juhtimises on meie tööpõhimõtete alustalad, mis on kindlalt juurdunud meie missioonis ja väärtustes. Usume kindlalt, et meie kõrged eetikastandardid ja kõigi sidusrühmadega arvestamine, kõrgel tasemel riskijuhtimine ja õiguspärane tegevus on pikas plaanis meie edu jaoks üliolulised. Kõik LHV juhid ja töötajad peavad käituma eetilisel ja vastutustundlikult ning eetikapõhimõtete järgimine on kohustuslik. LHV eetikapõhimõtetele toetuvad LHV eri valdkondade poliitikad, ka ettevõtte juhtimise poliitika, sise-eeskirjad ja korrad, mis reguleerivad nende põhimõtete täpsemat järgimist. 2020. aastal formuleerisime ja avaldasime ka oma esimese ESG-poliitika, milles on selgelt välja toodud meie vastutus ja pühendumus sotsiaalse ja keskkonnaküsimustes ja neid selgitatud.

Tehes oma tööd vastutustundlikult, läbipaistvalt ja põhieesmärgiga „mitte halba teha“, toetume peamiselt õiguspärasusele, parimatele tavadele ja terve mõistuse põhimõttele. Grupi nõukogu tööd toetavad mitu komiteed: töötasukomitee, nomineerimiskomitee, auditikomitee ning riski- ja kapitali komitee. LHV juhtimise alustest anname põhjalikumalt aru ühingujuhtimise aruandes.

LHV juhtimisstruktuur on korraldatud lihtsasti mõistetavalt ja sisaldab selgeid vastutusliine. Vastutustundliku juhtimise oluline element on hoolikas riskijuhtimine ja oma tegevuse kriitiline analüüs. LHV võtab krediid-, likviidsus-, turu-, kuritegevus- ja operatsiooniriskide väljaselgitamist ja maandamist väga tõsiselt.

Riskide kontrollimiseks ja juhtimiseks on kolm kaitseliini. Sisekontrolliraamistik hõlmab nii hästitõotavat iseseisvat riskijuhtimist ja vastavuskontrolli kui ka audiitiülesandeid täitvaid töötajaid. Oleme loonud komiteed, mis on vajalikud riskide juhtimise teemal nõu andmiseks. Riskidest anname põhjaliku ülevaate iga-aastases AS LHV Grupi riski ja kapitali raportis.

Jaanuaris 2020 määras reitinguagentuur Moody's LHV

Pangale taas investeerimisjärgu tasemel krediidireitingu, kinnitades LHV tugevat, jätkusuutlikku finantsprofiili ja võimet teenindada võetud kohustusi. Vastutustundliku juhtimise oluline roll on viidud kooskõlla õigusnormide ja sektorile kehtivate reeglitega. Asjaajamises reguleerivate ja järelevalveasutustega on LHV korrektne ja koostööaldis. Täidame korrektselt kõiki õigusnõuetest tulenevaid kohustusi ja aruandekohustusi. 2020. aastal ei tuvastatud LHV puhul mitte ühtegi õigus- ega muudele nõuetele mittevastavust.

Võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine

LHV on võrdõiguslikkusest lähtuv õiglane ja kaasav tööandja, kes edendab ja järgib alati mittediskrimineerivaid äri- ja personalitavasid. Juhtimis- ja värbamisprotsessis juhindume LHV huvidest ja oma inimeste heaolust ning peame kinni kõige kõrgematest eetikastandarditest. Töötajaid värvates ja edutades lähtume valiku tegemisel sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt kandidaadi haridusest, oskustest ja kogemustest ning vajaduse korral vastavusest õigusaktidest tulenevatele nõuetele. LHV ei ole tundnud vajadust rakendada mõnd konkreetset mitmekesisus- või võrdsuspoliitikat.

Tasustamispoliitikas oleme objektiivsed ega lähtu töötaja isikust. Kui teatud ametikoht seda nõuab, siis kontrollime värbamisel alati sisenemislävenditele vastamist.

LHV jaoks on tähtis töötajate võrdne kohtlemine ja mittediskrimineerimine. 2020. aastal LHV-s sellealaseid rikkumisi ei esinenud. Ei olnud töövaidlusi, diskrimineerimisjuhtumeid ega inimõiguste rikkumisi. Tegutseme alati neutraalselt ega diskrimineeri kliente ega töötajaid nende poliitiliste vaadete või isiklike eelistuste tõttu.

Investorsuhted

LHV aitab aktiivselt kaasa heade suhete arendamisele investorite kogukonnaga. Oleme kehtestanud endale kõrged nõuded avatuse ja läbipaistvuse ning investorite teadlikkuse tõstmise osas. Meil on investoritele suunatud veebileht, kus ühingujuhtimise hea tava kohaselt ja õigusaktidest tulenevate nõuete alusel tehakse aktsionäridele kättesaadavaks kõik dokumendid ja andmed. LHV kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab neid kõigist asjakohastest olulistest asjaoludest. LHV tagab neile võrdse ja kiire juurdepääsu vastavale teabele ning on valmis küsimustele vastama. Informatsiooni jagamisel järgitakse avalikele ettevõtetele kehtestatud reegleid. 2019. aastal tuli LHV Grupp võitjaks Nasdaq Baltic Awards põhikategoorias ja sai parimate investorsuhetega ettevõtte auhinna. Meid tunnustati parimate tavade eest investorsuhete valdkonnas ja suurima aktsiatoonituse eest Balti börsiettevõtete seas viimase kahe aasta jooksul.

Koostöö

Organisatsioonid, millega teeme koostööd

LHV peab iseenesestmõistetavaks, et jätkusuutlikkus on seotud koostööga, ning me mõistame, et koostöös ühesuguse mõtteviisiga inimeste ja organisatsioonidega peitub suur jõud. Meie eesmärk on aidata üles ehitada jõukas, kaasav ja vastupidav majandus, mida toetab jätkusuutlik areng ja maailm, kus loodusvarasid kasutatakse mõistlikult, ning seda saab saavutada ainult üheskoos ja paljusid sidusrühmi kaasates.

Roheline Tiiger

Roheline Tiiger on uus algatus liikumiselt „Teeme ära!“, mis käivitab ülemaailmse maailmakoristuspäeva projekti. Rohelise Tiigri eesmärk on kujuneda järgmiseks oluliseks üleriigiliseks algatuseks. Seda võib võrrelda ka mõnekümne aasta taguse Tiigrihüppe arvutiseerimisprojektiga. Roheline Tiiger loob ringmajanduse mudeli üksikisikutele, kogukonnale ning era- ja avalikule sektorile ning on tulevikus teistele riikidele eeskujuks. Seni on LHV selles algatuses ainus pangandussektori esindaja ja partner.

Eesti Pangaliit

Eesti Pangaliidu jätkusuutliku panganduse toimkond loodi LHV eestvõttel jaanuaris 2020. Toimkonna üks peaeesmärke on aidata finantseerimistegevuste kaudu tutvustada ja ära kasutada uusi jätkusuutlikke äri võimalusi, mis suurendavad kohalike ettevõtete, kogukondade ja kogu riigi konkurentsivõimet. Samuti aitab toimkond kaasa jätkusuutlikkusalase teadlikkuse suurendamisele ja on riigiasutuste, Eesti Panga ja mõjuorganisatsioonide partner jätkusuutliku finantseerimise valdkonna arendamisel.

Finance Estonia

LHV on finantssektori esindusorganisatsiooni Finance Estonia liige. Meie tegevus selles mittetulundusühingus võimaldab meil aidata kaasa jätkusuutlike pangandus- ja investimisele levikule kogu finantssektoris. Toetame ka Finance Estonia korraldatavat konverentsi Green Finance, mis keskendub aruteludele roheliste väärtuste kui tulevikusuundumuse üle kogu finantsteenuste maailmas. Finance Estonia toetab finantssektori arengut, innovatsiooni ja teenuste eksporti. COVID-19 tõttu on konverents kuni edasiste korraldusteni edasi lükatud.

Vabähendused

2020. aastal tegime koostööd mitme kohaliku valitsusvälise organisatsiooniga, et tutvustada endale võetud jätkusuutlikkusega seotud kohustusi, saada kinnitust oma portfelli mõjuanalüüsi tulemustele ja tagasisidet meie tegevuskava ja võimalike tegevuste kohta lähiaastatel. Mõistame erinevate sidusrühmade kaasamise ning igapäevaselt konkreetsete

sotsiaal- ja keskkonnaküsimustega tegelevate organisatsioonidega diskussiooni ülevahoidmise tähtsust.

Arutelud riigi tasandil

Teeme jõupingutusi, et toetada Eesti püüdlust olla maailmas esimene, kes töötab välja ettevõttelaenude jätkusuutlikkuse mõõtmise süsteemi, kus kliimaeesmärkide saavutamiseks saab siduda era- ja avaliku sektori huve.

Eesti on seadnud eesmärgiks jõuda aastaks 2050 kliimaneutraalse majanduseni. Selle eesmärgi saavutamine nõuab riigi ja erasektori koostööd, samuti üksikasjalikku tegevuskava. Tegevuskava peaks põhinema läbipaistval jätkusuutlikkuse mõõtmise süsteemil. Selle protsessi toetamiseks kavatsime motiveerida erasektorit kliimamõjusid tõhusalt mõõtma ja aitama kogu finantssektoril suunata kapitali jätkusuutlikesse investeringutesse.

Oleme koostanud kliimamõjude andmebaasi esmase kontseptsiooni. Pangad saaksid finantsotsuste tegemisel tugineda keskandmebaasile ning see oleks ka riiklike toetus- ja käendusprogrammide alus. Lõplik süsteem peaks olema automatiseeritud, nii et see ei paneks ettevõtetele liigset koormust, ning olema kooskõlas minimaalse andmekogumise ja ühekordse esitamise põhimõttega. Oleme oma ideed juba levitanud ja korraldanud koos partneritega (poliitikakujundajad, muud turuosalised jne) ajurünnakuid. Töötame selle nimel, et arutelu jätkuaks ja jõuaks etappi, kus era- ja valitsussektor saavad ühiselt kujundada lõpliku süsteemi ja ideed katsetada.

Jätkusuutlikkuse mõõdikute väljatöötamine

Oma tegevuse positiivse mõju suurendamiseks ja kahjuliku mõju vähendamiseks ning keskkonda ja inimesi mõjutavate riskide juhtimiseks koostasime 2020. aastal konkreetse kava aastateks 2021–2023 selle kohta, mida peame hakkama jälgima, et mõjutada meie kõige olulisemaid fookusvaldkondi. Võtsime endale kohustuse välja töötada kõigi ärivaldkondade andmete kogumiseks sobiv meetodika, kindlaks määrata lähtepositsioonid ning regulaarselt jälgida ESG-eesmärkide saavutamise käiku ja hinnata tehtut. Aastal 2020 uurisime ka võimalusi ESG-andmed visualiseerida ja töötasime selleks välja spetsiaalsed digitaalsed lahendused ESG-näidikute jaoks. Lisaks sellele astusime 2020. aastal Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi liikmeks. Foorumi liikmeskonda kuulumine annab meile juurdepääsu ainulaadsele jätkusuutlikkuse indeksi meetodikale, mis aitab meil veelgi paremini jälgida ja mõista meie praegust ESG-alast olukorda ja edusamme ning nende kohta aru anda.

Läbipaistvus jätkusuutlikkuse aruandluse abil

Oleme võtnud eesmärgiks parandada lähiaastatel jätkusuutlikkuse aruandlust ning mittefinantsteabe avalikustamise tavasid ja oskusteavet. 2020. aastal hakkasime parandama oskusteavet keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimismõõdikute alase aruandluse vallas ning aitasime kaasa ka mitmele vabatahtlikule mittefinantsteabe avalikustamise algatusele, näiteks Nasdaq'i keskkonna- ja sotsiaalvaldkonna teabe avalikustamise vorm ning Eesti pangandussektorile suunatud ESG-teabe avalikustamise projekt, mida juhib Eesti vabaühendus Estwatch. 2021 on esimene aasta, kui esitame ÜRO keskkonnaprogrammi finantsalgatusele (UNEP FI) aruande vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamise edenemise kohta. 2021. aastal koostame ka tegevuskava oma aruandlustavade paremini vastavusse viimiseks globaalse aruandlusalgatuse GRI nõuetega ning Põhjamaade ja Baltimaade turu jaoks mõeldud Nasdaq'i ESG aruandluse juhendiga. Mõistame, et aruandlustavade vastavusse viimine rahvusvaheliste standarditega tähendab ka suurema hulga mittefinantsteabe avalikustamist kui seni. Selleks panustame palju rohkem ESG-andmete kogumisse ja analüüsimisse, ESG-alasesse suhtlusse ja teavitamisse ja sisemiste protsesside tõhustamisse, koostades ja avaldades jätkusuutlikkusega seotud materjale ja aruandeid ning suurendades ettevõttesisest suutlikkust ülemaailmselt tunnustatud ESG-aruandlusstandarditele vastamiseks.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	2020	2019
Intressitulu		88 374	61 413
sh intressitulu vastavalt efektiivse intressimäära meetodile		84 480	57 804
Intressikulu		-19 327	-13 498
Neto intressitulu	5	69 047	47 915
Komisjoni- ja teenustasutulu		31 152	24 157
Komisjoni- ja teenustasukulu		-12 769	-11 349
Neto teenustasutulu	6	18 383	12 808
Netokasum õiglasel väärtusel kajastavalt finantsvaradelt	10	834	126
Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid		43	79
Netokasum finantsvaradelt		877	205
Muud tulud		208	176
Tööjõukulud	7	-21 115	-17 042
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	7	-15 150	-15 475
Kasum enne krediidikahjumeid		52 250	28 587
Laenude allahindluse kulu	11	-10 898	-3 210
Kasum enne tulumaksu		41 352	25 377
Tulumaksukulu		-6 749	-3 277
Aruandeperioodi puhaskasum		34 603	22 100
Muu koondkasum/-kahjum:			
Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Müügivalmis investeringud:			
Puhaskasum investeringutelt omakapitali-instrumentidesse, mis on määratud FVOCI-s	9	0	134
Aruandeperioodi kasum ja muu koondkasum		34 603	22 234
Kasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		32 514	19 804
Mittekontrolliv osalus		2 089	2 296
Aruandeperioodi kasum		34 603	22 100
Kokku kasum ja muu koondkasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		32 514	19 938
Mittekontrolliv osalus		2 089	2 296
Aruandeperioodi kasum ja muu koondkasum		34 603	22 234

Lisad lehekülgedel 38 kuni 119 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

03.03.2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

LHV

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
Varad			
Nõuded keskpangale	8	2 213 211	1 232 733
Nõuded krediidiasutustele	8	170 062	32 247
Nõuded investeerimisühingutele	8	9 985	5 473
Omakapitaliinstrumendid õiglasest väärtusest muutustega muus koondkasumis	9	0	432
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande	10	322 930	32 499
Laenud ja nõuded klientidele	11	2 208 823	1 687 034
Muud nõuded klientidele	12	2 454	2 745
Muud finantsvarad	13	2 073	2 246
Muud varad	13	1 943	1 857
Materiaalne põhivara	14	2 766	1 903
Kasutusõiguse varad	14	3 805	4 777
Immateriaalne põhivara	14	807	685
Varad kokku		4 938 859	3 004 631
Kohustised			
Klientide hoiused ja saadud laenud	15	4 610 015	2 738 601
Finantskohustised õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande	10	221	8
Võlad hankijatele ja muud kohustised	16	25 441	23 774
Allutatud kohustised	18	88 500	70 500
Kohustised kokku		4 724 177	2 832 883
Omakapital			
Aktsiakapital	19	106 500	95 500
Kohustuslik reservkapital	19	4 022	3 025
Muud reservid	9	0	212
Jaotamata kasum		98 285	67 793
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		208 807	166 530
Mittekontrolliv osalus		5 875	5 218
Omakapital kokku		214 682	171 748
Kohustised ja omakapital kokku		4 938 859	3 004 631

Lisad lehekülgedel 38 kuni 119 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

03.03.2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

LHV

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2020	2019
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		87 145	60 045
Makstud intressid		-20 733	-10 609
Saadud teenustasud		31 152	24 157
Makstud teenustasud		-12 769	-11 349
Muud saadud tulud		-4	171
Makstud tööjõukulud		-19 079	-16 072
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-11 455	-11 122
Makstud tulumaks		-4 158	-3 236
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust		50 099	31 985
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande, netomuutus		-64	49
Laenud ja nõuded klientidele		-531 929	-770 388
Kohustuslik reservkapital keskpangas	8	-14 827	-12 146
Tagatisdeposiidid	13	173	690
Muud varad		730	-481
Äritegevusega seotud kohustiste muutus:			
Klientide nõudmiseni hoiused	15	1 455 310	871 616
Klientide tähtajalised hoiused	15	-25 248	390 754
Saadud laenud	15	448 685	10 000
Saadud laenude tagasimaksed	15	-5 886	-5 886
Kauplemiseks hoitavad finantskohustised õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande		212	-3
Muud kohustised		-1 420	-6 300
Neto rahavoog äritegevusest		1 375 835	509 890
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	14	-2 430	-2 071
Materiaalse vara müük		0	5
Laekumised õiglasel väärtusel muutusega muus koondkasumis kajastatud investeerimisväärtuspaberite müükidest ja lunastustest	9	432	0
Netosoetused ja -müügid õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastatavatelt finantsvaradelt	10	-289 533	6 492
Neto rahavoog investeerimistegevusest		-291 531	4 426
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiakapitali sissemaksed	19	11 000	26 000
Saadud allutatud laenud	18	25 000	48 500
Lunastatud allutatud laenud		-7 000	-8 000
Makstud dividendid		-4 091	-3 431
Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed		-1 278	-1 003
Neto rahavoog finantseerimistegevusest		23 631	62 066
Valuutakursi muutuse mõju rahale ja raha ekvivalentidele		43	79
Raha ja raha ekvivalentide muutus		1 107 978	576 461
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	8	1 244 027	667 566
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	8	2 352 005	1 244 027

Lisad lehekülgedel 38 kuni 119 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Aksiakapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Mitte-kontrolliv osalus	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2019	69 500	2 191	78	49 687	121 456	4 123	125 579
Kantud kohustuslikku reservkapitali (lisa 19)	0	834	0	-834	0	0	0
Aksiakapitali sissemakse (lisa 19)	26 000	0	0	0	26 000	0	26 000
Makstud dividendid	0	0	0	-2 230	-2 230	-1 201	-3 431
Aktsiaoptsioonid (lisa 19)	0	0	0	1 366	1 366	0	1 366
Puhaskasum	0	0	0	19 804	19 804	2 296	22 100
Muu koondkasum	0	0	134	0	134	0	134
Aruandeperioodi koondkasum 2019	0	0	134	19 804	19 938	2 296	22 234
Saldo seisuga 31.12.2019	95 500	3 025	212	67 793	166 530	5 218	171 748
Saldo seisuga 01.01.2020	95 500	3 025	212	67 793	166 530	5 218	171 748
Kantud kohustuslikku reservkapitali (lisa 19)	0	997	0	-997	0	0	0
Aksiakapitali sissemakse (lisa 19)	11 000	0	0	0	11 000	0	11 000
Makstud dividendid	0	0	0	-2 658	-2 658	-1 432	-4 090
Aktsiaoptsioonid (lisa 19)	0	0	0	1 633	1 633	0	1 633
Puhaskasum	0	0	0	32 514	32 514	2 089	34 603
Muu koondkasum	0	0	-212	0	-212	0	-212
Aruandeperioodi koondkasum 2020	0	0	-212	32 514	32 302	2 089	34 391
Saldo seisuga 31.12.2020	106 500	4 022	0	98 285	208 807	5 875	214 682

Täiendav info omakapitali kohta on toodud lisa 19.

Lisad lehekülgedel 38 kuni 119 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

03.03.2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

LHV

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad

LISA 1 Üldine informatsioon

AS-i LHV Pank (edaspidi Pank) ja tema tütarettevõtte AS-i LHV Finance (edaspidi koos Grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on koostatud seisuga 31. detsember 2020, on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. AS LHV Pank omab 65% osalust AS-is LHV Finance.

AS LHV Pank (Pank) osutab pangateenuseid, finantsnõustamis-teenuseid ja väärtpaberivahenduse teenuseid Eestis ja Ühendkuningriigis. Klientide teenindamiseks on avatud esindused Tallinnas ja Tartus ning 2018. aastal avati Londoni haru. AS LHV Pank on aktsiaselts, mis on registreeritud Eesti Vabariigis ja mille ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. Seisuga 31. detsember 2020 on Grupi töötajate arv kokku 497, sh passiivseid töötajaid 26 (31.12.2019: 420 töötajat, passiivseid töötajaid 25). AS LHV Finance pakub tarbimislaine erasikutele ja jaemüüjatele järelmaksu teenust.

Käesolev konsolideeritud aastaaruanne (sh raamatupidamise aruanne) on juhatuse poolt heaks kiidetud 17. veebruaril 2021. Konsolideeritud aastaaruanne esitatakse heaks kiitmiseks ainuaktsionäridele AS LHV Group. AS-i LHV Group üle olulist mõju omavateks osapoolteks on Rain Lõhmus, kellele kuulub 23,4% hääleõigusest ja Andres Viisemann, kellele kuulub 9,7% hääleõigusest (vt ka lisa 19).

Juhatus kinnitab konsolideeritud aastaaruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet mitte kinnitada. Nõukogu vastavat õigust ei oma.

LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on Grupis järjepidevalt kasutatud kõikidele aruandes toodud perioodidele ja konsolideeritavatele ettevõtetele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

Muudatused arvestuspõhimõtetes

Kolmandas kvartalis saime kinnituse, et rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgenduste komitee (IFRS Interpretations Committee, IFRIC) otsustas mitte aktsepteerida Eestis 20 aastat kehtinud edasilükkunud tulumaksu kajastamise loogikat, mistõttu kõik IFRS-i järgivad ettevõtted peavad kajastama finantsseisundi aruandes tulumaksukulu tuleviku dividendimaksetelt.

Standardi IAS 12 paragrahv 39 järgi kajastab ettevõtte edasilükkunud tulumaksukohustise kõikide tütar-, sidus- ja ühissettevõtetesse ning filiaalidesse tehtud investeeringutega seotud maksustavate ajutiste erinevuste puhul, välja arvatud juhul, kui: a) ettevõtte suudab kontrollida ajutise erinevuse tühistamise ajastamist; ja b) on tõenäoline, et ajutine erinevus ei tühistu lähimas tulevikus. Edasilükkunud tulumaksukohustist ei kajastata siis, kui investeering vastab

mõlemale ülal kirjeldatud kriteeriumile a) ja b). Kriteeriumi a) täitmiseks peab ettevõttel olema kontroll oma investeeringu üle. Kontroll eksisteerib üldjuhul tütarettevõtete ja filiaalide puhul. Sidus- ja ühissettevõtete puhul üldjuhul kontrolli ei eksisteeri, mistõttu nendes investeeringutes eksisteerivate ajutiste maksustavate erinevuste pealt tuleb tulumaksukohustist enamasti kajastada. Kriteeriumi b) täitmiseks peab ettevõtte suutma näidata, et tekkinud ajutine erinevus ei tühistu lähitulevikus. Tühistumise all mõeldakse tehinguid nagu kasumi jaotamine, ettevõtte müük, liikvideerimine või muud taolist. Lähitulevik ei ole standardis lahti seletatud, kuid levinud seisukoht on, et arvesse tuleks võtta 12 kuud alates aruandekuupäevast ja planeeritud tehinguid pärast seda kuupäeva. LHV Panga puhul toob see muudatus kaasa järgnevatel aastatel tütarettevõtetest plaanitava dividendi võtmisega kaasneva tulumaksukohustise kohese kajastamise.

2.1 Koostamise alused

Grupi 2020. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud kui mõnes

allpool toodud arvestuspõhimõttes on kirjeldatud teisiti, näiteks "õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande kajastavad finantsvarad ja -kohustised", sh tuletisinstrumentid ja finantsvarad õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-le nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2020 ja lõppes 31. detsembril 2020. Raamatupidamise aastaaruande arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud Grupi aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2020 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende tõlgenduste mõjust Grupi aruannetele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

1. jaanuaril 2020 või hiljem alanud aruandeperioodidele kohalduvad mitu uut standardit, kuid need ei avalda kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine).

EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine).

EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad standardeid tehtud kolme muudatust:

- IFRS 9 „Finantsinstrumentid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult uute tingimuste sõlmimiseks laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid (sisaldades ka laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoole nimel makstud või saadud tasusid).

- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.

- IAS 41 „Põllumajandus“ muudatusega kaotatakse nõue kasutada põllumajandusvarade õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavoogusid. Varem nõuti IAS 41-ga, et ettevõtte kasutaks õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavooge, kuid ei nõutud maksueelse diskontomäära kasutamist nende rahavoogude diskonteerimiseks.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

IFRS 17, Kindlustuslepingud (rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

IFRS 17 asendab standardi IFRS 4, mis andis ettevõtetele võimaluse jätkata kindlustuslepingute kajastamist varasema praktika kohaselt. Selle tõttu oli investoritel raske võrrelda sarnaste kindlustusettevõtete finantstulemusi. IFRS 17 on standard, mis sätestab ühe põhimõtte kõikide kindlustuslepinguliikide kajastamiseks, sh. kindlustusandja poolt hoitavate edasikindlustuslepingute kajastamiseks. Standard nõuab kindlustuslepingute rühmade arvele võtmist ja mõõtmist (i) tuleviku rahavoogude (täitmisrahavoogude) nüüdisväärtuses, mida on korrigeeritud riskiga ja mis võtab arvesse kogu teadaoleva informatsiooni täitmisrahavoogude kohta kooskõlas jälgitava turuinformatsiooniaga; millele on liidetud (kui tegu on kohustisega) või millest on lahutatud (kui tegu on varaga) (ii) summa, mis väljendab veel teenimata kasumit lepingute rühma osas (e. lepingulist teenuse marginaali). Kindlustusandjad kajastavad kasumi kindlustuslepingute rühmast kindlustuskatte pakkumise perioodi jooksul ning vastavalt sellele, kuidas nad riskist vabanevad. Kui lepingute rühm on või muutub kahjumlikuks, peab ettevõtte kajastama kahjumi koheselt. Grupp hindab standardi mõju finantsaruandele.

Puuduvad muud uued või muudetud standardid või nende tõlgendused, mis ei ole veel jõustunud ja mis mõjutaks olulises osas Gruppi.

2.2 Konsolideerimine

2020. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS LHV Pank (emaettevõtte) ja tema tütar-ettevõtja AS LHV Finance finantsaruandeid.

Tütar-ettevõtjad on kõik majandusüksused, mille üle Grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada seda kasumi suurust, kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütar-ettevõtja soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetused). Soetusmaksumuseks loetakse omandamise kuupäeval makstava tasu (s.o. omandamise eesmärgil üleantava vara, võetud kohustuse ja omandaja poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide) õiglast väärtust. Omakapitaliinstrumentide emiteerimise tehingukulud kajastatakse omakapitali vähendamisenä, võlainstrumentide emiteerimise tehingukulud kajastatakse võlainstrumentide bilansilise väärtuse vähendamisenä ning kõik muud omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse kuludes. Ostumeetodi korral võetakse kõik omandatud tütar-ettevõtja eristatavad varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised ostukuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes, sõltumata mittekontrolliva osaluse olemasolust.

Iga äriühenduse puhul teeb Grupp valiku, kas kajastada mittekontrolliv osalus omandatavas ettevõttes, mis annab selle omanikule õiguse proportsionaalsele osale ettevõtte netovarast selle likvideerimise korral, (a) õiglastes väärtuses või (b) mitte-kontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast. Mittekontrollivaid osalusi, mis ei ole osalused enam käesoleval hetkel, mõõdetakse õiglastes väärtuses.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mittekontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglaste väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab Grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustistes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eelnevalt summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütar-ettevõtte netovarade õiglane väärtus, siis pärast juhtkonna poolt täiendavate hinnangute tegemist kõikide omandatud varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste ja nende õiglaste väärtuste hindamise osas, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes.

Kõik omavahelised nõuded ja kohustised ning grupisisised tehingud ja realiseerimata tulu Grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele.

Majandusaasta kestel soetatud tütar-ettevõtjate tulud ja kulud konsolideeritakse Grupi kasumi- ja muu koondkasumi aruandes alates omandamise hetkest kuni majandusaasta lõpuni. Majandusaasta jooksul müüdud tütar-ettevõtjate tulemus konsolideeritakse kasumi- ja muu koondkasumi aruandes alates majandusaasta algusest kuni müügihetkeni.

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtja) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtja põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Tütar-ettevõtjate kajastamist käsitlevaid arvestuspõhimõtteid on emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisana, muudetud IAS 27 „Konsolideeritud raamatupidamise aruanded“ nõuetele vastavalt. Emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on lisatud käesolevasse konsolideeritud raamatupidamise aruandesse (vt lisa 24), on investeeringud tütar-ettevõtjate aktsiatesse kajastatud soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Mittekontrolliv osalus

Mittekontrolliv osalus on see osa tütar-ettevõtte aruandeperioodi tulemusest ja netovaradest, mida Grupp otseselt või kaudselt ei oma. Mittekontrolliv osalus moodustab eraldi osa Grupi omakapitalist. Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatakse mittekontrolliv osalus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist. Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruandes kajastatakse mittekontrolliva osaluse osa kasumist eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast osast.

2.3 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Grupi ettevõtete arvestus- ja esitusvaluutaks on euro, välja arvatud Ühendkuningriigi filiaal, mille arvestusvaluutaks on nael. Kuna filiaalil oli 2020. aastal piiratud tegevus ja tehingud, on mõju Grupi aruannetele ebaoluline.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustised hinnatakse ümber

eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel.

Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustised, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustiste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real "Valuutakursi ümberhindlus kasumid/kahjumid". Mittemonetaarsete varade nagu investeringud omakapitaliinstrumentidesse, mida kajastatakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, valuutakursimuutuste mõju kajastatakse kasumiaruandes real "Netokasum finantsvaradelt õiglases väärtuses".

2.4 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid keskpangas ja teistes pankades ja investeerimisühingutes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.5 Finantsvarad

Esmane kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes kui Grupist saab instrumendi lepinguline osapool ja need kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglases väärtuses. Esmasel arvele võtmisel liidetakse tehingukulud õiglasele väärtusele, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, mille puhul tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Õiglases väärtuses finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse tehingupäeval.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui (a) varad on tagasimakstud või õigused varadest tulenevatele rahavoogudele on muul viisil aegunud või (b) Grupp on loovutanud õigused varadest tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe (pass-through arrangement), kusjuures (i) kõik varade omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid varade üle puudub kontroll.

Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolel pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolet ilma müügipiirangute kehtestamiseta.

Edasine kajastamine

Grupp klassifitseerib finantsvarad ühte kolmest mõõtmiskategooriast: finantsinstrumendid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi aruande ja amortiseeritud soetusmaksumuses.

Klassifitseerimine sõltub sellest, kas finantsvara puhul on tegemist võlainstrumendi, omakapitaliinstrumendi või tuletisinstrumenti.

Võlainstrumendid (laenud ja võlakirjad)

Klassifitseerimine on kombinatsioon ärimudeli hindamisest finantsvarade haldamisel ning kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamine teostatakse homogeensete portfelli/de/ toodete põhjal ning kuidas Grupi üksustes toimub ärijuhtimine. Hindamine baseerub realistlikel stsenaariumitel ning võttes arvesse, kuidas portfelle hinnatakse ja milline on juhtkonnale raporteerimine; millised riskid mõjutavad portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhitakse; kuidas toimub juhtide tasustamine; müükide sagedus, väärtus ja ajastus ning nende põhjused. Hindamaks, kas rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, on põhiosa määratud kui võlainstrumendi õiglase väärtus esmasel kajastamisel, mis võib muutuda kui toimub tagasimakseid või intresside kapitaliseerimisi. Intressirahavood tulenevad tavapärasest laenuandmise komponentidest, sh tasu raha ajaväärtuse eest, krediidiriski eest, likviidsusriski eest ning muuhulgas ka administratiivkulusid ja kasumimarginaali. Kui on muid lepingulisi tingimusi, mistõttu on avatus muudele riskidele või volatilsusele, siis ei ole täidetud ainult põhiosa- ja intressimaksete tingimused. APIM teste viiakse läbi ühe osana uute toodete heakskiitmise protsessis. IFRS 9 rakendamisel 2018. aastal rakendati APIM 22 suuremale tootele, mida kajastati korrigeeritud soetusmaksumuses.

Võlainstrumendid kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel: nõuded keskpangale, krediidiastutestele ja investeerimisühingutele; laenud ja nõuded klientidele; müügiootel finantsvarad; finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; muud nõuded klientidele ja muud finantsvarad, ning sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: võlainstrumendid kajastatakse antud kategoorias kui neid pole võimalik kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi aruande. See on juhul, kui ärimudeliks on hoida kauplemiseesmärgil; see tähendab finantsvarasid hoitakse kauplemiseesmärgil, vaatega need lühiajalises perspektiivis müüa ja eesmärgiga teenida kasumit. Võlainstrumendid kajastatakse

tatakse kohustuslikult õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kui neid varasid juhitakse või hinnatakse õiglasest väärtuse alusel või varasid hoitakse eesmärgiga need müüa või alternatiivselt, kui rahavood ei sisalda ainult põhiosa- ja intressimakseid.

Õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi aruande: võlainstrumentid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid nii rahavoogude sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid.

Neid varasid mõõdetakse õiglasest väärtuses ja õiglasest väärtuse muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumuliseeritakse omakapitalis. Akumuliseeritud kasumid ja kahjumid klassifitseeritakse omakapitalist kasumiaruandesse kui võlainstrumenti kajastamine lõpetatakse. Intressitulu arvestatakse intressikandvatelt finantsvaradelt kasutades sisemise intressimäära meetodit ja oodatavad krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses: Võlainstrumentid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid rahavoogude sissenõudmise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade bilansilist brutojääkmaksumust mõõdetakse kasutades efektiivse intressimäära meetodit ja korrigeeritakse oodatavate krediidikahjumitega.

Omakapitaliinstrumentid

Omakapitaliinstrumentid kajastatakse õiglasest väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglasest väärtuse muutused läbi muu koondkasumi aruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemissesmärgil.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (kauplemissesmärgil).

Muutmised

Grupp võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab Grupp algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Grupp hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel.

Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning Grupp arvutab uue bruto jääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele rahavoogudele ja esialgsele efektiivsele intressimäärale ning kajastab muutmisest tuleneva kasumi või kahjumi.

Ümberklassifitseerimine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarad), välja arvatud need, mida on esmasel arvele võtmisel kajastatud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ümber klassifitseerida, kui on toimunud muutus ärimudelis finantsvara juhtimiseks.

Mahakandmine

Grupp kirjutab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara sissenõudmiseks ning on ilmnunud, et finantsvara tagasinõudmise osas puudub mõistlik ootus. Mahakandmine tähistab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, et nõude tagasisaamiseks ei ole mõistlikke ootusi, hõlmavad (i) sissenõudmistegevuste lõpetamine ja (ii) kui Grupi sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui Grupi jaoks ei ole diskonteeritavate nõuete sissenõudmine teostatav või majanduslikult mõistlik, hinnatakse nõue mittetoimivaks ja lõpetatakse kajastamine finantsseisundi aruandes. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud, et klassifitseerida nõue lootusetuks.

IFRS 9 kategooria	Klass (määratletud Grupis)	31.12.2020	31.12.2019		
Finantsvarad	Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	2 393 258	1 270 453		
	Amortiseeritud soetusmaksumuses	Laenuid ja nõuded klientidele	1 352 700	950 541	
		Laenuid eraisikutele	856 123	736 493	
		Muud nõuded klientidele	2 454	2 745	
		Muud finantsvarad	2 073	2 246	
	Õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	Aktsiad	142	164	
		Noteeritud võlakirjad	322 699	32 331	
		Tuletisinstrumendid	89	4	
	Õiglasel väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi aruande kajastatavad omakapitaliinstrumendid	Investeeringuväärtpaberid	Noteerimata aktsiad	0	432

2.6 Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse langus

Mõõtmine

Allahindluse nõuded baseeruvad oodatava krediikahjumi (ECL) mudelil. ECL mudeli peamiseks printsipiks on näidata finantsinstrumentide krediikvaliteedi kahanemise või paranemise mustreid.

Kõikidele korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad võla finantsvarad, samuti ka liisingu nõuded, finantsgarantiid, varalepingud ja teatud valmisolekulaenuid, on oodatava krediikahjumi skoobis.

ECL finantsvaradelt korrigeeritud soetusmaksumuses ja liisingu nõuetelt kajastatakse kui allahindlus, st kajastatakse koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab bilansilist bruto jääkväärtust. ECL valmisolekulaenuidelt ja finantsgarantii lepingutelt kajastatakse eraldi, st finantsseisundi aruandes kui kohustist. Allahindluse ja eraldise korrigeerimised seoses ECL muutusega kajastatakse kasumiaruandes oodatava krediikahjumi netomuutusena.

Krediidiriski ja ECL hindamine aruandekuupäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks - sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste individuaalseks hindamiseks.

ECL mudelil on kolm faasi, mis baseeruvad krediidiriski muutusel. 12-kuu ECL (faas 1) rakendatakse kõikidele kirjetele, va kui on toimunud krediidiriski oluline suurenemine

võrreldes esialgse kajastamisega. Kirjetele, mille puhul on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (faas 2) või on maksejõuetud (faas 3), rakendatakse kogu eluea jooksul ECL-i.

Krediidiriski oluline suurenemine

Grupp hindab igal aruandekuupäeval, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega. Olulise krediidiriski suurenemise hindamine baseerub kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel indikaatoritel. Need indikaatorid sisaldavad mis on makseviitusega vahemikus >30 ja <90 päeva ja finantsvarad, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenuid mille lepingulised tingimused on muudetud seoses kliendi finantsraskustega). Kvantitatiivne indikaator arvutatakse vastavalt muutusele eluea makseviituse tõenäosuses (PD), võrreldes aruandekuupäeval stsenaariumitega kaalutud eluea PD muutust stsenaariumitega kaalutud esmase kajastamise eluea PD-ga.

Juhul kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse eluea ECL allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on sümmeetriline, st järgnevatel aruandekuupäevadel, kui finantsinstrumendi krediikvaliteet paraneb selliselt, et enam ei ole täidetud oluline krediidiriski suurenemise kriteeriumid alates esmasest kajastamisest, siis finantsvara liigub tagasi faasi 1.

Maksejõuetuse definitsioon

Grupp hindab finantsinstrumendi lootusetuks, kui vastab täielikult vara väärtuse languse mõistele ja vastab ühele või mitmele allpool toodud kriteeriumile:

Kvantitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. 10-eurone piirmäär, millest algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on paika pandud võlalahalduse protseduuridega ning tegemist on ka nõude lootuse tuks tunnistamise olulise piirmääraga.

Kvalitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenude tagasimakse tingimusi, mis viitab, et tal on märkimisväärsed finantsriskused. Näitajad, et klient ei suuda võlga täielikult tasuda, on järgmised:

- Lepingule on määratud mitteteenindav staatus
- Krediidikvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediidikorrigeerimised
- Krediidikohustuse müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustised vähenenud rohkem kui 1% võrra
- Laenusaaaja pankrot on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Grupp on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Lootusetud finantsinstrumentid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidikahjumiga.

Modelleerimine

ECL arvutatakse funktsioonina makseviivituse tõenäosusest (PD), suurusest maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäärast antud makseviivituse korral (LGD), samuti ka kahjujuhtumi toimumise hetkest. Grupi IFRS 9 metodoloogia ECL mõõtmiseks baseerub olemasolevatel sisemistel skooringu ja reitingu mudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja jõuab maksejõuetuks kas 12 kuu või eluea jooksul. Oodatav PD igale individuaalsele instrumendile sisaldab hinnangut toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab olemasolevaid skooringu ja reitingu mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 spetsiifilistele nõudmistele. Mudelid on kalibreeritud

kombinatsioonina vastavalt vara klassist ja toote tüübist.

EAD väljendab hinnangut krediidipositsiooni summa osas hetkel, mil maksejõuetus võib tekkida. Finantsseisundi aruande väliste summade osas sisaldab EAD hinnangut, millised summad võetakse kasutusse maksejõuetuse hetkeks. LGD on summa, mida maksejõuetuse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga omatava tagatise väärtuse ja kvaliteedi. LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 nõudmistele. ECL mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepingulist perioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

Tulevikuprognosid

Grupp kasutab ECL mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose tuleviku informatsiooni baasina. Selleks, et tagada erapooletu krediidikahjude hindamine vastavalt IFRS 9-le, kasutatakse vähemalt kolme stsenaariumit. Üheks stsenaariumiks on baasstsenaarium, mis on kõige tõenäolisem väljavaade ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis, kuivõrd teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat väljavaadet.

Prognoosid koostatakse sisemiselt krediidijuhtimise osakonnas, mis konsulteerib ekspertidega riskikontrolli üksusest, äriüksusest ja finantsosakonnast. Kui mõistliku kuluga on kättesaadav, tuleks konsulteerida väliste ekspertide ja väliselt välja töötatud võrdlusprognoose. Viidatud võrdlusprognoosid sisaldavad, kuid ei ole piiratud IMFi poolt avalikustatava maailmamajanduse väljavaatega, Euroopa Komisjoni poolt avalikustatava Euroopa majandusprognoosiga ja Eesti Panga poolt avalikustatava majandusprognoosiga. Stsenaariumid kinnitab riski- ja kapitalikomitee poolt.

Stsenaariumid tuleks välja töötada ajaperioodile, mille puhul saab usaldusväärseid projektsioone koostada ning milleks on tüüpiliselt 3-aastane ajahorisont. Minimaalselt tuleb kasutatavaid makroindikaatoreid prognoosida kaheaastaseks perioodiks peale käesolevat aastat.

Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kvartaalse sagedusega. Juhul kui on toimunud olulisi muutusi makromajanduse väljavaadetes, siis uuendatakse stsenaariumeid.

Individuaalsed hindamised ja juhtkonna hinnangud

Grupp kasutab ECL määramiseks nii mudeleid kui eksperthinnanguid. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudel annab juhiseid ja läbipaistvust, kuidas majandussündmused võiksid mõjutada finantsvarade allahindlust. Ekspert hinnangut võib rakendada mudel-

leeritud tulemusele, et rakendada oodatud mõju näitajate osas, mida mudel ei arvestanud. Selliseid individuaalseid ECL hinnangud võidakse rakendada oluliste vastaspoole positsioonide puhul. Need hinnangud otsustab krediitikoomitee. Lisaks võib olla vajadus korrigeerimisteks portfelli tasandil, mille otsustab riski- ja kapitalikomitee.

2.7 Materiaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse Grupi enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikulud kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ning sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%, rendipinna parendustele kas 20% aastas või amortiseerimist rendiperioodi pikkuse jooksul, sõltuvalt kumb on lühem. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi materiaalse varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse.

Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhi-vara objektid koheselt alla hinnatud nende kaetavale väärtusele kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse jääkväärtuse lahutamisel müügist saadud summadest, on kajastatud kasumiaruandes muu tulu või tegevuskuluna.

2.8 Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitte-rahalisel mittefüüsilised varad ja mille hulka hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulleeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt, v.a kliendilepingud (vaata allpool). Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas.

Klientide hankimisega seotud kulud kapitaliseeritakse. Ostetud kliendilepinguid amortiseeritakse kahaneva jäägi meetodil. Ostetud kliendilepingute aastane amortisatsiooninorm on 12% nende varade bilansilise jääkmaksumusest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse koondkasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus.

2.9 Varade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade (sh firmaväärtus) puhul kontrollitakse kord aastas vara väärtuse langust, võrreldes vara bilansilist maksumust kaetava väärtusega.

Piiramata kasutuseaga materiaalse põhivara ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalike langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (cash generating unit).

Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav

väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisena.

2.10 Valmisolekulaenuid, finantsgarantiid ja tegevusgarantiid

Grupp väljastab valmisolekulaene. Valmisolekulaenuid on tühistatud või tühistavad ainult oluliselt kahjulike muutuste tõttu. Sellised kokkulepped võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis tavaliselt väljendub saadud tasude summana. Seda summat amortiseeritakse lineaarsel meetodil kohustuse kogu eluea jooksul, välja arvatud selliste valmisolekulaenuid puhul, mille osas on tõenäoline, et Grupp sõlmib konkreetse laenulepingu ega kavatse seda laenu müüa vahetult peale sõlmimist; sellise valmisolekulaenu tasud kajastatakse tulevikus ja lisatakse laenu kajastamisel algele bilansilisele väärtusele. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse valmisolekulaenuid (i) mitteamortiseeritud jääkväärtuses esialgselt arvelevõtmise summast, millele on lisatud (ii) oodatava krediitkahjumi mudeli alusel arvutatud allahindlus, välja arvatud juhul, kui kohustus on väljastada turuintressimäärast madalama intressimääraga laenu, mille puhul kajastatakse valmisolekulaenu nimetatud väärtustest kõrgeimas summas. Valmisolekulaenu jääkväärtus väljendab kohustist. Lepingutel, mis sisaldavad nii laenu kui ka valmisolekulaenu ja Grupil pole võimalik väljastamata osa komponenti ECL-is lahutada laenu komponendist, kajastatakse valmisolekulaenu allahindlus koos laenu allahindlusega. Juhul, kui kombineeritud ECL-id ületavad laenu brutosummat, kajastatakse neid kohustisena.

Grupp väljastab finantsgarantiid. Finantsgarantii lepingud nõuavad garantii andjalt ettenähtud maksete tegemist, kui klient ei ole täitnud võlakohustise tingimusi kolmanda osapoole ees ning finantsgarantiid kannavad krediitrisiki nagu antud laenuid. Finantsgarantiid võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest (lepingu väärtus) garantii andmise päeval. Seejärel garantii jääkväärtus amortiseeritakse lineaarselt garantii eluea jooksul. Igal aruandekuupäeval hinnatakse garantiist tulenevaid kohustisi kõrgemas kahest, kas lineaarselt amortiseeritud garantiitasu jääkväärtus või juhtkonna hinnangust garantiilepingust tulenevate kohustiste arveldamiseks. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse finantsgarantiid selle järgi, kas kõrgem on (i) tagatud riskipositsiooni kahjumi hüvitise summa, mis määratakse

kindlaks oodatava kahjumi mudeli alusel või (ii) allesjäänud amortiseerimata saldo summa esmasel kajastamisel. Lisaks sellele kajastatakse ECL allahindlus saadaolevate tasude puhul, mida kajastatakse finantsseisundi aruandes varana.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis pakuvad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingulisi kohustusi. Sellised lepingud kannavad lisaks krediitrisikile ka mittefinantsilist tegevuse riski. Tegevusgarantiid võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis tavapärast võrdub saadud teenustasudega. Tasude summa amortiseeritakse lineaarselt lepinguperioodi vältel. Iga aruandeperioodi lõppedes hinnatakse tegevusgarantiid kas (i) algselt arvele võetud tasude amortiseerimata jäägi ulatuses või (ii) parima hinnangu alusel, milline on tänasesse väärtusesse diskonteeritud lepingu lõpetamise potentsiaalne kulu iga aruandeperioodi lõppedes; sõltuvalt kumb on kõrgem. Kui Grupil on lepinguline õigus kliendilt sisse nõuda garantii lepingu alusel täitmiseks kulunud summast, võetakse sellised summad garantii saajale rahalise kahju korvamise hetkel arvele kui laenuõuded.

2.11 Finantskohustised

Grupp klassifitseerib finantskohustisi kas:

- finantskohustised õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande
- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised
- finantsgarantii lepingud ja laenukohustised

Õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande finantskohustise (tuletisinstrument) kajastamist vaata arvestuspõhimõttes 2.6. Kõigi muude finantskohustiste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu“.

Klientide deposiidid võetakse arvele väärtuspäeval õiglasest väärtusest, miinus tehingukulud, ning edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Klientide hoiused ja saadud laenuid“, sh kajastatakse samal real tekkepõhiselt arvestatud intressikohustisi. Tekkepõhiselt arvestatud intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu“.

Võetud laenuid, emiteeritud võlaväärtpaberid ja sarnased allutatud kohustised võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha

summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Allutatud kohustiseks loetakse kohustisi, mis krediidiasutuse likvideerimise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamisest. Muud finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustised) võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

LHV sõlmis 2020. aastal kahte uut liiki rahastamistingimusi:

- **pandikirjad;**
- **TLTRO-III**

Mõlemat võlainstrumenti kajastatakse muude saadud laenudena, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Pandikirjad on tagatud kinnisvaralaenudega, nende emissioonidel on Moody'se reiting ja need on noteeritud Dublini börsil. TLTRO-III laenud on tagatud hüpoteekvõlakirjadega ja kohalikele omavalitsustele antud laenudega.

TLTRO-III intressimäär sõltub teatavate tingimuste täitmisest. LHV on valinud konservatiivse lähenemise ning arvutab efektiivset intressimäära, võtmata arvesse võimalikku soodsamat intressimäära. Juhul, kui vajalikud tingimused täidetakse, arvutab LHV intressitulu ümber ja kajastab vahe jooksval aruandeperioodil, korrigeerimata varasemate aruandeperioodide andmeid.

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse kui see on kustunud (ehk lepinguga kindlaks määratud kohustus on tasutud, tühistatud või lõppenud).

2.12 Kohustised töövõtjate ees

Kohustised töövõtjate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustisi kui töövõtja elukohariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustist aruandekuupäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustisele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustised töövõtjatele kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustisena ning kasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Grupil puudub nii juriidiline kui faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

2.13 Aktsiapõhised maksed

Ettevõtte emaettevõtte AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsiooniprogrammi, mille järgi tasub grupi töötajatele nende teenuste eest väljastades optsioone AS LHV Group aktsiate omandami-

seks. Väljastatud optsioonide õiglase väärtus kajastatakse optsiooniprogrammi kehtivuse jooksul grupi tööjõukuluna ning omakapitali (muude reservide) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsioonide õiglase väärtuse alusel optsioonide väljastamise hetkel. Optsioonide õiglase väärtus on leitud:

- arvestades optsiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS-i LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja turuga mitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks ettevõtte kasumlikkus ja kasvueesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab Pank, kui palju optsioone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsioonide väljastamise tingimustest (välja arvatud turutingimustel). Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis.

Opsioonide väljastamist AS-i LHV Group tasandil tema tütarettevõtete töötajatele käsitletakse kui kapitali sisse makset tütarettevõttesse. Optsioonide õiglase väärtuse kulu kajastatakse optsiooniperioodi vältel emaettevõtte eraldiseisvas finantsseisundi aruandes tütarettevõtte investeeringu suurendamisena ning krediteeritakse omakapitalis. Vastavalt optsioonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsioonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalmaksu kulu.

2.14 Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustisi, millel on kas seaduslik alus või mis tulenevad Grupi senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad tõenäoliselt ressursidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustise rahuldamiseks) ja mille summa suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta.

Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle. Eraldiste kulu ja eraldiste bilansilise maksumuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei moodustata äritegevuse tulevaste perioodide kahjumite katmiseks.

Juhul, kui eraldi realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muude tingimuslike kohustiste osas (garantiid, v.a. finantsgarantiid, ja muud kohustised), mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulusid ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena. Tingimuslikud kohustised võivad ajas muutuda esialgselt ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt portfelli põhiselt tuvastamiseks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustisest on tõenäoliselt Grupil vaja varast loobuda. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustisena kajastatud kohustise või mitmete kohustiste tulemusena peab ettevõtte varast loobuma, võtab Grupp arvele eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimus (välja arvatud väga harvadel juhtudel kui kohustisega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata).

2.15 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustiste eristamine

Varad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist Grupi jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist aruandekuupäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12-kuulise perioodi möödumist (vt lisa 3.4).

Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või kui Grupil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva. Saadud laene, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul aruandekuupäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena saadud laene, mida laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõigi pikaajaliste varade ja kohustiste kohta on vastav pikaajaline osa eraldi välja toodud raamatupidamise aastaaruande vastava lisa juures (vt lisa 3.4).

2.16 Tulud ja kulud

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes finantsvarade ja -kohustise osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Efektiivse intressimäära meetod on finantsvara bilansiise brutojääkmaksumuse või finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Efektiivne intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul täpselt finantsinstrumendi bilansilisse jääkmaksumusse. Tulevaste maksete arvutamisel hinnatakse kõiki rahavooge arvestades lepingulisi tingimusi (näiteks ettemakseid). Efektiivse intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on efektiivse intressimäära olemuslikeks komponentideks. Samas ei võeta arvesse tulevasi krediidikahjumeid.

Kui finantsvaral esineb hiljem väärtuse languse tunnuseid, siis kajastatakse intressitulu rakendades efektiivset intressimäära korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes, s.o. brutojääkmaksumust vähendatakse allahindluse võrra. Kui finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel, siis arvestatakse oodatavad krediidikahjumid hinnangulistesse rahavoogudesse korrigeeritud efektiivse intressimäära arvutamiseks, mida seejärel rakendatakse intressitulu kajastamiseks.

Teenustasutulud

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustistest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusala.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumendi efektiivse intressimäära arvutamisel, näiteks laenu lepingutasud, jaotatakse instrumendi eeldatava tähtaja peale rakendades efektiivse intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Neto intressitulu“.

Teenustasutulu kajastatakse vastavalt sellele, kuidas klientidele lubatud teenust osutatakse, ja summas, mis peegeldab tasu, mida LHV loodab, et tal on õigus saada nende teenuste osutamise eest.

Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Grupi tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tühistamist ei toimu.

Muud teenustasutulud kajastatakse hetkel, mil Grupp

täidab oma täitmiskohustuse, mis tavaliselt toimub selle aluseks oleva tehingu teostamisel. Saadud või saadav tasu väljendab tehingu hinda konkreetsete täitmiskohustuste teenuste eest.

Peamised teenustasude tüübid on kirjeldatud allpool.

Teenustasutulud varahaldusteenuste osutamise eest klientidele kajastatakse perioodi jooksul, mil teenust osutatakse. Tulemustasusid kajastatakse, kui on väga tõenäoline, et kajastatud müügitulu hiljem ei tühistata, mis on sageli siis, kui tasu saamise tingimused on täidetud.

Maakleritasud ja muud tasud seoses kolmandate osapoolte nimel tehtud tehingutega, näiteks äritegevuse soetamise või müügi korraldamine, kajastatakse tehingu lõpuleviimisel.

Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude genereerimisega, kajastatakse kui teenustasukulud.

Neto finantstulud

Kasumid ja kahjumid, mis tekivad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglasest väärtuse muutustest kajastatakse real „Neto finantstulud“. Finantskohustiste, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, õiglasest väärtuse muutus, mis tuleneb enda krediidiriskist, kajastatakse muus koondkasumis.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui ettevõtte on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

2.17 Varahaldusteenused

Grupp tegeleb varahaldusteenuste pakkumisega (lisa 20). Selliseid varasid, mille on Grupile hallata andnud kolmandad osapooled ja mis ei kuulu Grupile, kajastatakse finantsseisundi aruande väliselt. Antud varade haldamisest ja hoidmisest saadakse teenustasu ja Grupile nendega krediidi- ega tururiske ei kaasne.

2.18 Rendiarvestus – Grupp kui rentnik

Grupp rakendas IFRS 16 „Rendilepingud“ esmakordselt alates 1. jaanuarist 2019.

Rendilevõtjad peavad arvele võtma:

- varad ja kohustised kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väheväärtuslik; ning
- kajastama kasumiaruandes kulumit renditavatelt varadelt ja intressikulu rendikohustistelt.

Grupp rendib erinevaid kinnisvaraobjekte. Rendilepingud on tavaliselt tähtajaga kuni 5 aastat, kuid hõlmavad reeglina pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Renditingimused lepatakse kokku iga lepingu baasil ja need võivad hõlmata mitmesuguseid erinevaid tingimusi.

Grupp kajastab rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava kohustisena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks saadaval.

Rendikohustised kajastati rendimaksete nüüdisväärtusena. Kasutusõiguse vara hinnati summas, mis võrdub rendi kohustisega, kuna kasutusõiguse varade korrigeerimine ei olnud vajalik. Iga liisingumakse jaotatakse kohustise ja finantskulude vahel. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi kasumiaruandes nii, et intressimäär oleks igal osaperioodil kogu rendiperioodi jooksul kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Rendivara amortiseeritakse lineaarselt vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul vastavalt sellele, kumb on lühem.

Rendikohustised hõlmavad järgmiste rendimaksete nüüdisväärtust:

- püsimaksed, millest on maha arvatud saadavad rendisoodustused
- muutuv rendimakse, mis põhineb indeksil või intressimääral (näiteks inflatsioon, Euribor)
- summad, mis rentnik eeldatavasti maksab jääkväärtuse tagatiste alusel
- ostuoptiooni kasutamise hind, kui on piisavalt kindel, et rentnik seda optiooni kasutab.

Rendimaksed diskonteeritakse kasutades rendilepingus sätestatud intressimäära, kui see on kergesti määratav, või Grupi sisemist laenuintressi määra. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida üürnik peaks maksma, et laenata vahendid, mida oleks tarvis sarnase väärtusega vara omandamiseks sarnases majanduskeskkonnas ning sarnastel tingimustel.

Lühiajaline rent on rent, mille rendiperiood on lühem kui 12 kuud. Väheväärtuslikud varad hõlmavad IT tehnikat ja väiksemaid kontorisisustuse esemeid. Renditähataja määramisel kaalub juhtkond kõiki fakte ja asjaolusid, mis loovad

majandusliku ajendi pikendamisoptsiooni rakendamiseks või lõpetamisoptsiooni rakendamata jätmiseks. Pikendamisoptsioonid (või perioodid pärast lõpetamisoptsioone) on renditähajale lisatud ainult juhul, kui on piisavalt tõenäoline, et renti jätkatakse (või ei lõpetata). Grupi juhtkond vaatab hinnangu läbi, kui esineb olulisi sündmusi ja asjaolude muutusi, mis on juhtkonna kontrolli all ja mõjutavad optioonide kasutamise tõenäosust, või kui on muutunud rendilepingu katkestamatu periood (näiteks kui Grupp on realiseerinud optiooni, mida eelnevalt peeti piisavalt ebakindlaks, või Grupp ei ole realiseerinud optiooni, mida eelnevalt peeti piisavalt kindlaks).

Lepingute kohaselt ei ole Grupil lepingute lõppedes rendi- varal bilansilist maksumust.

Grupp on kasutanud järgmisi standardiga lubatud praktilisi erandeid:

- rendiperioodi pikkusega kasutusrendi lepingute kajastamine raamatupidamises kui lühiajalised rendid.
- väikese väärtusega varade rendilepingute välistamine.
- rendivarade mõõtmisega seotud esmaste otsuste kulude välistamine standardi esmasel kohaldamisel.

2.19 Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte tulumaksu põhimõtted Eestis

Eesti äriühingud ei maksa tulumaksu teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitte seotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Ettevõtte tulumaksu määr on 20/80 väljamakse netosummal. Alates 2019. aastast rakendatakse mada-lamat maksumäära 14/86 regulaarsetele dividendiväljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendiga. 2018. a on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Tulumaksukohustus ja tulumaksukulu dividendidelt kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10ndaks kuupäevaks.

Alates 2018. aasta teisest kvartalist on krediidasutused kohustatud tasuma kvartali kasumilt 14%-list avansilist tulumaksu vastavalt IFRS-ile (lisa 24). Avansiline tulumaks tuleb maksuhaldurile tasuda kvartalile järgneva kolmanda kuu 10ndaks kuupäevaks. Avansiline tulumaks ei kuulu tagastamisele ja seega kajastatakse tasutud tulumaks kuluna, kuid selle arvelt saab krediidasutus vähendada tuleviku kasumi- jaotistelt tasumisele kuuluvat tulumaksusummat.

Ettevõtte tulumaks teistes riikides

Vastavalt kohalikele tulumaksuseadustele maksustatakse Ühendkuningriigis ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksuga.

Ettevõtte tulumaksu määr	2020	2019
Ühendkuningriik	19%	19%

Edasilükkunud tulumaks on arvestatud kõikidelt olulistelt ajutistelt erinevustelt maksuarvestuse ja konsolideeritud finantsaruandes kajastatud vara ja kohustiste bilansiliste väärtuste vahel. Põhilised ajutised erinevused tekivad põhivara amortisatsioonist ja edasikantavast maksukahjumist. Edasilükkunud tulumaks arvutatakse kehtivate või eeldatavalt kehtivate maksumääradega, mis on rakendatavad nendel perioodidel, kui ajutised erinevused või maksukahjumid realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustised on tasaarveldatud ainult ühe Gruppi kuuluva äriühingu piires.

Edasilükkunud tulumaksuvara ajutistelt erinevustelt ning maksukahjumitelt kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult siis, kui on tõenäoline, et see realiseerub läbi maksustatava kasumi tekke tulevikus. Edasilükkunud tulumaks arvestatakse ajutistelt erinevustelt investeringutest tüüretetevõtetesse, välja arvatud juhul, kui ajutise erinevuse realiseerumine on Grupi kontrolli all ja ajutise erinevuse realiseerumine lähitulevikus on ebatõenäoline.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustist, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisa 19.

2.20 Varade ja kohustiste saldeerimine

Finantsvarade ja -kohustiste vahel tehakse netoarvestusi ja netosumma kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks eksisteerib juriidiline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida netobaasil või samaaegselt. Täpsem informatsioon on toodud lisa 3.8.

2.21 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt üks kahekümnendik puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab ühe kümnendiku aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

LISA 3 Riskide juhtimine

Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Oma igapäevastes toimingutes puutub Grupp kokku mitmete riskidega. Grupi riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta, juhtida ning raporteerida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimine baseerub Grupi tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise

valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud riskijuhtimise eeskirjades. Kapitalijuhtimise põhimõtted ja eesmärgid on kirjeldatud vastava valdkonna eeskirjades.

3.1 Kapitali juhtimine

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorganite poolt.

Grupp käsitleb kapitalina kapitali adekvaatsuse regulatsiooni kohaselt kehtivaid neto-omavahendeid.

Grupi poolt hallatav kapital 31. detsembri 2020 seisuga oli 276 117 tuhat eurot (31.12.2019: 229 001 tuhat eurot). Kapitali eesmärkide määramisel lähtutakse nii regulatiivsetest miinimumnõuetest kui ka sisemisest täiendavast puhvrivast.

Grupp jälgib oma kapitali planeerimisel alljärgnevaid üldpõhimõtteid:

- Grupp peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, omades vajalikku kapitalivaru, mis tagab majandusliku säilimise ja võimaldab finantseerida uusi kasumlikke kasvuvõimalusi;
- Kapitali juhtimisel on põhitähelepanu esmase tasandi omavahenditel, sest ainult esimese tasandi omavahendid omavad kahjumite absorbeerimise võimet. Kõik muud kasutatavad kapitaliühikud on sõltuvuses esimese taseme omavahendite mahust;

- Grupi kapitali saab jagada: 1) reguleeritud miinimumkapital ja 2) grupi poolt hoitav kapitalivaru. Täitmaks oma pikaajalisi majanduslikke eesmärgi peab Grupp püüdlema ühelt poolt reguleeritud miinimumkapitali proportsionaalse vähendamise suunas (läbi riskide vähendamise ja kõrge läbipaistvuse). Teiselt poolt peab Grupp püüdlema piisava ja konservatiivse kapitalivaru suunas, mis tagab majandusliku säilimise ka ränga negatiivse riskistsenaariumi korral;
- Grupi poolt seatud riskiisu on oluline sisend kapitali planeerimisele ja kapitali eesmärkide seadmisele. Kõrgem riskiisu tähendab kõrgema kapitalivaru hoidmist.

Omavahendid

(tuhandetes eurodes)	31.12.2020	31.12.2019
Sissemakstud aktsiakapital	106 500	95 500
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	4 022	3 237
Eelmiste perioodide jaotamata kasum/kahjum	62 972	45 619
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-807	-685
Aruandeperioodi kasum (COREP)	17 441	14 863
Mahaarvamised	-2 511	-33
Esimese taseme omavahendid	187 617	158 501
Täiendav esimese taseme kapital	38 000	23 000
Esimese taseme omavahendid kokku	225 617	181 501
Allutatud kohustised	50 500	47 500
Teise taseme omavahendid kokku	50 500	47 500
Kokku neto-omavahendid	276 117	229 001

Krediidiasutuse omavahendid peavad igal hetkel olema võrdsed või ületama krediidiasutuste seaduses sätestatud aktsiakapitali (5 miljonit eurot) minimaalsuurst. Alates 2014. aastast hakkas Euroopa Liidus pankade ja investeerimisühingute kapitalile kehtima õigusraamistik (CRD IV/ CRR), mis põhineb suure osas Baseli pangandusjärelevalve komitees kokkulepitud, nn Basel III raamistikul. Antud reegliti eesmärk on tugevdada finantssektori vastupidavust majandusšokkidele ja tagada selle abil majanduse piisav ning jätkusuutlik rahastamine. Oluliste muudatustena näevad selle regulatsiooni nõuded krediidiasutustele ette varasemast rohkema ja kvaliteetsema kapitali hoidmist ning ühtlustatud raamistikku likviidsuspuhvrite kujundamiseks. Kapitalinõuete direktiivis on määratletud ka makro-finantsjärelevalve meetmed, millega liikmesriigid saavad ohjeldada tsüklit võimendavat krediidiasutuste käitumist ning leevendada turustruktuurist tulenevaid riske. Igal aastal on määrustesse sisse viidud täiendavad väiksemad muudatused ja täielikult uuendatud määrus jõustub alates 2022. aastast.

Otsekohalduva määrusega kohustatakse kõiki Euroopa Liidus tegutsevaid krediidiasutusi (ja neid konsolideerivaid valdusettevõtteid) ning investeerimisühinguid hoidma riskivarade suhtes 4,5% ulatuses esimese taseme põhiomavahendeid (CET1 - *common equity tier 1*) ning 6,0% ulatuses esimese taseme omavahendeid (Tier 1 kapital). Kogu kapitalinõue (CAD), mis sisaldab nii esimese taseme kui ka teise taseme omavahendeid, jääb seni kehtinud 8,0% juurde.

Lisaks ühtsetest reeglitest lähtuvatele põhinõuetele on direktiiviga määratletud kapitalipuhvrite kujundamise põhimõtted. Eestis on lisaks omavahendite baasnõuetele krediidiasutustele kehtestatud kapitali säilitamise ning süsteemse riski puhvrid, vastavalt 2,5% (määratud Finantsinspektsiooni poolt) ning 1,0% (määratud Eesti Panga poolt) ja süsteemselt olulise krediidiasutuse puhver (määratud Finantsinspektsiooni poolt).

2018. aastal muutus kapitalinõuete rühmitamine ning SREP puhvrid viidi kõrgematesse kapitalipuhvritesse. Iga puhvri rikkumine toob endaga kaasa reguleerijate tegevuse ja esimesena võib meetmeid rakendada Eesti keskpang, kes võib limiteerida tehinguid Euroopa Keskpangaga.

Viimasele lisandub veel krediidiasutuse spetsiifiline täiendav Pillar 2 nõue. Ülevaade kapitalinõude kujunemisest 31. detsembri 2020 seisuga on toodud alljärgnevas tabelis:

Kapitalinõuded	CET1	Tier 1	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Kapitalisääilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemse riski puhver	1,00%	1,00%	1,00%
Minimaalne regulatiivne nõue	8,00%	9,50%	11,50%

Kuni oktoobrini 2018 kehtinud kapitalinõuded:

Kapitalinõuded	CET1	Tier 1	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Kapitalisääilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemse riski puhver	0,92%	0,92%	0,92%
Minimaalne regulatiivne nõue	7,92%	9,42%	11,42%

Kapitaliseerimise tasemed pole mitte suurenenud Panga riskitaseme suurenemise tõttu, vaid Panga suurenenud turuosa tõttu. 2018. aastal loeti LHV üheks neljast süsteemselt oluliseks pangaks Eestis. LHV on lähenenud kapitalijuhtimisele konservatiivselt ja on hoidnud võrreldes regulatsioonidega täiendavaid sisemisi puhvreid.

LHV sai uue SREP-i aruande alles 2020. aasta detsembris; kuna COVID-19 tõttu ei ole kvantitatiivsed nõuded muutunud.

Igal aastal kinnitab Panga nõukogu kapitaliseerituse eesmärgid ja kapitali adekvaatsuse sihttaseme katmaks võimalikke riske, mis tulenevad kiirest kasvust. Samuti viiakse igal aastal läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik sisemine kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

MREL-i suhtarvu käsitlev nõue tõuseb alates 2021. aasta teisest kvartalist tasemele 10,15%, kuna LHV-d käsitatakse süsteemselt olulise pangana, mis peab hoidma piisaval hulgal sobivaid kohustisi, mida kriisilahenduskava kohaldamise korral saaks konverteerida omavahenditeks. Samal ajal muutub ka MREL-i arvutamise valem, mis viiakse vastavusse EBA määratlusega, ja MREL nõuded arvutatakse ümber.

Kapitali adekvaatsust ja seaduses ette nähtud kapitali kasutamist jälgib finantsosakond. Järelevalveorganile esitatakse regulaarselt aruandlus krediidasutusele kehtestatud usaldatavusnormatiivide nõuete ning riskide katmiseks vajalike kapitalinõuete täitmise kohta. Nimetatud aruanded esitatakse Panga kui konsolideerimisgrupi emaettevõtte kohta eraldisevalt. LHV kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit. Pank on aruandeaastal ning võrreldaval perioodil täitnud kõiki kapitalinõudeid.

3.2 Krediidirisk

Krediidirisk on rahalise kahju tekkimise risk, kui Grupi kliendid või turu vastaspoolel ei suuda täita nende lepingulisi kohustusi Grupi ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, tuletisinstrumentidest, panga- ja teiste finantsinstitutsioonide deposiitidest, võlakirjadest, kõige rohkem aga klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest, antud garantiidest ja muudest nõuetest ning väljastamata laenudest.

Krediidirisk on üks suuremaid riske Grupi tegevuses, mistõttu haldab juhtkond hoolikalt oma avatud positsioone krediidiriskile. Krediidiriski hindamiseks analüüsib Grupp oma klientide ja äripartnerite tegevust ja finantsseisundit. Pärast laenu heakskiitmist jälgitakse regulaarselt kliendi maksevõimet ja tagatise väärtust. Krediidiriski haldamine ja kontroll on tsentraliseeritud krediidiriski juhtimise osakonna poolt, mis raporteerib regulaarselt juhatusele ja nõukogule.

2020. aastal alanud koroonaviiruse pandeemia mõjutab oluliselt nii LHV-d kui ka tema kliente. Keskpankade, eelarve- ja reguleerivate asutuste võetud kiired ja kooskõlastatud meetmed on tunduvalt leevendanud potentsiaalset mõju majandusele kui tervikule. Paljud nendest meetmetest hõlmavad ühel või teisel viisil krediidikoostuste maksemoratoriumi kehtestamist eesmärgiga aidata laenuvõtjatel hakkama saada lühiajaliste tegevus- ja likviidsusprobleemidega.

COVID-19 kriisi alguses pakkus LHV oma klientidele kiiresti maksepuhkusi, mis vabastas kliendid otsesest survest ja võimaldas neil koguda vajalikke reserve. Leevendati ka riigigarantiide (Kredexi) kasutamise tingimusi kliendilaenude tagamisel, mis lubas jätkata sujuvat laenupakumist.

Krediidiriski mõõtmisel kasutas LHV jätkuvalt konservatiivset lähenemist. LHV otsustas mitte kasutada ajutisi meetmeid, mis võimaldavad jätta klientide riskihinnangud COVID-19 tõttu muutmata. Selline otsus tehti sellepärast, et

muidu oluks LHV investoritel keerulisem saada ettekujutust tegelikest finantsstulemustest.

3.2.1 Krediidiriskide jaotus

Grupp jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgnevatesse olulisematesse kategooriatesse:

- a) nõuded keskpangale ja krediidiasutustele (tabelites kasutatud „pankadele“) ja investeerimisühingutele
- b) võlakirjad ja tuletisinstrumentid
- c) laenuid juriidilistele isikutele, sh
- ettevõtelaenuid (ärikliendilaen)
  - liising
  - arvelduslaen (ärikliendilaen)
  - kaubanduse rahastamine (ärikliendilaen)
  - finantsvõimenduslaenuid (investeeringute rahastamine)
  - krediitkaardid ja järelmaks (tarbimise rahastamine)
  - korteriühistu laen (ärikliendilaen)
  - akreditiivid (tarbimise rahastamine)

- b) laenuid eraisikutele, sh
- hüpoteeklaen (erakliendilaen)
  - eralaenuid (erakliendilaen)
  - tarbimislaenuid (tarbimise rahastamine)
  - järelmaks (tarbimise rahastamine)
  - finantsvõimenduslaenuid (investeeringute rahastamine)
  - liising
  - krediitkaardilaenuid (tarbimise rahastamine)
  - arvelduslaen (erakliendilaen)
  - õppelaen (erakliendilaen)
  - kinnisvaraliising (erakliendilaen)

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2020	31.12.2019
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 8)	2 393 258	1 270 453
Finantsvarad õiglasel väärtusel (võlakirjad) (lisa 10)	322 930	32 499
Laenuid ja nõuded klientidele (lisa 11)	2 208 823	1 687 034
Muud nõuded klientidele (lisa 12)	2 454	2 745
Muud finantsvarad (lisa 13)	2 073	2 246
Finantsvarad kokku	4 929 538	2 995 409
Finantsseisundi aruande välised kohustised (lisa 21), v.a tegevusgarantiid	450 318	373 379
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	5 379 856	3 368 788

3.2.2 Krediidiriski mõõtmine

Kõikide laenutoodete, v.a võimenduslaenude, puhul kasutatakse LHV-s kliendi krediidiriski hindamiseks kas reitingu või skooringsüsteeme nagu allolevas tabelis välja toodud. Jaeklientide krediiditsuste tegemisel kasutatakse raken-

duslikke laenu maksejõuetuse tõenäosuse (PD) mudeleid, olemasolevate lepingute jaoks aga portfelli skooringu PD-mudeleid. Samuti on olemas eraldi mudelid makseviivitusest tingitud kahjumäära (LGD) ja krediidid ümberhindlusteguri (CCF) mõõtmete katmiseks.

Kliendi tüüp	Segment	Definitsioon	PD	LGD	CCF/EAD
Ettevõtted	Suured ettevõtted	Juriidilised isikud, kelle riskipositsiooni maht > 500 000 eurot	Reitingu mudel	Sisemine mudel	Sisemine mudel
Jaeklient	VKE, sh mikroettevõtted	Juriidilised isikud, kelle riskipositsiooni maht < =500 000 eurot	Skooringu mudel		
	Hüpoteeklaenud	Kõik eraisikute hüpoteeklaenud	Skooringu mudel		
	Tagatiseta jaelaenud	Kõik eraisikute tarbimislaenud ja autolising	Skooringu mudel		

(a) Laenu ja nõuded pankadele ning investeerimisühingutele

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest, mida hoitakse keskpangas, teistes korrespondentpankades ning investeerimisasutustes, kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. Laenu ja nõuded keskpangale, krediidiasutustele ja investeerimisühingutele ei ole tähtaega ületanud ning on tagamata.

Grupi vahendid hinnatakse vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele (keskpank on reitinguta). Kui erinevatel agentuuridel on erinevad reitingud, kasutatakse kas keskmist või konservatiivsuse põhimõttel madalamat reitingut. Grupi vahendid on hoiustatud järgnevalt:

Reiting

(tuhandetes eurodes)

	Krediidiasutused	Investeerimisühingud	Kokku 31.12.2020	Krediidiasutused	Investeerimisühingud	Kokku 31.12.2019
Keskpank (Eesti Pank, Inglise Pank)	2 213 211	0	2 213 211	1 232 733	0	1 232 733
AA- kuni AA+	118	0	118	312	0	312
A- kuni A+	24 004	0	24 004	7 293	0	7 293
BBB kuni BBB+	355	9 899	10 254	4 091	4 917	9 008
B kuni B+	0	86	86	0	556	556
Reitinguta	145 585	0	145 585	20 551	0	20 551
Kokku (Lisa 8)	2 383 273	9 985	2 393 258	1 264 980	5 473	1 270 453

Reitinguta krediidiasutusteks on pangad ja finantsinstitutsioonide, millel pole välist krediidireitingut, kuid juhatus hindab nende krediidikvaliteedi heaks, tuginedes kättesaadavale turuinformatsioonile. Kui finantsinstitutsioonidel pole välist krediidireitingut ja need on EL-i suurte pankade tütar-ettevõtted, on kasutatud emaettevõtte krediidireitingut.

Juhatus on hinnanud, et krediidiasutuste ja investeerimisühingute oodatavad krediidikahjumid on ebaolulised, arvestades vastaspoolte tugevaid reitinguid, finantsseisundit ja lähiajal soodsat majanduslikku väljavaadet, sest Grupp hoiab nende vastaspoolte suhtes ainult väga likviidseid positsioone. Vt ka Lisa 3.2.4.1.

(b) Võlakirjad ja tuletisinstrumendid

Võlakirjade krediidiriski võtmisele kehtestatakse limiidid vastavalt emitendi reitingule krediidikomitees. Limiitide piires otsustab investeringud riski- ja kapitalikomitee või selleks volitatud töötajad.

Võlakirjadest tulenevad põhiosa ja tekkepõhised intressinõuded ei ole tähtaega ületanud. Võlakirjadel puuduvad tagatised.

Vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele jaguneb Grupi õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (FVTPL) või õiglasest väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi (FVOCI) võlakirjaportfell järgnevalt:

Reiting*(tuhandetes eurodes)*

	Kohustuslik FVTPL				Kokku 31.12.2020
	Investeeringis- portfell	Likviidsus- portfell	Kauplemis- portfell	Valuuta forwardid	
AAA	0	310 675	0	0	310 675
A- kuni A+	8 281	1 815	0	0	10 096
Reitinguta	0	1 928	0	89	2 017
Kokku (Lisa 9, 10)	8 281	314 418	0	89	322 788

Reiting*(tuhandetes eurodes)*

	Kohustuslik FVTPL				Kokku 31.12.2019
	Investeeringis- portfell	Likviidsus- portfell	Kauplemis- portfell	Valuuta forwardid	
AAA	11 627	0	0	0	11 627
A- kuni A+	2 890	17 814	0	0	20 704
Reitinguta	0	0	0	4	4
Kokku (Lisa 9, 10)	14 517	17 814	0	4	32 335

Võlakirjade klassifitseerimine FVTPL-na põhineb juhatuse hinnangul instrumendi ärimudelile ja sellel, kuidas juhatus selliseid investeringuid monitorib.

(c) Muud nõuded**Muude nõuete krediitkvaliteet***(tuhandetes eurodes)*

	31.12.2020	31.12.2019
Muud nõuded (tähtajalised)	2 246	2 634
Muud nõuded (üle tähtaja)	208	111
sh nõuded eraisikutele	196	101
sh nõuded juriidilistele isikutele	12	10
Kokku (Lisa 12)	2 454	2 745

11. veebruari 2021 seisuga on laekumata nõudeid summas 205 tuhat eurot, varasemate aastate jooksul ei ole Grupp muid nõudeid maha kandnud. Muud finantsvarad (Lisa 13) summas 2 073 tuhat eurot (31.12.2019: 2 246 tuhat eurot) on garantiideposiidid Balti börsidel, mis tagavad kauplemistehinguid Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel ning Visa ja MasterCardi hoiused krediitkaartide tehingute tagamiseks. Grupp hindab nimetatud vastaspoolte krediidiriski väga madalaks.

(d) Laenud juriidilistele isikutele

Juriidilistele isikutele antavaid laene (v.a korteriühistute laenud), millega LHV-le kaasneb üle 500 tuhande euro suurune krediidirisk, hinnatakse individuaalselt. Igale kliendile määratakse krediidireiting vahemikus 1–13, kus 1 tähistab kõige väiksemat makseviituse tekkimise tõenäosust ning 13 maksejõuetust. Krediidireitingu määramisel võetakse arvesse nii kliendi finantsseisundit kui ka äririski. Arvesse võetavad konkreetset finantsuhtarvud ja äririskid sõltuvad sellest, missugust reitingumudelit kasutatakse: ettevõtte, kommerts-kinnisvara, elamuehituse, kohaliku omavalitsuse või kaubamudelit. Krediidireitingu määrab krediidianalüütik ning selle kinnitab krediidijuht, kuid lõplik riskivõtmine otsustatakse krediidikomitees ühehäälselt otsuse alusel. Iga kliendi finantsseisundi järelmonitooringut tehakse pärast laenu väljastamist harilikult vähemalt kord kvartalis. Vähemalt kord aastas vaadatakse üle kõik kliendihinnangud. Kliendid, kellega seotud krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, võetakse jälgimise alla ning nende finantsseisundit, likviidsust ja tagatiste väärtust jälgitakse põhjalikult ja tihedamini.

Juriidilistele isikutele väljastatavaid alla 500 tuhande euroseid laene ja korteriühistute laene laenusummast sõltumata analüüsitakse kuluefektiivsema skooringu protsessiga. Skooringu teostatakse taotluse hetkel ning on üks kriteeriumitest laenu väljastamiseks. Laenu makseviivituse tõenäosuse (PD) leidmiseks kasutatakse ettevõtte finantsandmeid ja informatsiooni maksekäitumise kohta. Finantsandmete alusel võetakse arvesse ettevõtte varade ja kohustuste struktuuri, kasumlikkust, rahavoo suhtarve.

(e) Laenu eraisikutele

Ka eraisikute laenu puhul rakendatakse kuluefektiivset skooringu protsessi. Skooringu tehakse laenu taotluse esitamise ajal ning see on üks laenu väljastamise kriteeriume. Laenuotsuseid tehakse jaepanganduse krediitkomitees või madalamal otsustustasandil. Hüpoteklaenu maksimumsumma määratakse kooskõlas Eesti Panga nõuetega. Tarbimislenu tooteid eraisikutele pakutakse Eestis asuva tütar-ettevõtte LHV Finance kaudu. Grupp on sõlminud lepingud enamiku tähtsajaga ületanud tarbimislenu ja järelmaksulenu müügiks – üldjuhul toimub see siis, kui laenu on olnud vähemalt 79 päeva viivises.

Riskikontsentratsioon

Riskide maandamiseks on Panga krediitpoliitika kehtestatud mitmed regulaarselt monitooritavad ja raporteeritavad tolerantsuse piirmäärad. Sellised piirmäärad on kehtestatud kogu krediitportfellile ja eraldiseisvalt kõige suuremale – äri-laenu portfelli. Kõige olulisemad mõõdikud ja piirangud, mida mõõdetakse iga kvartali viimase päeva seisuga, on järgmised:

- Väikelaenu osakaal Panga laenuportfellist
- Mitteresidentidest klientide finantseerimise osakaal Panga laenuportfellist
- Varipanganduse osakaal netoomavahendites
- Kümne suurima laenukliendi osakaal netoomavahendites
- Kõrgema riskiga klientide osakaal äri-laenu portfellis
- Toitlustus- ja ehitussektori osakaal äri-laenu portfellist
- Rahastamise osakaal väljaspool Eestit (sh Euroopa Liit ja Ühendkuningriik)

Finantsvarade ja -kohustiste jaotumine riikide lõikes kajastub järgnevas tabelites.

Seisuga 31. detsember 2020 oli 5 kliendile (2019: kokku 12) väljastatud laenu suure riskikontsentratsiooniga, mis ületas kas individuaalse või seotud isikute grupile antud laenu 10% Grupi neto-omavahenditest (NOV); kokku ulatus selliste klientidega seotud riskipositsioon 83%-ni neto-omavahenditest (2019: 190%).

Seisuga 31. detsember 2020 oli Grupp investeerinud Eesti valitsuse emiteeritud lühiajalistesse võlakirjadesse 310,7 miljonit eurot, mis võrdus 113%-ga neto-omavahenditest (seisuga 31.12.2019 ei ületanud ükski riskipositsioon 10% neto-omavahenditest).

Klientide hoiustest on 8 (2019: 4) kliendi hoiused suure riskikontsentratsiooniga; kokku moodustavad need 423% (2019: 213%) neto-omavahenditest. Aasta lõpu seisuga ületasid 5 (2019: 4) kliendi hoiused 1% hoiuste kogumahust. Nende hoiused kokku ulatusid 1 069 miljoni euroni (2019: 487 miljonit eurot). 20 suurima hoiustaja osakaal seisuga 31. detsember 2020 oli 34,3% (2019. aasta lõpus üle 25,3%

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Eesti	Saksamaa	Muu EL	USA	ÜK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	2 175 007	0	84 264	17 566	116 222	199	2 393 258
Finantsvarad õiglasest väärtuses	312 703	2	10 219	5	0	1	322 930
Laenud ja nõuded klientidele	2 180 999	823	14 577	360	7 954	4 110	2 208 823
Nõuded klientidele	2 454	0	0	0	0	0	2 454
Muud finantsvarad	122	0	0	1 951	0	0	2 073
Finantsvarad kokku	4 671 285	825	109 060	19 882	124 176	4 310	4 929 538
Klientide hoiused ja saadud laenud	3 268 551	216 261	705 206	1 633	375 657	42 707	4 610 015
Allutatud kohustised	88 500	0	0	0	0	0	88 500
Finantskohustised õiglasest väärtuses	221	0	0	0	0	0	221
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	21 398	0	0	0	0	0	21 398
Finantskohustised kokku	3 378 670	216 261	705 206	1 633	375 657	42 707	4 720 134

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Eesti	Saksamaa	Muu EL	USA	ÜK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	1 228 469	0	10 972	4 929	23 041	3 042	1 270 453
Finantsvarad õiglasest väärtuses	453	9 840	22 618	4	0	16	32 931
Laenud ja nõuded klientidele	1 656 373	840	26 257	379	0	3 185	1 687 034
Nõuded klientidele	2 745	0	0	0	0	0	2 745
Muud finantsvarad	110	0	0	2 136	0	0	2 246
Finantsvarad kokku	2 888 150	10 680	59 847	7 448	23 041	6 243	2 995 409
Klientide hoiused ja saadud laenud	1 882 514	372 390	428 102	1 241	0	54 354	2 738 601
Allutatud kohustised	70 500	0	0	0	0	0	70 500
Finantskohustised õiglasest väärtuses	8	0	0	0	0	0	8
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	20 563	0	44	3	3	0	20 613
Finantskohustised kokku	1 973 585	372 390	428 146	1 244	3	54 354	2 829 722

Laenude jaotus majandusharude lõikes (brutos):

(tuhandetes eurodes)	31.12.2020	%	31.12.2019	%
Eraisikud	858 141	38,6%	738 152	43,6%
Kinnisvaraalaane tegevus	498 927	22,4%	353 405	20,9%
Tööstus	152 968	6,9%	114 104	6,7%
Kunst ja meelelahutus	59 184	2,7%	42 638	2,5%
Finantstegevus	69 694	3,1%	71 690	4,2%
Hulgi- ja jaekaubandus	88 642	4,0%	80 767	4,8%
Haldus- ja abitegevused	74 466	3,3%	67 064	4,0%
Veondus ja laondus	27 534	1,2%	15 337	0,9%
Põllumajandus	72 398	3,3%	59 657	3,5%
Muud teenindavad tegevused	8 012	0,4%	7 290	0,4%
Ehitus	45 314	2,0%	38 951	2,3%
Info ja side	12 705	0,6%	7 017	0,4%
Kutse-, teadus- ja tehnikalaane tegevus	41 678	1,9%	47 368	2,8%
Haridus	16 403	0,7%	1 976	0,1%
Avalik haldus	120 805	5,4%	112	0,0%
Muud tegevusalad	78 808	3,5%	47 610	2,8%
Kokku (lisa 11)	2 225 681	100,0%	1 693 138	100%

Laenud ja nõuded (sh laenukohustused ja garantiid)

Krediidiriski hindamine riskijuhtimise eesmärgil on keerukas ning vajab mudelite kasutamist, kuna avatus varieerub tulenevalt muutustest majandussituatsioonis, eeldatavatest rahavoogudest ning aja möödumisest. Krediidiriski hindamine portfelliina käsitletud varade osas sisaldab veelgi hinnanguid, nagu maksejõuetuse tõenäosus, kaasnev kahjumäär ja maksejõuetuste korrelatsioon vastaspoolte vahel. Grupp mõõdab krediidiriski, kasutades maksejõuetuse tõenäosust (PD), maksejõuetuse hetkel oleva laenu suuruse (EAD) ja kahjumäära maksejõuetuse korral (LGD). Sarnast lähenemist kasutatakse oodatava krediidikahjumi (ECL) leidmiseks vastavalt IFRS 9-le. Lisainformatsiooni jaoks vt lisa 3.3.2.

Krediidiriski skaala

Grupp kasutab sisemise krediidiriski hindamise skaalat, mis kajastab vastaspoolte maksejõuetuse tõenäosust (PD). Grupi sisemised reitingumudelid on kohandatud vastavalt vastaspoolte kategooriale.

Laenuvõtja krediidiriski hindamisel kasutatakse eri liiki krediidiriskipositsioonide puhul eri riskikarakteristikuid:

- 1) võlgniku riski karakteristikud –
  - a. äriklientidega seotud riskipositsioonid: finantsaruanded, majandusharu, emaettevõtte toetus jne;
  - b. jaeklientidega seotud riskipositsioonid: finantsaruanded või teave isikliku sissetuleku kohta, sotsiaal-demograafiline teave, käitumislane teave jne;
- 2) tehinguriski karakteristikud – toote liik, tagatise liik jne;
- 3) viivis seisundite ja võlgnevuste karakteristikud pangasisestest ja -välistest allikatest.

Lisaks sellele võimaldavad mudelid lisada sinna ka krediidiriski juhi eksperthinnanguid. See võimaldab arvestada informatsiooniga, mida ülejäänud andmed ei sisalda.

Krediidiriski klassid on kalibreeritud selliselt, et makseviivitate risk suureneb eksponentsiaalselt iga järgneva kõrgema klassi puhul. Näiteks PD erinevus 4 ja 5 klassi vahel on väiksem kui erinevus klasside 7 ja 8 vahel.

Järgnevalt on Grupi iga portfelliitüübi kohta välja toodud täiendavad kaalutlused:

Jaেলাenu

Pärast esmast arvelevõtmist monitooritakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et konstrueerida käitumuslik skoor. Igasugune informatsioon laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada laenuvõtja maksekäitumist (nt töötus ja varasemad seadusrikkumised) inkorporeeritakse samuti antavasse skoori, mis lisatakse PD arvestusse.

Ettevõttelaenu

Ettevõtete reitingud määratakse laenusaja tasandil. Krediidialanüütik lisab ajakohastatud ja uue informatsiooni ning krediidi hinnangud laenusüsteemi järjepidevalt. Lisaks sellele uuendab analüütik informatsiooni kliendi maksevõime kohta igal aastal näiteks avalike finantsaruannete põhjal. Selle põhjal määratakse uuendatud sisemine krediidireiting ja PD.

Treasury

Treasury võlakirjaportfellis olevate võlakirjade puhul kasutatakse väliste reitinguagentuuride reitinguid, mida monitooritakse ja uuendatakse pidevalt. Iga reitingu PD seotakse LHV reitinguskaalaga.

Krediidirisk

Grupi ettevõtelaenu PD hindamise meetod koosneb 13 krediidiriskust, kus 1 on madalaima ja 13 kõrgeima krediidiriskiga (maksejõuetus). Reitingud 1 ja 2 omistatakse ainult reitinguagentuuride Fitch, Moody's ja Standard

& Poor's keskmise reitingu põhjal, Grupi finantsanalüüs viiakse läbi lähtuvalt vajadusest.

Seega omistatakse reitingud 1 ja 2 ainult rahvusvahelistele ettevõtetele ja organisatsioonidele ning omavalitsustele ja riikidele, mille maksesuutlikkust on reitinguagentuurid oma investeerimisjärgu reitinguga kinnitanud. Reitinguagentuuride hinnangul põhinevad osaliselt ka reitinguklassid 3 kuni 13, ehkki selles kategoorias on peamiselt rahvusvahelise reitinguta Eesti ettevõtted.

Grupi sisemine reitinguskaala ettevõtelaenudele ja vastavad välised reitingud on toodud alljärgnevas tabelis:

LHV reiting	LHV kirjeldus	PD%	S&P	Moody's
1		0,03	AAA	Aaa
2		0,05	AA+	Aa1
3		0,10	AA, AA-	Aa2, Aa3
4		0,20	A+, A, A-	A1, A2, A3
5	Investeerimisjärgu reiting	0,30	BBB+	Baa1
6		0,40	BBB	Baa2
7		0,50	BBB-	Baa3
8		1,00	BB+, BB	Ba1, Ba2
9		2,50	BB-	Ba3
10	Mitte-investeerimisjärgu reiting	5,00	B+	B1
11	(sh spetsiaalne monitoorimine)	10,00	B, B-	B2, B3
12		30,00	CCC/C	Caa
13	Maksejõuetus	100,00	D	C

Reitinguid valideeritakse ja kalibreeritakse igal aastal, et need vastaksid viimastele prognoosidele, mis võtavad arvesse kõiki tegelikult täheldatud makseviivitusi.

Kõikidel jaelaenudel on käitumuslik skoor, mis seotakse PD-ga.

Jaelaenud on jagatud kolme gruppi: investeerimisjärg, spetsiaalne jälgimine ja maksejõuetu. Investeerimisjärg määratakse kui laen ei ole aruandekuupäeva seisuga võlas. Spetsiaalse jälgimise staatus määratakse kui laen on võlas üle 31 päeva ning maksejõuetus määratakse vastavalt maksejõuetuse definitsioonile.

3.2.3 Oodatava krediidikahjumi mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolmefaasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediidikvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist:

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediidikahjumiga, klassifitseeritakse faasi 1 ning grupp jälgib pidevalt selle krediidiriski.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument faasi 2, aga seda ei loeta veel allahinnatuks.

Lisainformatsioon, kuidas Grupp hindab krediidiriski olulist suurenemist, on toodud lisa 3.2.3.1.

Juhul kui finantsinstrument on krediidikahjumiga, liigitatakse see faasi 3. Lisainformatsiooni selle kohta, kuidas Grupp defineerib krediidikahjumi ja maksejõuetuse, vaata lisa 3.2.3.2.

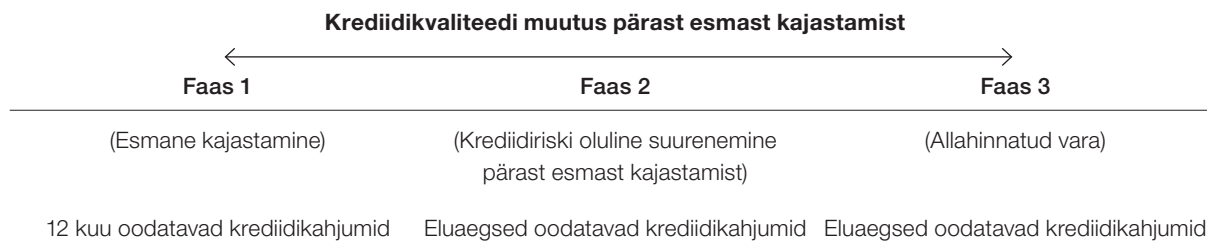
Faasis 1 olevate finantsinstrumentide ECL-i mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediidikahjumist. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hinnangutehnikka kohta ECL-i arvutamisel vaata lisa 3.2.3.3.

Läbiv põhimõte ECL-i mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et arvesse tuleb võtta tulevikku suunatud informatsiooni. Lisa 3.2.3.4 sisaldab informatsiooni selle kohta, kuidas Grupp on

selle lisanud ECL-i mudelisse.

Krediidikahjumiga soetatud finantsvarade puhul arvutatakse ECL kogu eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal ja kuuluvad faasi 3.

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt IFRS 9-le (v.a krediidikahjumiga soetatud või väljastatud finantsvarad):

Järgnevalt käsitletakse Grupi poolt standardi nõuete täitmisel vastu võetud peamiseid hinnanguid ja eelduseid.

Uus portfelli – alates 1. jaanuarist 2018 sõlmitud lepingud

3.2.3.1 Oluline krediidiriski suurenemine

Grupi hinnangul on finantsinstrumendi krediidirisk oluliselt suurenenud, kui on täidetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivset, kvalitatiivset või backstop kriteeriumitest:

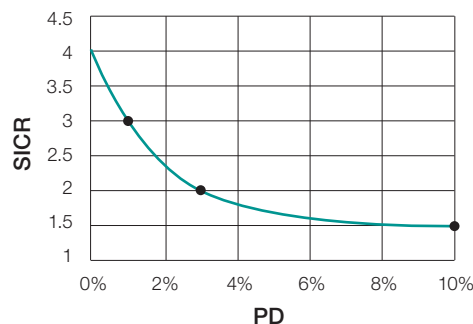
Kvantitatiivne kriteerium

Kvantitatiivset kriteeriumit rakendatakse kõigile krediidlepingutele, mis on sõlmitud alates 2018. aastast, ja jaelaenude portfelliga ning mille puhul kasutatakse reitingupõhist eluea makseviivituse tõenäosust.

Järelejäänud Eluea PD aruandekuupäeval on suurenenud võrreldes Eluea PD oodatud aruandekuupäeva jääkväärtusega, kui ületab alljärgnevas tabelis toodud piirmäärasid:

Eluea PD esmasel arvelevõtmisel	Eluea PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga, mida hinnatakse oluliseks
X%	≥100 bps
Ja	Kehtiv eluea PD/Esialgne eluea PD > $1,4885 + \exp(0,9549 - 54,173^* \text{Esialgne eluea PD})$

Valemi illustreerimiseks on toodud SICR graafikukõver allpool. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

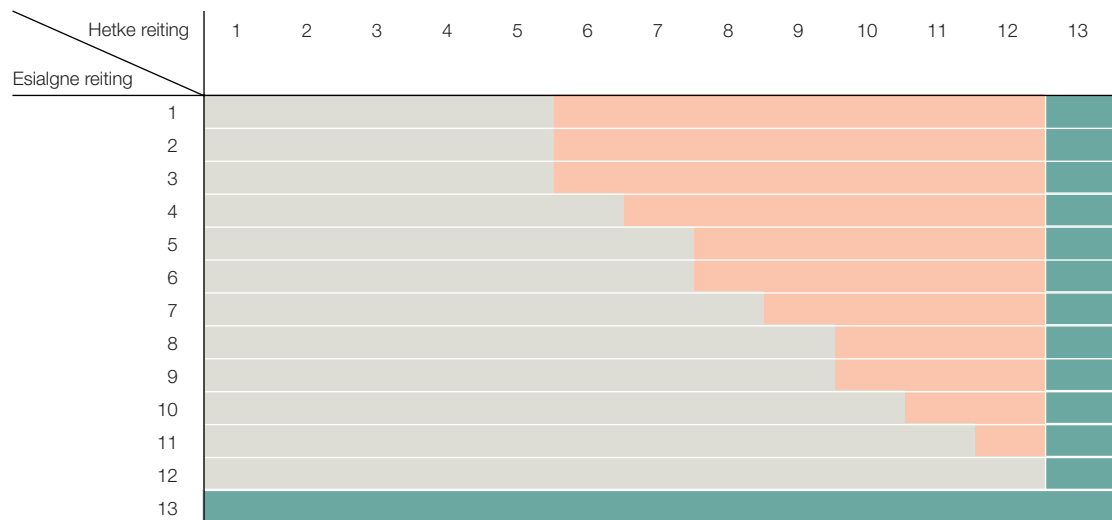

SICR kõver: esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks

Ilustreerimaks eelnevalt välja toodud piirmäära rakendamist, võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase jaelaenu lepingu, mille oli esmasel arvelevõtmisel eluea PD 3,36% ja oodatav eluea PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik eluea PD 8,86%, siis ületab see oodatava PD, mis oli 2,76%

üle piirmäära. Seetõttu on toimunud krediidirisk oluline suurenemine.

Ajalooline portfelli – ettevõtteleenude lepingud, mis on sõlmitud enne 1. jaanuarist 2018

Piimäärad põhinevad hinnangutel, kuidas muutub instrumendi eluea PD enne makseraskustesse sattumist. Eluea PD loomuliku liikumise leidmiseks on hinnatud eluea PD-d ka selliste instrumentide puhul, mis edasisel kajastamisel ei satu makseraskustesse ning mis seetõttu ei indikeeri krediidiriski olulist suurenemist. Ettevõtteleenude portfelli on lühikese tähtajaga, täpsemalt 2,5 aastat.

Kvalitatiivne kriteerium

Kvalitatiivset kriteeriumit rakendatakse SICR arvutamisel ajaloolisele jaelaenu portfelli puhul, mille lepingud on sõlmitud enne 2018. aastat. Uue portfelli puhul on kvalitatiivset kriteeriumit rakendatud PD arvutustes ja sisaldudes seeläbi SICR arvutustes eluea PD kaudu.

Ajaloolise portfelli lühikeste tähtaegade tõttu (1,75 aastat) ei peetud mõistlikuks prognoosida esialgset eluea PD-d lepingutele, mis on sõlmitud enne 1. detsembrist 2017, mistõttu kasutati ajaloolise portfelli esialgse PD asemel taotluse PD-d või reitingu PD-d.

Jaelaenu ajalooline portfelli – eralaenulepingud, mis on sõlmitud enne 1. jaanuarit 2018

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele:

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks makseviivitus või maksuvõlg viimase 12 kuu jooksul.
- Kodulaenu või eralaenu puhul võetakse arvesse, kui lepingu LTV > 100%.

Jaelaenu ajalooline portfelli – ettevõtteleenud, mis on sõlmitud enne 1. jaanuarit 2018.

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele:

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks makseviivitus või on vähemalt neljal korral viimase 12 kuu jooksul esinenud maksuvõlg summas üle 640 euro.

SICR hinnang sisaldab muuhulgas tulevikku vaatavat informatsiooni (vt lisainformatsiooni riskijuhtimise osa punktis 2.3.4) ja arvestus toimub kvartalipõhiselt. SICR-i leidmiseks kasutatavaid kriteeriume monitoorib ja nende asjakohasust vaatab perioodiliselt üle krediidiriski meeskonna sõltumatu liige.

Backstop

Backstop meedet rakendatakse juhul, kui laenusaaaja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, misjärel on finantsinstrumendi puhul tegemist krediidiriski olulise suurenemisega.

Grupp on seisuga 31. detsember 2020 ja seisuga 31. detsember 2019 kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis täidavad likviidsusportfelli kriteeriumit.

Järgnevad tabelid näitavad mõju ECL-i allahindlusele seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019, kui muuta SICR arvutustes PD piirmäärasid. ECL suurenemine (positiivsed summad) kajastab suurenenud allahindlusvajadust, mis oleks vaja vastavalt sellele kajastada.

Laenuportfell 2020

(tuhandetes eurodes)	Mõju allahindlusele
+10% SICR muutus	155
-10% SICR muutus	127
SICR piirmääruga 0,5%	0
SICR piirmääruga 1,5%	-1

Laenuportfell 2019

(tuhandetes eurodes)	Mõju allahindlusele
+10% SICR muutus	-20
-10% SICR muutus	15
SICR piirmääruga 0,5%	1
SICR piirmääruga 1,5%	0

Nagu tõestavad ülaltoodud tabelid, omab SICR-i muutmine +/- 10% või 100-bps läve muutmine 50-ks või 150-ks Grupi üldisele ECL-ile piiratud mõju.

3.2.3.2 Maksejõuetuse definitsioon ja krediidikahjumiga varad

Grupp defineerib finantsvara maksejõuetuna, olles täielikult kooskõlas krediidikahjumi mõistega, juhul kui see vastab ühele või mitmele allpool kirjeldatud kriteeriumile:

Kvantitatiivsed kriteeriumid

Laenusaaja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. Lävi 10 eurot on pandud paika võlahalduse protseduuridega, sellest summast algab võla sissenõudmine ning tegemist on olulisuse lävega maksejõuetuks tunnistamisel.

Kvalitatiivsed kriteeriumid

Laenusaaja täidab ebatõenäolise maksja kriteeriume, mis viitab, et laenusaaja on tõsistes finantsraskustes. Järgnevalt on välja toodud indikaatorid, mis viitavad sellele, et klient ei tasu võlgnevust täies ulatuses:

Lepingule on määratud mitteteenindav staatus

- Krediitkvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediitkorrigeerimised
- Krediitkohustuse müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1%
- Laenusaaja pankrott on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Grupp on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseeritud garantii

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse definitsiooni on läbivalt kasutatud Grupi oodatava krediidikahjumi mudeldamisel leidmaks makseviivituse tõenäosus (PD), laenu suurus makseviivituse hetkel (EAD) ja kahjumäär makseviivituse korral (LGD).

Maksejõuetuse staatuses hulgiklientide puhul kasutatakse kliendipõhist lähenemist, jaeportfelli puhul lepingupõhist lähenemist.

Kui instrument ei vasta katseaja jooksul ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam maksejõuetuse staatuses. Katseaja periood sõltub maksejõue-

tuse põhjustest. Lühimat katseaega 3 kuud rakendatakse kvantitatiivset kriteeriumit täitnud lepingutele alates sellest hetkest, kui seda kriteeriumi enam ei täideta.

Laenuid, mis on seotud vältimatute restruktureerimise tegevustega, loetakse täiendavat tähelepanu vajavateks maksejõuetuse staatusest ümberklassifitseerimiseks, kuna võlas päevade arvestus toimub modifitseeritud maksegraafiku alusel ning laen ei saa olla restruktureeritud selleks hetkeks kui see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates viimasest toimunud järgmistest sündmustest:

restruktureerimise meetmete pikendamishetkest;

maksejõuetusena kajastamise hetkest või

restruktureerimise kokkuleppes sisalduva maksepuhkuse lõpust.

3.2.3.3 ECL mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamismeetodite selgitused

ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum järgmistel tingimustel:

- on sõltumatu ehk ei sisalda endas konservatiivsust ega optimismi;
- väärtus on kaalutud tõenäosusega vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, optimistlik ja pessimistlik stsenaarium)
- kajastab raha ajaväärtust
- kasutab mõistlikku ja toetavat informatsiooni minevikusündmustest, praegustest tingimustest ning prognoosidest majandustingimuste kohta.

Grupi ECL mudel järgib laiemalt aktsepteeritud marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad laenujääke ja kahjumeid maksejõuetuse

puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust (maksejõuetuse tõenäosus ajaperioodide t ja $t+1$ vahel).

ECL arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.

Laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale laenusummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevad oodatavad muutused, sh põhiosa ja intressi tagasimaksed ning valmisolekulaenude kasutamist.

Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV oodatavate rahavoogude vahele (sh tagatistest saadud rahavoogudele). LGD kajastatakse protsendina EAD-st.

Diskontomäära kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

Matemaatiliselt, ECL summa prognoositavatele ajaperioodile T (12 kuud või eluea, sõltuvalt kas 12 kuu või eluea hinnang on vajalik) väljendatakse alljärgnevalt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

kus:

$t = 0, \dots, T$	– ühekuuline periood prognoositava ajaperioodi T ulatused; 12 kuu ECL hinnangu puhul, $T = 12$ kuud; eluea ECL hinnangu puhul, $T =$ laenu oodatav eluiga;
PD_t	– marginaal PD kuu t puhul;
LGD_t	– oodatav LGD kuu t puhul;
EAD_t	– laenusumma, sh oodatavad valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul;
d_t	– diskontomäär kuu t puhul.

Diskonteerimistegur kujutab endast finantsinstrumendi efektiivset intressimäära (EIR) või selle ligikaudset väärtust.

Arvutuste loogika illustreerimiseks on allolevas tabelis näha lihtsustatud näidet. Tähele tuleb panna, et selle näite puhul tagatud laenude kohta tuleneb LGD otseselt tagatiste väärtusest ning lihtsustuse mõttes on tagatise õiglase väärtus

ajas konstantne. Kuid ECL mudel võtab läbi erinevate stsenaariumite arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse muutust ajas.

	31.01.2021	28.02.2021	31.03.2021	30.04.2021	31.05.2021	30.06.2021	31.07.2021	31.08.2021	30.09.2021
(1) Avatud positsioon (EAD)	4 000	3 500	3 000	2 500	2 000	1 500	1 000	500	0
(2) Marginaalne PD	0,40%	0,38%	0,36%	0,34%	0,32%	0,30%	0,28%	0,26%	0,24%
(3) Tagatise väärtus	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
(4) Võimalik kahjum [Max(0;1-3)]	2 000	1 500	1 000	500	0	0	0	0	0
(5) Oodatav marginaalne kahjum [2*4]	8,00	5,70	3,60	1,70	0	0	0	0	0
(6) Oodatav marginaalne kahjum, diskonteeritud	7,97	5,65	3,56	1,67	0	0	0	0	0
Eluea oodatav krediidikahjum seisuga 31.12.2020 [Summa (6)]		18,85							

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31.12.2020 ja diskontomäär on 5%.

Maksejõuetutele laenudele arvutatakse ECL järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud sisemiselt arendatud reitingu- ja skooringumudelitega. Need mudelid on arendatud äri- ja krediidiuhtimise eesmärgil.

Kokkuvõttes on ECL mudeli eesmärk muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud PiT hinnanguteks ja kasutada neid oodatava krediidikahjumi arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid

Maksejõuetuse definitsioon	<ul style="list-style-type: none"> 90 päeva üle tähtaja Ebatõenäoliselt makstav ilma panga poolt teiste ressursside kasutamist, nagu näiteks tagatiste realiseerimine
PD	<ul style="list-style-type: none"> 12 kuu PD; eluea PD disagegeeritud täpsemateks marginaal PD tõenäosusteks alam-perioodidele Tulevikku vaatav PiT hinnang, mis peegeldab praegust ja tulevast majandustingimust ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
LGD	<ul style="list-style-type: none"> Neutraalsed PiT prognoosid Võtab arvesse praegusi ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus Sissenõutud maksed on diskonteeritud kasutades diskontomäärana efektiivset intressimäära Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
CCF/EAD	<ul style="list-style-type: none"> Peegeldab oodatavaid laenujäägi muutusi laenu eluea jooksul (sh laenugraafiku järgsed maksed ja ettemaksed)
ECL	<ul style="list-style-type: none"> Rahavoo puudujäägi nüüdiseväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: eluea PD. Faas 3: PD = 100%

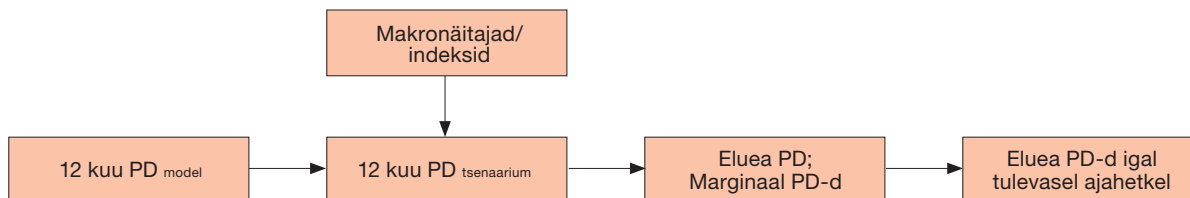
Järgnevates peatükkides on välja toodud, kuidas on olemasolevaid mudeleid kasutatud ECL-i arvutamisel. Samuti on detailsemalt lahti seletatud iga riskidimensioon.

3.2.3.3.1 Reitingu- ja skooringumudelitest tuleneva PD lisamine ECL mudelisse

IFRS 9 oodatava krediidikahjumi arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatav 12 kuu ja eluea PiT näitajad ning marginaal

PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD (PD mudel) teisendamine toimub alljärgnevalt:

Kõigepealt, mudeli PD rekaliibreeritakse tulevikku vaatavaks 12 kuu PiT hinnanguks vastavalt defineeritud makrostsenaariumile (12 kuu PD stsenaarium). Kalibreerimise aluseks on valitud makronäitajad, mis on teisendatud indeksiteks.

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu PiT hinnang eluea PD-ks ja marginaal PD-ks. Selleks kasutatakse segmentipõhist standardset maksejõuetuse kõverat, mis annab oodatava maksejõuetuse ajastuse järelejäänud eluea jooksul.

Viimasena arvutatakse eluea PD-d laenu igale tulevasele ajahetkele kuni oodatava eluea lõpuni.

3.2.3.4 Tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL mudelisse

Tulevikku vaatava informatsiooni lisamiseks ECL mõõtmiseks, mis võtaks arvesse ka erinevaid võimalikke tuleviku tingimusi, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL summa vastavalt kolmele allahindlus-stsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Muuhulgas võimaldab selline läheneamine näha mittelineaarseid suhteid alternatiivsete stsenaariumite ja ECL-i vahel.

Matemaatilisel:

$$ECL = p_{base} * ECL_{base} + p_{up} * ECL_{up} + p_{down} * ECL_{down}$$

Kus:

pbaas, ppos, pneg – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused;
ECLbaas, ECLpos, ECLneg – oodatav krediidikahjumi summa, mis on arvutatud iga stsenaariumi kohta

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist kasutades stsenaariumipõhist riskiparameetri väärtust.

Tõenäosusega kaalutud eluea PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise arvutamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{base} * PD_{base} + p_{up} * PD_{up} + p_{down} * PD_{down}$$

Kus:

PDbaas, PDpos, PDneg – eluea PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile.

3.2.3.3.2 LGD lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudeli kasutamine sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata laenupositsiooniga.

Kuna IFRS 9 parameeter peab arvesse võtma oodatava laenusumma vähenemist aja jooksul, siis tagatud laenude tagatud osa puhul arvutatakse LGD otse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal.

LGD aluseks olnud LGD mudelist lisatakse ECL arvutusse tagamata laenupositsioonide ja tagatud laenupositsioonide tagamata osa.

Järgmisena lisatakse makromajanduslikud stsenaariumid nii tagatud kui tagamata LGD näitajatesse nagu on ette nähtud vastavas allahindlus-stsenaariumis.

3.2.3.3.3 CCF hinnangute lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

Sisemine CCF hinnang lisatakse otse ECL mudelisse ja kasutatakse EAD arvutamisel. Edasisi korrigeerimisi ei ole vaja teha, sest sisemine hinnang ei sisalda liigset konservatiivsust ega läbi-tsükli (through the cycle, TtC) või languse korrigeerimisi.

3.2.3.4.1 Valitud näitajad eraisikute laenuportfellis

Eralaenude portfelli jaoks valitud makronäitajad ja nende olulisuse osakaal on toodud järgnevas tabelis:

	Hüpoteeklaen	Tarbimislaenu, fikseeritud määraga	Tarbimislaenu, muutuva määraga (kaasaarvatud liising)
Palga kasv, %	17%	22%	18%
Töötuse määr, %	33%	44%	36%
Eluaseme hinnaindeksi kasv, %	8%	0%	0%
Inflatsiooni määr, %	8%	11%	9%
6 kuu Euribor	17%	0%	18%
Panga laenumarginaalid	17%	22%	18%
KOKKU	100%	100%	100%

Lisa. Iga indikaatori suhteline tähtsus on arvutatud vastavalt indikaatori osakaalule

3.2.3.4.2 Valitud näitajad ettevõtteleaenude portfellis

Ettevõtete puhul võetakse arvesse erinevaid makromajanduslikke ja sektorispetsiifilisi näitajaid. Analüüs viidi läbi kahe sektori lõikes:

- 1) üldine majandustegevuse klassifikaator vastavalt tegevuskoodile / tähestikuline NACE Rev.2 klassifikatsioon; ja
- 2) alam-sektorid, mis põhinevad NACE Rev.2 klassifikaatori madalamatel numbrilistel koodidel.

Analüüsi põhjal tehti järgmised järeldused :

Kõiki sektoreid mõjutab samasugune krediiditsükkel ning suuri sektoriüleseid majanduslikke raskusi kogetakse samaaegselt hoolimata sellest, et on teatud eripärad tööstusharu alam-sektorite vahel (nt tootmises)

On ainult teatud hulk muutujaid, mis „töötavad“ – muutujad, millede põhjal saab teha järeldusi, „töötavad“ enamustes tööstusharudes sarnaselt:

- SKP kasv, mis selgitab majanduse üldist olukorda,
- Käibe muutus,
- Töötajate arvu muutus.

Muuhulgas testiti ka kasumite/kahjumite muutust tööstusharus, mis aga oli maksejõuetuse riski kohta järelduste tegemiseks liiga volatiilne.

On mõned makronäitajad, mis on teatud tööstusharus, alamsektoris ja/või alamsektorite grupis olulised, isegi kui korrelatsioon on keeruline näidata vähete vaatluste ja/või vaatluse suhteliselt lühikese ajaperioodi tõttu. Näiteks:

Eksporditingimused ekspordile orienteerunud sektorites nagu metalli- ja keemiatooted ning elektroonikaseadmed:

Rahvastiku kasv ja sissetulekute kasv elamukinnisvara sektoris:

Kodumajapidamiste tarbimise kasv sisetarbimisele orienteeritud tööstusharudes nagu jaekaubandus.

Kokkuvõttes valiti ettevõtete jaoks näitajaks brutolisandväärtus tööstusharude kaupa, mis andis järgmised tulemused:

- Jälgitav korrelatsioon maksejõuetuse määraades;
- SKP, mis on kõige lähedasem indikaator brutolisandväärtusele, on eelistatud lähenemine sektori jaoks;
- Kergem on prognoosida makromajandust kui alternatiivseid indikaatoreid.

Majandusnäitajate eeldused

Makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja näitajad (sh ettevõtteleaenude portfelli PD ja LGD hinnangud) töötatakse läbi vähemalt kord aastas krediidijuhtimise osakonnas, kus konsulteeritakse ka makromajandusanalüütikutega ning ekspertidega riskikontrolli, äri- ja finantsosakonnast.

Markomajanduslikku arengut monitooritakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse. Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada õigeaegselt uue tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL hinnangusse.

Välja töötatud allahindlusstsenaariumid ja olulised uuendused stsenaariumitele kinnitatakse riski- ja kapitalikomitees.

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks 31. detsembri 2020 seisuga on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume „baas“, „positiivne“ ja „negatiivne“.

Seisuga 31.12.2020

Üldised makromajanduslikud näitajad	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2021E	2022E	2021E	2022E	2021E	2022E
SKP reaalkasv, %	2,4%	4,5%	-1,1%	6,6%	4,5%	3,5%
Majapidamiste tarbimine, %	2,3%	4,1%	-1,1%	5,0%	4,5%	4,6%
Valitsussektori tarbimine, %	-1,9%	0,6%	2,3%	0,8%	2,0%	1,5%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	3,2%	7,5%	-5,0%	9,0%	8,0%	4,5%
Toodete ja teenuste eksport, %	3,5%	6,6%	-3,8%	9,3%	6,0%	3,5%
Toodete ja teenuste import, %	4,2%	6,5%	-5,0%	9,0%	7,0%	4,5%
Nominaalne SKP, mln eurot	27 658	29 481	26 764	28 945	28 364	30 120
SKP deflaator, % muutus	1,3%	2,1%	1,1%	1,7%	1,7%	2,6%
Tarbijahinna tõus, %	1,0%	1,9%	0,5%	1,5%	1,5%	2,3%
Töötuse määr, %	9,1%	8,2%	12,0%	10,0%	8,5%	7,5%
Tööhõive muutus, %	-1,1%	1,0%	-3,7%	2,2%	1,7%	1,0%
Netokuupalga tõus, %	-0,6%	2,6%	-1,0%	1,6%	3,0%	4,2%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	-5,0%	3,5%	-10,0%	2,1%	-3,0%	4,5%
6 kuu Euribor	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	3,1%	3,3%	3,3%	3,5%	3,0%	3,1%

Nominaalkasv

Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2021E	2022E	2021E	2022E	2021E	2022E
Kokku – kõik NACE tegevusalad	2,6%	5,8%	-0,2%	6,8%	5,2%	5,4%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	4,1%	6,6%	0,3%	8,7%	6,8%	6,2%
Tööstus (v.a ehitus)	4,3%	7,3%	-0,3%	9,6%	7,6%	7,5%
Tööstus, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	0,8%	6,6%	-2,5%	8,1%	3,3%	6,2%
Tootmine	5,3%	7,5%	0,3%	10,0%	8,8%	7,9%
Ehitus	-0,1%	8,0%	-3,3%	10,2%	2,5%	7,6%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, toitlustus	5,5%	8,3%	0,3%	10,7%	9,9%	7,3%
Info ja side	1,0%	3,8%	0,3%	6,8%	4,9%	3,5%
Finants- ja kindlustustegevus	1,3%	1,6%	0,3%	5,7%	3,9%	1,3%
Kinnisvaraalane tegevus	2,8%	9,2%	-1,8%	9,5%	6,3%	8,8%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus; haldus- ja abitegevused	-2,3%	2,7%	-5,5%	8,1%	0,2%	2,3%
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus, haridus, tervishoid ja sotsiaaltoetused	0,0%	2,2%	1,6%	-2,6%	-3,0%	6,2%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg; Muud teenindavad tegevused; Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus; kodumajapidamiste oma tarbeks mõeldud eristamata kaupade tootmine ja teenuste osutamine	8,0%	6,6%	-4,5%	18,4%	10,8%	6,2%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2020 on järgmised:

Seisuga 31.12.2020

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaalud	60%	30%	10%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2019 on järgmised:

Seisuga 31.12.2019

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaalud	65%	25%	10%

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks seisuga 31. detsember 2019 on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume „baas-“, „positiivne“ ja „negatiivne“.

Seisuga 31.12.2019

Üldised makromajanduslikud näitajad	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2020E	2021E	2020E	2021E	2020E	2021E
Tegelik SKP kasv, %	2,2%	2,6%	0,2%	0,6%	2,7%	3,1%
Majapidamiste tarbimine, %	3,6%	2,8%	1,6%	0,8%	4,1%	3,3%
Valitsussektori tarbimine, %	0,1%	-0,2%	-2,0%	-2,2%	0,6%	0,3%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	0,6%	2,7%	-1,5%	0,7%	1,1%	3,2%
Toodete ja teenuste eksport, %	1,6%	3,1%	-0,4%	1,1%	2,1%	3,6%
Toodete ja teenuste import, %	2,1%	3,1%	0,1%	1,1%	2,6%	3,6%
Nominaalne SKP, mln eurot	29 472	31 010	27 791	28 111	30 048	31 924
SKP deflaator, % muutus	3,0%	2,6%	1,0%	0,6%	3,5%	3,1%
Tarbijahinna tõus, %	2,1%	2,0%	2,0%	2,0%	2,6%	2,5%
Töötuse määr, %	5,6%	5,9%	7,6%	7,9%	5,1%	5,4%
Tööhõive muutus, %	0,2%	-0,1%	-0,3%	-0,8%	0,7%	0,5%
Netokuupalga tõus, %	5,5%	5,1%	3,4%	3,1%	5,9%	5,6%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	4,0%	4,1%	-4,8%	-4,4%	5,5%	5,1%
6 kuu Euribor	-0,6%	-0,5%	-0,6%	-0,6%	-0,5%	-0,3%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,3%	2,5%	2,5%	2,7%	2,0%	2,0%

Nominaalkasv

Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2020E	2021E	2020E	2021E	2020E	2021E
Kokku – kõik NACE tegevusalad	5,3%	5,2%	1,2%	1,2%	6,2%	6,2%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	5,0%	5,0%	0,6%	0,5%	9,3%	6,0%
Tööstus (v.a ehitus)	4,9%	5,0%	-0,2%	0,3%	6,2%	5,7%
Tööstus, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	5,0%	5,0%	-0,5%	-0,6%	6,0%	6,0%
Tootmine	5,0%	5,0%	-0,1%	0,5%	6,3%	5,7%
Ehitus	3,6%	5,0%	-8,5%	0,5%	6,0%	7,4%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, toidlustus	4,5%	4,5%	0,1%	0,1%	5,5%	6,9%
Info ja side	8,5%	8,4%	8,5%	8,4%	9,5%	9,4%
Finants- ja kindlustustegevus	7,2%	5,0%	2,7%	-2,6%	7,1%	6,0%
Kinnisvaraala tegevus	4,0%	4,1%	-4,8%	-4,4%	5,5%	5,1%
Kutse-, teadus- ja tehnikaala tegevus; haldus- ja abitegevused	5,0%	5,0%	0,6%	0,5%	6,0%	6,0%
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	5,0%	5,0%	6,1%	5,5%	6,0%	6,0%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg; Muud teenindavad tegevused; Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus; kodumajapidamiste oma tarbeks mõeldud eristamata kaupade tootmine ja teenuste osutamine	0,8%	0,6%	-1,5%	-3,7%	1,7%	1,6%

Sensitiivsusanalüüs

Kõige olulisemad eeldused, mis mõjutavad ECL allahindlusi on järgmised:

Jaelaenud

- Töötuse määr
- Palgatõus
- Euribor
- Laenumarginaalid
- SKP

Ettevõtteleaenud

- Oodatavad portfelli PiT PD väärtused iga stsenaariumi korral
- Oodatav LGD mõju negatiivse stsenaariumi puhul

Allpool olev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfellile seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2020.

31.12.2020	65-5-30	65-15-20
<i>(tuhandetes eurodes)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>
Stsenaariumite kaalude muutus	1 048	-1 127

31.12.2019	65-5-30	65-15-20
<i>(tuhandetes eurodes)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>
Stsenaariumite kaalude muutus	293	-284

Allpool on välja toodud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019, mida mõjutaks võimalik muutus mõnes esialgses eelduses kasutatud muutujas (nt mõju ECL-le, suurendades töötuse määrat X% võrra nii baas-, positiivses kui ka negatiivses stsenaariumis):

31.12.2020	Kasvu mõju	Vähendamise mõju
<i>(tuhandetes eurodes)</i>		
Töötuse määr +/-1%	51	-66
Palgatõus +/- 5%	-99	38
Euribor +/-0.5%	9	-15
Pankade laenumarginaalid +/-0.5%	39	-129
Tarbijahinna tõus +/-1%	-41	24
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-3	2
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-52	48

31.12.2019

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Kasvu mõju	Vähendamise mõju
Töötuse määr +/-1%	114	-93
Palgatõus +/- 5%	-113	92
Euribor +/-0.5%	17	-11
Pankade laenumarginaalid +/-0.5%	159	-167
Tarbijahinna tõus +/-1%	-37	30
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-4	4
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-37	34

Grupp on teinud stressiteste, kus PD ja LGD hinnangud suurenevad mõlemad 0,5 korda. Stressitestide kogumõju allahindlustele on toodud järgnevas tabelis. Tabel sisaldab laene, millele on moodustatud üldine allahindlus (välja arvatud finantsvõimenduslaenu) ning oluline saldo ja potentsiaalne mõju.

2020

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Mõju allahindlusele
LGd negatiivne 0,9	812
LGd negatiivne 1,0	-756
Keskmine PiT PD -0,5%	-2 267
keskmine PiT PD +0,5%	2 719

2019

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Mõju allahindlusele
LGd negatiivne 0,9	136
LGd negatiivne 1,0	29
Keskmine PiT PD -0,5%	-898
keskmine PiT PD +0,5%	875

3.2.4 Krediidiriski positsioon

3.2.4.1 1 Maksimaalne krediidiriski positsioon – väärtuse langusele avatud finantsinstrumendid

Alljärgnevad tabelid sisaldavad finantsinstrumente krediidiriski positsioonide analüüsi, millele on rakendatud ECL

allahindlust. Finantsvarade brutoväärtus kajastab ka Grupi maksimaalset avatud krediidiriskile nende varade puhul.

Vaata lähemalt riskide juhtimise osa punkti 2.3 „Oodatava krediidikahjumi mõõtmine“ lisainformatsiooni saamiseks, kuidas mõõdetakse oodatavat krediidikahjumit (ECL) ja kuidas on määratletud ülalkirjeldatud kolm faasi “.

Juriidilistele isikutele antud laenude jaotus sisereitingute järgi

(tuhandetes eurodes)	31.12.2020	31.12.2019	Järk
3 madal krediidirisk	5 696	0	Investeeringisjärk
4 madal krediidirisk	54 330	40	
5 madal krediidirisk	93 398	14 984	
6 madal krediidirisk	118 262	133 531	
7 keskmine krediidirisk	230 066	217 399	
8 keskmine krediidirisk	426 019	264 910	
9 kõrgendatud krediidirisk	159 787	153 067	
10 kõrge krediidirisk	60 329	49 691	Mitte-investeeringisjärk (sh spetsiaalne monitoorimine)
11 kõrge krediidirisk	16 770	4 559	
12 mitterahuldav reiting	21 014	4 505	
13 maksejõuetu	7 414	1 036	Maksejõuetu
Ettevõtted kokku	1 193 085	843 722	
VKEdest jaekliendid	58 953	41 361	
Liising	102 297	66 060	
Korterühistud	7 135	0	
Muu	6 070	3 827	
Kokku	1 367 540	954 970	

Äriklendilaenude portfell

Äriklendilaenud

ECL faasid	2020					2019				
(tuhandetes eurodes)	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk										
Investeeringisjärk	926 530	161 028	0	0	1 087 558	772 136	11 796	0	0	783 932
Mitte-investeeringisjärk (sh spetsiaalne monitoorimine)	27 749	70 364	0	0	98 113	31 891	26 863	0	0	58 754
Maksejõetus	51 352	14 083	8 067	0	73 502	36565	4629	1 203	0	42 397
Bruto-jääkväärtus	1 005 631	245 475	8 067	0	1 259 173	840 592	43 288	1 203	0	885 083
Allahindlus	3 940	8 029	1 480	0	13 449	2 546	1 174	98	0	3 818
Bilansiline jääkväärtus	1 001 691	237 446	6 587	0	1 245 724	838 046	42 114	1 105	0	881 265

Faas 3 sisaldab 31. detsembri 2020 seisuga 9 laenu, mis on kõiki kolme stsenaariumi arvesse võttes väga tugevalt tagatud ning seetõttu on nende ECL 1 222 tuhat eurot.

Faas 3 sisaldab 31. detsembri 2019 seisuga 3 laenu, mis on kõik väga tugevalt tagatud, võttes arvesse kõiki 3 stsenaariumi, ning seetõttu on nende ECL 0 eurot.

Ettevõtelaenudega seotud finantsseisundi aruande väliste positsioonide osas kajastati seisuga 31. detsember 2020 allahindlusi summas 446 tuhat eurot (31.12.2019: 178 tuhat eurot).

Seisuga 31. detsember 2020 moodustab allahindlusreserv 1,09% ettevõtelaenudest ja arvelduslaenudest ning vastavatest intressinõuetest (31.12.2019: 0,44%).

Seisuga 31. detsember 2020 moodustab grupipõhine allahindlusreserv 0,436% kaubanduse rahastamise portfelist ja vastavatest intressinõuetest (31.12.2019: 0,38%).

Seisuga 31. detsember 2020 moodustab grupipõhine allahindlusreserv 0,1% ettevõtete faktoringuportfelist ja vastavatest intressinõuetest (31.12.2019: 0,1%).

Seisuga 31. detsember 2020 moodustab grupipõhine allahindlusreserv 0,03% korterühistute laenuportfelist ja vastavatest intressinõuetest (seisuga 31.12.2019 sellised laenu puudusid).

Liising

ECL faasid	2020					2019				
	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahju- miga laenud	Kokku	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahju- miga laenud	Kokku
<i>(tuhandetes eurodes)</i>										
Järk										
Investeeringujärk	101 187	0	0	0	101 187	77 686	0	0	0	77 686
Mitte-investeeringujärk (sh spetsiaalne monitoorimine)	0	27 269	0	0	27 269	0	11 711	0	0	11 711
Maksejõuetus	0	0	395	0	395	0	0	91	0	91
Bruto jääkväärtus	101 187	27 269	395	0	128 851	77 686	11 711	91	0	89 488
Allahindlus	295	1 010	80	0	1 385	143	478	18	0	639
Bilansiline jääkväärtus	100 892	26 259	315	0	127 466	77 543	11 233	73	0	88 849

Liisingepingute allahindlused moodustatakse vastavalt liisingu skoorimudelile. Allahindamine toimub samadel põhimõtetel nagu tarbimislauade puhul.

Seisuga 31. detsember 2020 moodustasid grupipõhised allahindlused liisinguportfellist 1,07% (31.12.2019: 0,71%).

Erakliendilaenud

ECL faasid	2020					2019				
	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahju- miga laenud	Kokku	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahju- miga laenud	Kokku
<i>(tuhandetes eurodes)</i>										
Järk										
Investeeringujärk	667 113	0	0	0	667 113	593 926	0	0	0	593 926
Mitte-investeeringujärk (sh spetsiaalne monitoorimine)	0	80 705	0	0	80 705	0	43 101	0	0	43 101
Maksejõuetus	0	0	2 517	1157	3 674	0	0	175	1891	2 066
Bruto jääkväärtus	667 113	80 705	2 517	1157	751 492	593 926	43 101	175	1891	639 093
Allahindlus	174	481	133	33	821	222	552	9	68	851
Bilansiline jääkväärtus	666 939	80 224	2 384	1124	750 671	593 704	42 549	166	1823	638 242

Hüpoteeklaenuportelli allahindlused moodustatakse sama raamistiku alusel mis tarbimislauade puhul. Seisuga 31. detsember 2020 moodustasid grupipõhised allahindlused hüpoteeklaenuportellist 0,09% (31.12.2019: 0,13%).

Tarbimise rahastamine

ECL faasid						2020					2019				
<i>(tuhandetes eurodes)</i>															
	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või		Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või		Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või	
	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL	väljastatud	Kokku	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL	väljastatud	Kokku	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL	väljastatud	Kokku
				krediitkajuhj-					krediitkajuhj-					krediitkajuhj-	
				miga laenud					miga laenud					miga laenud	
Järk															
Investeeringisjärk	64 052	0	0	0	64 052	66 713	0	0	0	66 713					
Mitte-investeeringisjärk															
(sh spetsiaalne															
monitoorimine)	0	9 661	0	0	9 661	0	6 631	0	0	6 631					
Maksejõuetus	0	0	534	1	535	0	0	138	3	141					
Bruto jääkväärtus	64 052	9 661	534	1	74 248	66 713	6 631	138	3	73 485					
Allahindlus	398	481	298	1	1 178	390	329	68	3	790					
Bilansiline jääkväärtus	63 654	9 180	236	0	73 070	66 323	6 302	70	0	72 695					

PD ja LGD väärtused uuendatakse vähemalt kord aastas uute ajalooliste andmetega, selleks et portfellis säilitada piisavalt ajakohaseid allahindluse tasemeid. Vajadusel kajastatakse finantsseisundi aruandes täiendavad allahindlused. Kui mittetöötavate või ebatõenäoliselt laekuvate laenude sissenõudmise jätkamine ei ole majanduslikult kasulik ega praktiline, hinnatakse laen lootusetuks ja kantakse maha.

Seisuga 31. detsember 2020 on mahakantud ja finantsseisundi aruande väliselt kajastatavate tarbimislaenude brutosumma 298 tuhat eurot (2019: 68 tuhat).

Seisuga 31 detsember 2020 moodustab grupipõhine allahindlusreserv 1,79% tarbimislaenudest ja nendega seotud intressinõuetest (31.12.2019: 1,26%).

Tarbimislaenude portfelliga seotud finantsseisundi aruande välisest positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019 allahindlusi summas 0 tuhat eurot.

Seisuga 31. detsember 2020 moodustas grupipõhine allahindlusreserv 1,21% järeilmaksulaenude portfelist (31.12.2019: 0,68%).

Seisuga 31. detsember 2020 moodustas grupipõhine allahindlusreserv 0,94% krediitkaardilaenudest ja nendega seotud nõuetest (31.12.2019: 0,7%).

Krediitkaartidega seotud finantsseisundi aruande välisest positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2020 allahindlusi summas 3,5 tuhat eurot (31.12.2019: 2,5 tuhat eurot).

Investeeringute rahastamine

ECL faasid						2020					2019				
<i>(tuhandetes eurodes)</i>															
	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või		Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või		Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või	
	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL	väljastatud	Kokku	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL	väljastatud	Kokku	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL	väljastatud	Kokku
				krediitkajuhj-					krediitkajuhj-					krediitkajuhj-	
				miga laenud					miga laenud					miga laenud	
Järk															
Investeeringisjärk	11 917	0	0	0	11 917	5 988	0	0	0	5 988					
Mitte-investeeringisjärk															
(sh spetsiaalne															
monitoorimine)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Maksejõuetus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Bruto jääkväärtus	11 917	0	0	0	11 917	5 988	0	0	0	5 988					
Allahindlus	25	0	0	0	25	6	0	0	0	6					
Bilansiline jääkväärtus	11 892	0	0	0	11 892	5 982	0	0	0	5 982					

Allahindlusreserv moodustas finantsvõimenduslaenude portfelist 0,21% (2019: 0,11%).

3.2.4.2 Maksimaalne avatus krediidiriskile – väärtuse langusele mitteavatud finantsinstrumendid

Väärtuse langusele mitteavatud finantsinstrumendid on finantsvarad, mille arvestus toimub õiglases väärtuses, sest krediidiriski muutus kajastatakse automaatselt turuväärtuse muutuse kaudu.

Lisaks jäetakse arvutusest välja väiksema krediidiriskiga kontod, nagu:

- raha ja pangakontod Eesti Pangas
- nostro kontod

Mõlemad kontotüübid on madala krediidiriskiga ja tähtaeg on enamasti 1 päev. Raha ja saldod Eesti Pangas on limiteeritud valuutades - lubatud on vaid valuutat, millega pank ise kaupleb. Nostro kontodel on krediidiriski limiidid, kus iga osalisel on kohustus omada minimaalselt investimisjärgu reitingut. Juhul kui osalise reitingut vähendatakse alla selle taseme, ei kvalifitseeru nostro konto enam omama saldod pangapäeva lõpuks.

3.2.4.3 Tagatised

Grupil on mitmeid eeskirju ja praktikaid riskide vähendamiseks. Kõige tavapärasem nendest on aktsepteerida tagatist ettemaksuna. Grupil on sisemised eeskirjad tagatiste spetsiifilise klassi vastuvõetavuse või krediidiriski vähendamise kohta.

Tagatise väärtust hindab Grupp laenu taotlusprotsessi käigus, mis vaadatakse üle perioodiliselt. Hinnangud tagatiste turuväärtusele põhinevad konservatiivsuspriintsibile, mis võtab arvesse tagatise tüübi, asukoha, realiseerimise tõenäosuse ja likviidsuse.

Kinnisasjade hindamisel kasutatakse eksperthinnanguid. Turuväärtuste ajakohasuse tagamiseks uuendatakse kommerts-kinnisvara individuaalseid hinnanguid vähemalt üks kord aastas. Elukondliku ning muu homogeenset tüüpi kinnisvara puhul kasutatakse regulaarseks ümberhindluseks ka statistilisi indekseerimis-mudeleid.

Põhilised laenude ja ettemaksete tagatiste tüübid on järgmised:

- Hüpotek
- Kommertspant
- Kauba pant
- Deposiid
- Krediidikindlustus
- Kaubeldavad väärtpaberid
- Noteerimata väärtpaberid

- Nõudeõiguse pant
- KredExi, Maaelu Edendamise Sihtasutuse või Euroopa Investeerimisfondi garantiid
- Akreditiiv
- Era- või juriidilise isiku käendus
- Sõidukid, masinad, õhusõidukid, seadmed jne.

Eelistatud on sellised tagatised, mille puhul ei ole tugevat korrelatsiooni kliendi makseriski ja tagatise väärtuse vahel ehk panditav vara peab olema kindlustatud, tagatise eluiga peab olema pikem kui laenu tagastustähtaeg ning tagatise turuväärtus peab ületama laenujääki.

Tagamata laenu väljastatakse eraisikutele teatud summa ulatuses. Juriidilistele isikutele on see lubatud ainult sellisel juhul, kui rahavoogude prognoos näitab stabiilseid ja suuri rahavoogusid ja/või kliendi krediidirisk hinnatakse madalaks.

Aruandeperioodi jooksul pole Grupi eeskirjad seoses tagatistega oluliselt muutunud ning samuti pole olnud märkimisväärset muutust tagatiste üldises kvaliteedis, mis on Grupi valduses olnud eelmisest aruandeperioodist alates.

Hüpoteklaenudel on piisavalt madal laenu ja väärtuse (LTV) suhe, millest tulenevalt on hüpoteklaenude puhul allahindlused pigem väiksema kaotusega, mis vastab Grupi oodatavale krediidikahjumi mudelile. Seisuga 31. detsember 2020 oli selliste finantsvarade bilansiline jääkväärtus 695 204 tuhat eurot.

Grupp jälgib põhjalikult krediidikahjumiga finantsvarade tagatise, kui muutub tõenäolisemaks, et Grupp peab krediidiriski maandamiseks tagatise realiseerima. Krediidikahjumiga finantsvara ja sellega seotud krediidiriski maandamiseks hoitavaid tagatise on näha allolevas tabelis:

31.12.2020

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Bruto jääkväärtus	Allahindlus	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglane väärtus
Krediidikahjumiga varad				
Laenud juriidilistele isikutele:				
- Suured ettevõtted	7 576	1 298	6 278	8 301
Laenud eraisikutele:				
- Hüpooteeklaenud	2 797	80	2 717	9 339
Krediidikahjumiga varad kokku	10 373	1 378	8 995	17 640

31.12.2019

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Bruto jääkväärtus	Allahindlus	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglane väärtus
Krediidikahjumiga varad				
Laenud juriidilistele isikutele:				
- Suured ettevõtted	1 036	0	1 036	2 800
Laenud eraisikutele:				
- Hüpooteeklaenud	1 808	54	1 754	2 243
Krediidikahjumiga varad kokku	2 844	54	2 790	5 043

Järgnevas tabelis on kajastatud laenude ja nõuete tagatiste info tagatise liigi ning bilansilise jääkväärtuse või tagatise

õiglase väärtuse, juhul kui see on madalam, alusel. Alatagatud osa on kajastatud real "Tagatiseta".

Laenude jagunemine tagatiste lõikes seisuga 31.12.2020 <i>(tuhandetes eurodes)</i>	Ettevõtelaenu, sh arvelduskrediit, faktooring, korteriühistute laenu, kaubalaenu	Tarbimislaenu, sh krediitkaardid, järelmaksulaenu	Investeeringute rahastamine	Liising	Eraklientide laenu, sh hüpooteeklaenu, arvelduskrediit, õppelaenu, kinnisvaraliising	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	11 917	0	0	11 917
Noteerimata väärtpaberid	14 888	0	0	0	1 024	15 912
Hüpooteek, kinnisvara	670 484	0	0	0	735 067	1 405 551
Kredex ja MES käendused	38 232	0	0	0	9 537	47 769
Nõudeõiguse pant	63 810	0	0	0	0	63 810
Deposiidid	3 469	0	0	0	2 000	5 469
Liisitud vara	0	0	0	88 309	0	88 309
Muud	78 018	0	0	0	0	78 018
Tagatiseta	390 272	74 247	0	40 543	3 864	508 926
Kokku	1 259 173	74 247	11 917	128 852	751 492	2 225 681

Laenude jagunemine tagatiste lõikes seisuga 31.12.2019 <i>(tuhandetes eurodes)</i>	Ettevõtelaenu, sh arvelduskrediit, faktooring, korteriühistute laenu, kaubalaenu	Tarbimislaenu, sh krediitkaardid, järelmaksulaenu	Investeeringute rahastamine	Liising	Eraklientide laenu, sh hüpooteeklaenu, arvelduskrediit, õppelaenu, kinnisvaraliising	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	5 988	0	0	5 988
Noteerimata väärtpaberid	35 396	0	0	0	1 066	36 462
Hüpooteek, kinnisvara	581 750	0	0	0	626 880	1 208 630
Kredex ja MES käendused	30 377	0	0	0	3 293	33 670
Nõudeõiguse pant	84 365	0	0	0	0	84 365
Deposiidid	3 141	0	0	0	2 000	5 141
Liisitud vara	0	0	0	76 407	0	76 407
Muud	51 174	0	0	0	-237	50 937
Tagatiseta	98 881	73 487	0	13 080	6 091	191 539
Kokku	885 083	73 487	5 988	89 487	639 093	1 693 138

Finantsvõimenduslaenude tagatise monitooritakse igapäevaselt ning kui tagatise väärtus langeb, viiakse kohe läbi vajalikud meetmed krediitkajajate vältimiseks. Seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019 on kõik võimenduslaenud ületagatud. Tarbimis- ja krediitkaardilaenu on väljastatud tagatiseta ning riski maandamiseks toimub regulaarne klientide maksekäitumise monitoorimine. Liisingu ja hüpoteeklaenud on kõik ületagatud. Liisingute, järelmaksulaenude, hüpoteeklaenude ja eraisikute arvelduskrediidi osas monitoorib Grupp regulaarselt võlgnevuses kliente.

Alatagatud ettevõtulaenude osas tuleb arvesse võtta, et Grupp on teatud tagatiste (isiklikud käendused, kommertspandid) turuväärtust hinnanud konservatiivselt. Alatagatud laenud on peamiselt kõrgema riskiga, mille osas teostab Grupi krediitkomitee võimalike krediitkajajate maandamiseks igakuist monitoorimist.

Alatagatud laenude hulgas on üle 90 päeva võlas lepinguid kogusummas 1 465 tuhat (2019: 322 tuhat) eurot, mille tagatiste väärtus on 1 208 tuhat (2019: 131 tuhat) eurot.

(tuhandetes eurodes)	Ületagatud laenud		Alatagatud laenud	
	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglase väärtus	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglase väärtus
Seisuga 31.12.2020	964 450	351 235	1 261 231	448 867
Ettevõtelaenu, sh arvelduskrediit, faktooring, korteriühistute laenu, kaubalaenu	371 650	794 170	887 523	328 285
Tarbimislaenu, sh krediitkaardid, järelmaksulaenu	0	0	74 247	0
Investeeringute rahastamine	11 917	233 811	0	0
Liising	16 625	26 134	112 226	59 575
Erakliendilaenu, sh hüpoteeklaenu, arvelduskrediit, öppelaenu, kinnisvaraliising	564 257	1 254 497	187 235	61 007
Seisuga 31.12.2019	886 339	1 713 189	806 799	501 127
Ettevõtelaenu, sh arvelduskrediit, faktooring, korteriühistute laenu, kaubalaenu	272 450	477 402	612 633	364 976
Tarbimislaenu, sh krediitkaardid, järelmaksulaenu	0	0	73 487	0
Investeeringute rahastamine	5 988	137 767	0	0
Liising	76 407	76 407	13 081	0
Erakliendilaenu, sh hüpoteeklaenu, arvelduskrediit, öppelaenu, kinnisvaraliising	531 494	1 021 613	107 598	136 151

3.2.5 Laenude allahindlus

Perioodi laenude allahindlust mõjutavad erinevad faktorid, mis on toodud allpool:

- Faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediitrisi olulise suurenemise (või vähenemise) tõttu või määratakse perioodi jooksul krediitkajaja staatusesse ning järgneb faasi tõus (või langus) 12 kuu ja eluea ECL vahel;
- Täiendavad allahindlused perioodi jooksul väljastatavate uute finantsinstrumentide arvelevõtmisel, nagu ka allahindluse vabastamine perioodi jooksul lõpetatud finantsinstrumentide kajastamisel;
- Regulaarsetest sisendite uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Allahindluse tühistamine ECL-is seoses aja möödumisega, kuna ECL-i mõõdetakse nüüdsväärtuse baasil;
- Välisvaluuta muutuste mõju välisvaluutas kajastatud varadele ja teistele liikumistele; ning
- Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul ja allahindluste mahakandmised, mis on seotud perioodi jooksul mahakantud varadega (vt lisa 3.3.6).

Ärikliendilaenu*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2020	2 547	1 174	98	0	3 819
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-1 013	2 888	NA	NA	1 875
Faasist 1 faasi 3	-25	NA	1 004	NA	979
Faasist 2 faasi 1	1	-5	NA	NA	-4
Faasist 3 faasi 1	0	NA	0	NA	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	2 137	699	0	0	2 836
PD/LGD/EAD muutused	-842	-766	974	0	-634
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	1 423	4 150	-589	0	4 984
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tühistamine(a)	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	1 680	6 967	1 389	0	10 036
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	-28	28	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-287	-83	-36	0	-406
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus seisuga 31.12.2020	3 940	8 030	1 479	0	13 449

Ärikliendilaenu*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2019	2 308	1 296	5 245	186	9 035
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-133	133	0	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-156	156	NA	NA	0
Faasist 1 faasi 3	0	NA	0	NA	0
Faasist 2 faasi 1	23	-23	NA	NA	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	811	731	0	0	1 542
PD/LGD/EAD muutused	-81	-37	0	NA	-118
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	-1	0	0	NA	0
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	NA	0
Allahindluse tühistamine	-357	-949	-5 147	-186	-6 640
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	NA	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	239	-123	-5 147	-186	-5 216
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	0	0	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	NA	0
Mahakandmised	0	0	6 665	NA	6 665
Allahindlus seisuga 31.12.2019	2 547	1 174	98	0	3 819

Tarbimise rahastamine*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2020	371	329	86	3	789
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-58	151	NA	NA	93
Faasist 1 faasi 3	-8	NA	153	NA	145
Faasist 2 faasi 1	9	-91	NA	NA	-82
Faasist 3 faasi 1	0	NA	-1	NA	-1
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	290	172	41	0	503
PD/LGD/EAD muutused	-132	-3	37	-1	-99
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	7	25	23	0	55
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tühistamine (a)	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	108	254	253	-1	614
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	-18	18	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	1	-1	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-50	-8	-5	0	-63
Mahakandmised	-39	-77	-45	-1	-162
Allahindlus seisuga 31.12.2020	390	481	306	1	1 178

Tarbimise rahastamine*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2019	276	329	131	0	735
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-15	11	4	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-12	12	NA	NA	0
Faasist 1 faasi 3	-4	NA	4	NA	0
Faasist 2 faasi 1	1	-1	NA	NA	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	330	303	69	3	706
PD/LGD/EAD muutused	-32	-21	0	NA	-53
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	8	8	0	NA	16
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	NA	0
Allahindluse tühistamine (a)	-195	-301	-118	0	-614
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	NA	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	96	0	-45	3	54
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	2	-2	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	NA	0
Mahakandmised	0	0	1,024	NA	1,024
Allahindlus seisuga 31.12.2019	372	329	86	3	789

Erakliendilaenu*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2020	221	552	10	68	851
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-41	193	NA	NA	152
Faasist 2 faasi 3	-1	NA	18	NA	17
Faasist 2 faasi 1	16	-159	NA	NA	-143
Faasist 3 faasi 1	0	NA	0	NA	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	81	104	60	0	245
PD/LGD/EAD muutused	-96	-154	14	-22	-258
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	6	19	2	8	35
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tühistamine (a)	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-35	3	94	-14	48
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	-31	31	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-13	-38	-1	-1	-53
Mahakandmised	0	-5	-1	-19	-25
Allahindlus seisuga 31.12.2020	174	481	133	33	821

Erakliendilaenu*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2019	25	9	1	0	36
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-44	42	1	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-44	44	NA	NA	0
Faasist 1 faasi 3	-1	NA	1	NA	0
Faasist 2 faasi 1	2	-2	NA	NA	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	190	499	5	68	762
PD/LGD/EAD muutused	-3	-9	-1	NA	-13
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	155	391	51	NA	597
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	NA	0
Allahindluse tühistamine	-102	-380	-49	NA	-531
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	NA	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	196	543	8	68	815
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	0	0	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	3	-3	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	NA	0
Mahakandmised	0	0	0	NA	0
Allahindlus seisuga 31.12.2019	221	553	9	68	851

Liising

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01. 2020	143	478	18	0	639
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-61	146	NA	NA	85
Faasist 2 faasi 3	0	NA	8	NA	8
Faasist 2 faasi 1	11	-55	NA	NA	-44
Faasist 3 faasi 1	0	NA	0	NA	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	190	235	13	0	438
PD/LGD/EAD muutused	-35	-48	9	0	-74
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	63	387	-1	0	449
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tühistamine(a)	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	168	665	29	0	862
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	-45	45	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-16	-89	-11	0	-116
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus seisuga 31.12.2020	295	1 010	81	0	1 385

Liising

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2019	92	312	63	0	467
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-140	140	0	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-148	148	NA	0	0
Faasist 1 faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 faasi 1	8	-8	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	64	156	0	0	220
PD/LGD/EAD muutused	-5	-17	-1	0	-23
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	-2	-8	0	0	-10
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tühistamine	138	-106	-47	0	-15
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	55	165	-48	0	172
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 faasi 2	NA	3	-3	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	8	0	0
Allahindlus seisuga 31.12.2019	147	477	15	0	639

Investeeringute rahastamine*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2020	6	0	0	0	6
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	0	0	NA	NA	0
Faasist 1 faasi 3	0	NA	0	NA	0
Faasist 2 faasi 1	0	0	NA	NA	0
Faasist 3 faasi 1	0	NA	0	NA	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	8	0	0	0	8
PD/LGD/EAD muutused	6	0	0	0	6
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	6	0	0	0	6
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tühistamine (a)	65	0	0	0	65
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	85	0	0	0	85
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	0	0	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-1	0	0	0	-1
Mahakandmised	-65	0	0	0	-65
Allahindlus seisuga 31.12.2020	25	0	0	0	25

Investeeringute rahastamine*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 01.01.2019	3	0	0	0	3
Kasumiaruande mõjuga liikumised	0	0	0	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	0	0	NA	NA	0
Faasist 1 faasi 3	0	NA	0	NA	0
Faasist 2 faasi 1	0	0	NA	NA	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	3	0	0	0	3
PD/LGD/EAD muutused	0	0	0	NA	0
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	0	0	0	NA	0
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	NA	0
Allahindluse tühistamine (a)	0	0	0	NA	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	NA	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	3	0	0	0	3
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 faasi 3	NA	0	0	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	NA	0
Mahakandmised	0	0	0	NA	0
Allahindlus seisuga 31.12.2019	6	0	0	0	6

Muude laenuportfellide ja allahindluste muudatused alg- ja lõppsaldos on avalikustatud lisas 11. ECL allahindluse informatsioon on avalikustatud lisas 3.2.4.1.

Allahindlusest tekkinud kahjumit mõjutasid järgmiste finantsvarade bilansiliste jääkväärtuste olulised muutused:

- Allahindluste muutused ettevõtelaenu portfellis vastavalt allpool kirjeldatule.

Järgnev tabel näitab portfelli muutusi bilansilistes jääkväärtustes, mis selgitab nende olulisust allahindlusest tekkinud kahjumi muutustes nagu ülalkirjeldatud portfellis:

Ettevõtelaenu

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Bilansiline jääkväärtus seisuga 01.01.2020	804 027	38 659	1 036		843 722
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-175 207	175 207	NA	NA	0
Faasist 1 faasi 3	-5279	NA	5279	NA	0
Faasist 2 faasi 3	NA	-1145	1145	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	NA	0
Faasist 2 faasi 1	2 166	-2 166	NA	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-132 312	-8 624	-129		-141 065
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	460 360	29 239	0		489 599
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Muutused intressinõude saldos	524	222	83	0	829
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja muud liikumised	0	0	0	0	0
Bilansiline jääkväärtus seisuga 31.12.2020	954 279	231 392	7 414	01 193 085	

Ettevõtelaenu

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Bilansiline jääkväärtus seisuga 01.01.2019	607 468	28 378	12 045	380	648 271
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised:					
Faasist 1 faasi 2	-16 784	16 784	NA	NA	0
Faasist 1 faasi 3	0	NA	0	NA	0
Faasist 2 faasi 3	NA	-46	46	NA	0
Faasist 3 faasi 2	NA	0	0	0	0
Faasist 2 faasi 1	3 318	-3 318	NA	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-110 503	-14 242	-24 048	-379	-149 172
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	320 821	11 025	0	0	331 846
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Muutused intressinõude saldos	-293	78	-35	-1	-251
Mahakandmised	0	0	13 028	0	13 028
Valuutakursi ja muud liikumised	0	0	0	0	0
Bilansiline jääkväärtus seisuga 31.12.2019	804 027	38 659	1 036	0	843 722

Grupp hindab laenu mittetöötavaks ja hindab allahindlust, kui laenumakseid ei ole tähtajaks tasutud ja/või eeldatav tagatise realiseerimisest saadav rahavoog ei kata laenu põhiosa jääki ega intressimakseid.

Grupp hindab neid laene individuaalselt. Individuaalse hindamise puhul on allahindluse suuruseks nõude bilansilise väärtuse ning efektiivse intressimääraga diskonteeritud oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuse vahe. 2020. aastal tegi Grupp ettevõtulaenudele allahindlusi kogusummas 13 002 tuhat eurot (2019: 3 431 tuhat eurot).

Reitingutega 10–13 laenuklentide osas toimub sagedasem monitoorimine, mille käigus hinnatakse laenusaaaja maksevõimet. Maksekäitumise halvenemise korral hinnatakse individuaalse allahindluse moodustamise vajadust muuhulgas ka laenu tagatist arvesse võttes, mistõttu osad laenud ei ole individuaalselt alla hinnatud, kuna nad on piisavalt tugevalt tagatud. Nendele laenudele rakendatakse üldallahindluse reitingupõhist määra.

Lisaks väljastatud laenudele on sõlmitud ja allkirjastatud laenulepinguid, mille osas väljastamata laenuliimit oli 31. detsembri 2020 seisuga 399 362 tuhat eurot (31.12.2019: 359 230 tuhat eurot).

Järgnevas tabelis on välja toodud ettevõtulaenude väljastamata osad ja finantsgarantiide limiidid. Lisaks sellele on Grupp seisuga 31. detsember 2020 võtnud kohustuse väljastada eraisikutele hüpoteeklaene, järeilmaksu, tarbimislauenu, arvelduskrediiti ja krediitkaardi laene kokku summas 81 250 tuhat eurot (31.12.2019: 69 898 tuhat eurot). Kõik eraisikutele pakutavad valmisolekulaenud on saanud vähemalt investeerimisjärgu skoori iga vaadeldava aruandeperioodi lõpus.

Finantsseisundi aruande väliste kohustiste krediitkvaliteet

(väljastamata valmisolekulaenud ettevõtetele ja finantsgarantiid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
3 väga madal krediidirisk	100 000	100 000
5 madal krediidirisk	2 735	615
6 madal krediidirisk	35 402	42 265
7 keskmine krediidirisk	37 332	29 462
8 keskmine krediidirisk	176 195	86 923
9 kõrgendatud krediidirisk	16 628	41 016
10 kõrge krediidirisk	4 039	15 743
11 kõrge krediidirisk	1 003	16
12 makseviivituses	747	77
Reitinguta (jaekliendid)	10 204	2 730
Kokku	384 285	318 847

Aruandeperioodil soetatud või väljastatud krediitkajumiga varade suhtes kajastatud diskonteerimata oodatava krediitkajumini kogusumma oli 71 tuhat eurot.

3.2.6. Mahakandmise poliitika

Grupp kannab maha finantsvarad täielikult või osaliselt, kui ta on ammandanud kõik praktilised sissenõudmise püüdlused ning on jõutud järeldusele, et ei ole mõistlikku ootust edasistele sissenõudmistele. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, mille kohaselt puudub mõistlik ootus sissenõudmisele, hõlmavad (i) sissenõudmistevõime lõpetamine ja (ii) kui Grupi sissenõudmise meetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui Grupil ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas võtta ette meetmeid diskonteeritavate nõuete sissenõudmiseks, hinnatakse nõuet mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud vastavalt tooteklassist, et kuulutada nõue lootusetuks.

Krediitkaardid ja järeilmaks

Kui ei ole olnud olulist laekumist peale kliendi maksejõuetuks tunnistamist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmiste osas on lõpetatud Grupi kahjuks või kui klient ei täida kohtuotsust.

Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.

Kohus kinnitab võla restruktureerimise kava (plaanis kajastatud nõue on väiksem ja tegelik nõue).

Kriminaalmenetlus on algatatud seoses väljastatud krediidiga või krediidid saamiseks on tehtud pettust.

Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.

Kohtutäiturile edastatud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

Liising, era- ja ärilaenud

Klient ei hüvita vabatahtlikult Grupi nõudeid, mis on tekkinud esialgse nõude ja tagatise realiseerimise vahe erinevusest.

3.2.7. Finantsvarade modifitseerimine

Mõnikord muudab Grupp klientidele pakutavate laenude tingimusi äriliste läbirääkimiste või raskustes olevate laenude tõttu, et maksimeerida sissenõudmist.

Sellised restruktureeringud hõlmavad pikendatud maksetähtaega, maksepuhkusi ja maksete andestamist. Restruktureerimispoliitika ja -tavad põhinevad näitajatel või kriteeriumitel, mis juhtkonna hinnangul näitavad, et maksed tõenäoliselt jätkuvad. Neid põhimõtteid vaadatakse pidevalt üle. Restruktureerimist kasutatakse kõige sagedamini tähtajaliste laenude puhul.

Selliste varade maksejõuetuse riski pärast modifitseerimist hinnatakse aruandekuupäeval ja võrreldakse esmasel kajastamisel esialgsetel tingimustel tekkiva riskiga, kui modifitseerimine ei ole oluline ja ei too kaasa esialgse vara kajastamise lõpetamist (vt lisa 2.6). Grupp jälgib modifitseeritud varade hilisemat toimimist. Grupp võib otsustada, et pärast restruktureerimist on krediidirisk oluliselt paranenud nii, et varad liigutatakse faasist 3 või 2 (eluaegne ECL) faasi 1 (12-kuune ECL). See kehtib ainult selliste varade puhul, mis on toimunud vastavalt uutele tingimustele vähemalt kuus järjestikust kuud või rohkem. Nende varade bilansiline jääkmaksumus seisuga 31. detsember 2020 oli 0 tuhat eurot (2019: 0 tuhat eurot).

Grupp jätkab järelevalvet selle üle, kas esineb selliste varade osas hilisemat krediidiriski olulist suurenemist läbi spetsiifiliste mudelite kasutuse modifitseeritud varade jaoks.

Selliseid eluea ECL finantsvarasid ei olnud, mille rahavooge oleks modifitseeritud aruandeperioodi jooksul.

3.3 Tururisk

Tururisk tuleneb Grupi positsioonidest, mis on avatud intressimäärade, valuutakursside ja väärtpaperite hindade muutustele. Sellised positsioonid tulenevad kontserni kaubandus, turutegemise ja investeerimistegevusest, samuti Panga laenude andmise ja finantseerimisega seotud tegevusest (pangaraamat). Pank on kehtestanud väga konservatiivsed limiidid kauplemis-, likviidsus- ja investeerimisportfellidele ning avatud välisvaluutapositsioonidele.

3.3.1 Valuutarisk

Välisvaluutarisk tuleneb Panga välisvaluuta varade ja kohustiste võimalikust sobimatusest. Treasury vastutab avatud välisvaluuta netopositsioonide igapäevase jälgimise eest. Grupi välisvaluutariski juhtimist juhivad tururiskipoliitika, riskimõõdikud, kehtestatud limiidid ja sise-eeskirjad. Ettepanekud välisvaluutade avatud neto-positsioonide sise-mistele limiitidele teeb riskikontrolli üksus ja Treasury ning limiidid kinnitab varade ja kohustuste komitee. Komitee seatud limiidid on iga vääringu maksimaalsed nominaallimiidid euro ekvivalendina. Nominaalsed limiidid on kalibreeritud tagamaks, et kogu võimalik valuutariskist tulenev kahju jääks kontserni netoomavahendite osas kindlaksmääratud protsendi piiresse. Kui avatud valuutapositsioon ületab komitee seatud piirmäärasid, rakendatakse kohe meetmeid selliste positsioonide sulgemiseks või vähendamiseks (maandatakse risk vastavate instrumentidega, nt välisvaluuta spot, valuutaforwardid või valuutafutuudid).

Teostatud on tundlikkuse analüüs valuutariskile avatud positsioonidest tulenevate võimalike muutuste mõju kohta koondkasumile juhul, kui kõik muud muutujad on konstantsed.

Mõju koondkasumile

(tuhandetes eurodes)

	2020	2019
USD kurss +/- 10%	+/-11	+/-3
SEK kurss +/- 10%	+/-7	+/-3
GBP kurss +/- 10%	+/-14	+/-1
CHF kurss +/- 10%	+/-0	+/-2

Avatud valuutapositsioonid

Järgnevad tabelid annavad ülevaate valuutade avatud positsioonist tulenevast riskist. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustised on tabeli veergudes toodud euro ekvivalendis vastavalt aruandekuupäeval kehtinud vahetuskursile. Finantsseisundi aruandes õiglaselt kajastatud tuletisinstrumentid on kajastatud finantsseisundi aruande väliste varade/kohustiste hulgas lepingulistes summades. Grupi avatus valuutariskile ja finantsvarade ning -kohustiste mahud aruandekuupäeval ei erine oluliselt aasta jooksul esinenud keskmisest positsioonist. Valuutariski kandvate varade koosseis ei ole esitatud valuutafutuure nende õiglaselt väärtuses, mis käesolevas tabelis on näidatud finantsseisundi aruande väliste varade/kohustiste hulgas lepingulistes summades, samuti ei kajastu tabelis valuutariski mitteandvad varad (põhivarad), kohustised (eraldised) ja omakapital.

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	8	2 251 277	1 163	119 368	1 943	12 295	7 212	2 393 258
Finantsvarad õiglasel väärtuses	9, 10	322 834	7	0	9	52	28	322 930
Laenud ja nõuded klientidele	11	2 195 133	24	7 016	484	5 997	169	2 208 823
Muud nõuded klientidele	12	841	0	350	11	464	788	2 454
Muud finantsvarad	13	117	0	0	0	1 956	0	2 073
Valuutariski kandvad varad kokku		4 770 202	1 194	126 734	2 447	20 764	8 197	4 929 538

Valuutariski kandvad kohustised

Klientide hoiused ja saadud laenud	15	4 376 293	3 950	125 267	7 292	85 616	11 597	4 610 015
Finantskohustised õiglasel väärtuses	10	221	0	0	0	0	0	221
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	16	13 126	21	1 610	661	4 343	1 637	21 398
Allutatud kohustised	18	88 500	0	0	0	0	0	88 500

Valuutariski kandvad

kohustised kokku		4 478 140	3 971	126 877	7 953	89 959	13 234	4 720 134
-------------------------	--	------------------	--------------	----------------	--------------	---------------	---------------	------------------

Tuletisinstrumentide avatud

brutopositsioon lepingulistes summades		0	2 778	0	5 581	69 080	4 350	81 789
--	--	---	-------	---	-------	--------	-------	---------------

Tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon

lepingulistes summades		81 789	0	0	0	0	0	81 789
------------------------	--	--------	---	---	---	---	---	---------------

Avatud valuutapositsioon		210 273	1	-143	74	-115	-687	209 404
---------------------------------	--	----------------	----------	-------------	-----------	-------------	-------------	----------------

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	8	1 231 088	514	27 690	1 053	1 362	8 745	1 270 453
Finantsvarad õiglasel väärtuses	9, 10	16 683	0	0	1	16 241	5	32 931
Laenud ja nõuded klientidele	11	1 685 519	4	62	584	788	77	1 687 034
Muud nõuded klientidele	12	1 742	10	601	56	0	335	2 745
Muud finantsvarad	13	110	0	0	0	2 136	0	2 246
Valuutariski kandvad varad kokku		2 935 142	528	28 353	1 695	20 528	9 163	2 995 409

Valuutariski kandvad kohustised

Klientide hoiused ja saadud laenud	15	2 667 370	4 538	27 138	8 139	20 356	11 061	2 738 601
Finantskohustised õiglasel väärtuses	10	5	0	0	1	1	1	8
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	16	16 934	62	1 201	345	245	1 826	20 613
Allutatud kohustised	18	70 500	0	0	0	0	0	70 500

Valuutariski kandvad

kohustised kokku		2 754 809	4 601	28 339	8 485	20 602	12 888	2 829 722
-------------------------	--	------------------	--------------	---------------	--------------	---------------	---------------	------------------

Tuletisinstrumentide avatud

brutopositsioon lepingulistes summades		615	4 054	0	6 816	713	3 359	15 557
--	--	-----	-------	---	-------	-----	-------	---------------

Tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon

lepingulistes summades		14 942	0	0	0	615	0	15 557
------------------------	--	--------	---	---	---	-----	---	---------------

Avatud valuutapositsioon		166 006	-19	14	26	25	-366	165 687
---------------------------------	--	----------------	------------	-----------	-----------	-----------	-------------	----------------

3.3.2 Hinnarisk

Grupil on likviidsusportfellis, kauplemisportfellis ja investeerimisportfellis hoitavad väärtpaberid (lisa 11, 12). Kauplemis- ja investeerimisportfellide suurusele on seatud limiidid. Kehtestatud on vastuvõetavate krediitdireitingute kriteeriumid ja muud võlakirjade parameetrid, mida Grupp võib omada. Riskikontrolli üksus jälgib piirangutest kinnipidamist.

Vastavalt investeerimisfondide seadusele on LHV Varahalduse kui fondivalitseja minimaalne osalus igas tema hallatavas kohustuslikus pensionifondis 0,5% (kuni 9.01.2017 kehtinud investeerimisfondide seaduse kohaselt 1%) osakute arvust. Fondide osakute NAV-i muutuste ajaloolise liikumise ja volatiilsuse põhjal peaksid hinnamuutused jääma +/- 10% piiresse järgmise 12-kuuse perioodi jooksul ning kõige tõenäolisem on muutus +/- 5%, mille mõju kasu-miaruandele on kajastatud tabelis allpool.

LHV Varahaldus hoiustab ülejäänud aktivad eurodes, likviidselt ning ilma investeerimisriski võtmata.

3.3.3 Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb intressitüüpide, varade ja kohustiste (nii finantsseisundi aruande kui ka selle väliste kirjete) fikseerimisperiodide või baasintressimäärade mittevastavusest. Grupi intressimäärariski juhtimine põhineb riskipoliitikal, liimitidel ja sise-eeskirjadel, mis tuvastavad kõik olulised intressimäärariski allikad ja tagavad tasakaalustatud riskide võtmise.

Intressimäära riski mõõdetakse lünkade ja kestvuse analüüsi ga erinevate stsenaariumide alusel. Analüüsi eesmärk on välja selgitada maksimaalne potentsiaalne kahju intressimäärade ebasoodsa muutumise korral.

Kestvusanalüüsi (omakapitali majandusliku väärtuse muutus) eesmärk on hinnata varade, kohustiste ja omakapitali majandusliku väärtuse muutust erineva intressimäärastsenaariumi korral. Lünkade analüüs hindab intressimäärade muutuste mõju puhas intressitulule järgmisel 12-kuulisel perioodil.

Nii kestvusanalüüsi kui ka lünkade analüüsi viiakse regulaarselt läbi kahe stsenaariumi korral, sealhulgas ka intressimäärade tõusu ja languse kohta. Põhiststsenaarium on intressimäärade paralleelne üles- või allapoole nihutamine 200 baaspunkti. Eeldatakse, et varade ja hoiuste bilansilised väärtused ning marginaalid jäävad ajas konstantseks.

Intressiriski juhtimise sisemised liimid on kehtestanud AS LHV Panga varade ja kohustiste komitee. Intressiriski liimid seatakse seoses netoomavahenditega. Treasury

Pangal ei ole oma positsioonis märkimisväärse koguses aktsiad ja fondiosakuid (vt lisa 12), seetõttu on tundlikkus nende positsioonide turuhinna muutuse suhtes marginaalne. Panga turuhinnas kajastatav võlakirjaportfell on lühiajaline ja kvaliteetne, mistõttu ligikaudne turu riskipremiate muutumise mõju portfelli turuväärtusele on vastavalt teostatud stressitestidele 1,0% (2019: 1,0%).

Järgnevas tabelis on esitatud tundlikkuse analüüsi tulemused (riskipositsioonide mõju Grupi suurima ettevõtte AS LHV Pank netotulemusele mõistlikult võimalikust muutumisest tuhandetes eurodes):

(Mõju kasumiaruandele (puhaskasumile))

(tuhandetes eurodes)	2020	2019
Aktsiad ja fondiosakud +/-10%	+/-48	+/-50
Kohustuslikud pensionifondi osakud +/-5%	+/-339	+/-385
Võlakirjad (FVTPL) +/-1.0% (+/-1.0%)	+/-3 227	+/-323

Mõju muule koondkasumile

(tuhandetes eurodes)	2020	2019
Aktsiad ja fondiosakud (FVOCI) +/-10%	+/- 0	+/- 43

vastutab intressimäära riski pideva juhtimise eest.

Tähtajaliste hoiuste intressimäärad 2020. aastal järkjärgult langesid ning nõudmiseni hoiuste intressimäärad jäid madalaks (eurodes tavahoiuse intressimäär oli 0,01%).

Antud finantsvõimendusega laenude intressimäärasid muudetakse vastavalt turu intressimäärade liikumisele maksimaalselt üks kord kuus. 2020. aasta lõpuks oli sihtotsustatavate laenude intressimäär (v.a keskpankadelt saadud laenud) 0,43% (2019: 0,62%). 2016.–2019. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 6,5%, 2020. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 7,5% ja 2019.–2020. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 9,5%. Lepinguliste intressimäärade osas on informatsioon toodud lisa 18.

Seisuga 31. detsember 2020 mõjutaks 1-protsendipunktiline intressimäärade tõus Panga aastast neto intressitulule ja kasumit +13 559 tuhande euro võrra (2019: +9 362 tuhat eurot). Samal ajal mõjutaks 1-protsendipunktiline intressimäärade langus Panga aastast neto intressitulule (kasumit) -2 065 tuhande euro võrra (2019: +127 tuhat eurot). 1-protsendipunktiline intressimäärade tõusu suurendaks Panga majanduslikku väärtust ehk omakapitali +39 122 tuhande euro võrra (2019: +16 946 tuhande euro võrra). 1-protsendipunktiline langus turu intressimäärades mõjutaks Grupi majanduslikku väärtust (omakapitali) +84 167 tuhande euro võrra (2019: +74 229 tuhande euro võrra). Mõju Grupi majanduslikule väärtusele on mõlema stsenaariumi korral positiivne tulenevalt sellest, et Grupp on suuresti inves-

teerinud lühiajalistesse aktivatesse, klientidele väljastatud laenud baseeruvad suurel määral 6 kuu Euriboril, mille tase laenulepingute järgi ei lange alla 0 protsendi ning tulenevalt nõudmiseni kohustiste käitumuslikust pikemaajalisest iseloomust on keskmine intressiteenivate varade kestvus lühem kui intressikandvate kohustiste keskmine kestus.

Neto intressitulude muutuse mõju kasumile ja majanduskapitali muutuse simuleerimisel võetakse arvesse laenulepingute tingimusi (sealhulgas intressimäärade alammäärad, mis on olulised langusstsenaariumi korral). Madalamaid limiite kasutatakse ka teatud muude varade puhul. Kohustiste

osas eeldatakse, et hoiuste intressimäärad ei muutu negatiivseks. Eeldatakse, et nõudmiste hoiuste intressimäärad on kestvusega 2 aastat tulenevalt nende käitumuslikust iseloomust. Eeldatakse, et osa hoiustest konverteeritakse intressimäära tõusu korral tähtajalisteks hoiusteks.

LHV Grupi intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustiste struktuurintressi ümberhindamise tähtaja järgi on esitatud järgnevas tabelites nõuete ja kohustiste põhisummad. Finantsvõimenduslaenu käsitletakse kui kuuajalist toodet järgmise intressimäära fikseerimise tähtajani.

31.12.2020*(tuhandetes eurodes)*

	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesummal	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	8	2 393 258	0	0	0	2 393 258	0	0	2 393 258
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad)	9, 10	200 045	117 300	4 280	0	321 625	1 074	0	322 699
Laenud ja nõuded klientidele	11	993 697	1 113 053	103 141	10 616	2 220 507	5 174	-16 858	2 208 823
Kokku		3 587 00	1 230 353	107 421	10 616	4 935 390	6 248	-16 858	4 924 780

Finantskohustised

Klientide hoiused ja

saadud laenud	15	974 235	398 683	3 235 625	28	4 608 571	1 444	0	4 610 015
Allutatud kohustised *	18	0	0	0	88 500	88 500	489	0	88 989
Kokku		974 235	398 683	3 235 625	88 528	4 697 071	1 933	0	4 699 004

Intressi ümberhindamise

aja erinevus **2 612 765** **831 670** **-3 128 204** **-77 912** **238 319**

31.12.2019*(in thousands of euros)*

	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesummal	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	8	1 270 453	0	0	0	1 270 453	0	0	1 270 453
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad)	9, 10	10 682	0	12 950	7 925	31 557	774	0	32 331
Laenud ja nõuded klientidele	11	729 768	851 657	84 798	22 988	1 689 211	3 927	-6 104	1 687 034
Kokku		2 010 903	864 607	92 723	22 988	2 991 221	4 701	-6 104	2 989 818

Finantskohustised

Klientide hoiused ja

saadud laenud	15	375 862	491 080	1 868 767	1	2 735 710	2 891	0	2 738 601
Allutatud kohustised *	18	0	0	0	70 500	70 500	429	0	70 929
Kokku		375 862	491 080	1 868 767	70 501	2 806 219	3 320	0	2 809 530

Intressi ümberhindamise

aja erinevus **1 635 041** **373 527** **-1 776 044** **-47 513** **185 011**

* 2018. aastal sõlmitud allutatud laenulepinguline tähtaeg on 10 aastat ning fikseeritud intressimäär on 6,0%. 2019. aastal sõlmitud allutatud laenulepinguline tähtaeg on 10 aastat ning fikseeritud intressimäär on 8,0%. 2020. aastal sõlmitud allutatud laenulepinguline tähtaeg on 10 aastat ning fikseeritud intressimäär on 7,0%, 2020. aastal saadud tähtajatutel allutatud laenudel on fikseeritud intressimäär 9,5%.

3.4 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud Panga võimega täita oma lepingulised kohustused õigeaegselt. Likviidsusrisk on Panga kontekstis kõige olulisem, kuna Panga varade (klientidele antud laenud) ja kohustiste (enamasti hoiused) lõpptähtaeg on erinev. Kontserni likviidsusrisi juhtimine on dokumenteeritud likviidsusrisi juhtimise poliitikas ja muudes sise-eeskirjades, mis sätestavad likviidsusrisi mõõdikud, limiidid ja sisemised protseduurid. Vastavalt Panga riskipoliitikale on võetud likviidsusjuhtimises konservatiivne lähenemine.

Likviidsusrisi juhtimise raamistik sisaldab stressitesti, varajase hoiatamise näitajaid ja likviidsuse juhtimise talitluspiiduse kava. Likviidsusrisi juhtimise peamine sisemine mõõdik on ellujäämisperiood, mis arvutatakse nii stressi kui ka põhistenaariumi korral. Ellujäämisperioodi minimaalne nõutav piirmäär on seatud selleks, et tagada Pangal piisav likviidsuspuhver, mis võimaldaks Pangal reageerida kogu turgu hõlmavate või idiosünkraatiliste stressisenaariumide korral. Lisaks jälgitakse ja piiratakse hoiuste kontsentratsiooniriski, et vältida sõltuvust vähestest suurtest hoiustajatest.

Sisemisi mõõdikuid täiendavad Basel III mõõdikud - likviidsuse kattekordaja (LCR) ja stabiilse rahastamise kordaja (NSFR) mille osas on Pank täitnud kõik nõuded seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019. Likviidsuse kattekordaja (LCR) standardi eesmärk on kindlustada, et Pangal oleks piisav hulk koormamata kõrge kvaliteedi ja likviidsusega varasid, mida oleks võimalik ilma olulisi kahjusid kandmata monetiseerida, tulemaks toime likviidsusvajadusega 30 päevases stressisenaariumis. Normatiivi väljundiks on likviidsuse varade ja stressisenaariumi likviidsusvajaduse jagatis, mille piirmääraks on 100%. Panga likviidsuse kattekordaja tase 31. detsembri 2020 seisuga oli 147% (2019: 143%).

Stabiilse rahastamise kordaja NSFR eesmärk on kindlustada, et Pangal oleks piisavalt stabiilseid finantseerimisallikaid finantseerimaks pikaajalisi varasid. Seisuga 31. detsember 2020 püsis Grupi NSFR tase 154% juures (31.12.2019: 157%).

Likviidsusrisi juhtimise eest vastutab Panga Treasury. Likviidsusrisi juhtimise üks peamisi vahendeid on kvaliteetsete ja likviidsuse instrumentide piisava puhvri hoidmine. Likviidsuspuhver koosneb sularahast ja hoiustest keskpangas ning likviidsusest väärtpaperitest, mida hoiab Treasury, mida saab hõlpsalt müüa või kasutada tagatisena keskpanga rahastamistoimingutes. Pikemaajaliseks likviidsuse planeerimiseks on Treasury kaasatud finantsplaani koostamisse, mis sisaldab pikemaajalist vaadet Grupi äri toetamiseks vajalikele rahalistele vahenditele. Seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019 ei ole Grupil ületähtsuseid võlgu.

Järgnevates tabelites on ära toodud finantsvarade ja kohustiste, v.a. tuletisinstrumentide, jaotus tähtaegade lõikes lepinguliste tuleviku diskonteerimata rahavoogude alusel ning eraldi tulbas on kajastatud summad finantsseisundi aruandest. Tähtaegade analüüsis on rahavood jaotatud perioodidesse, millal rahavood tekivad (sh rahavood intressidest). Vastavat selgitust nende varade ja kohustiste õiglase väärtuse kohta vt lisa 3.5.

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoiused ja								
saadud laenud	15	3 657 063	99 647	386 654	465 776	1 473	4 610 613	4 610 015
Allutatud kohustised	18	0	1 736	5 207	27 770	98 564	133 277	88 500
Võlad hankijatele ja muud								
finantskohustised	16	0	21 398	0	0	0	21 398	21 398
Valmisolekulaenud	21	0	413 818	0	0	0	413 818	0
Väljastatud finantsgarantiid								
lepingulistes summades	21	0	36 492	0	0	0	36 492	0
Välisvaluuta tuletisinstrumendid								
(arveldamine brutos)		0	81 180	0	609	0	81 789	0
Finantskohustised õiglasel väärtuses	10	0	221	0	0	0	221	221
Kohustised kokku		3 657 063	655 101	391 861	494 155	100 037	5 297 608	4 720 134

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Nõuded pankadele ja								
investeeringuühingutele	8	2 393 258	0	0	0	0	2 393 258	2 393 258
Finantsvarad õiglasel väärtuses								
(võlakirjad)	9, 10	0	200 448	117 716	4 534	0	322 698	322 698
Laenud ja nõuded klientidele	11	0	146 192	329 310	1 375 417	741 393	2 592 312	2 208 823
Nõuded klientidele	12	0	2 454	0	0	0	2 454	2 454
Välisvaluuta tuletisinstrumendid								
(arveldamine brutos)		0	81 789	0	0	0	81 789	0
Muud finantsvarad	13	2 073	0	0	0	0	2 073	2 073
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad		2 395 331	430 883	447 026	379 951	741 393	5 394 584	4 929 306
Finantskohustiste ja -varade tähtaegade vahe		-1 261 732	-224 218	55 165	886 405	641 356	96 976	209 172

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoiused ja								
saadud laenud	15	2 201 704	41 522	476 248	18 721	2 906	2 741 101	2 738 601
Allutatud kohustised	18	0	1 318	3 954	21 090	81 745	108 107	70 500
Võlad hankijatele ja muud								
finantskohustised	16	0	20 613	0	0	0	20 613	20 613
Valmisolekulaenud	21	0	359 230	0	0	0	359 230	0
Väljastatud finantsgarantiid								
lepingulistes summades	21	0	14 139	0	0	0	14 139	0
Välisvaluuta tuletisinstrumendid								
(arveldamine brutos)		0	14 942	0	615	0	15 557	0
Finantskohustised õiglasel väärtuses	10	0	8	0	0	0	8	8
Kohustised kokku		2 201 704	451 772	480 202	40 426	84 651	3 258 755	2 829 722

Nõuded pankadele ja								
investeeringuühingutele	8	1 270 453	0	0	0	0	1 270 453	1 270 453
Finantsvarad õiglasel väärtuses								
(võlakirjad)	9, 10	0	10 883	13 018	8 429	0	32 330	32 331
Laenud ja nõuded klientidele	11	0	113 590	251 806	1 029 520	582 889	1 977 805	1 687 034
Nõuded klientidele	12	0	2 745	0	0	0	2 745	2 745
Välisvaluuta tuletisinstrumendid								
(arveldamine brutos)		0	14 942	0	615	0	15 557	0
Muud finantsvarad	13	2 246	0	0	0	0	2 246	2 246
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad		1 272 699	142 160	264 824	1 038 564	582 889	3 301 136	2 994 809
Finantskohustiste ja -varade tähtaegade vahe		-929 005	-309 612	-215 378	998 138	498 238	42 381	165 087

Järgnevas tabelis on ära toodud lühi- ja pikaajaliste varade ja kohustiste jaotus.

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
Käibevarad			
Nõuded keskpangale	8	2 213 211	1 232 733
Nõuded krediitiasutustele	8	170 062	32 247
Nõuded investeerimisühingutele	8	9 985	5 473
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	10	322 930	32 499
Laenud ja nõuded klientidele	11	395 341	301 327
Muud nõuded klientidele	12	2 454	2 745
Muud varad	13	1 943	1 857
Käibevarad kokku		3 115 926	1 608 881
Põhivarad			
Omakapitaalinstrumentid FVOCI-s	9b	0	432
Muud finantsvarad	13	2 073	2 246
Laenud ja nõuded klientidele	11	1 813 482	1 385 707
Materiaalne põhivara	14	6 571	6 680
Immateriaalne põhivara (	14	807	685
Põhivarad kokku		1 822 933	1 395 750
Varad kokku		4 938 859	3 004 631
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Klientide hoiused ja saadud laenud	15	4 142 766	2 716 974
Finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	10	221	8
Võlad hankijatele ja muud kohustised	6	25 441	23 774
Lühiajalised kohustised kokku		4 168 428	2 740 756
Pikaajalised kohustised			
Klientide hoiused ja saadud laenud	15	467 249	21 627
Allutatud kohustised	18	88 500	70 500
Pikaajalised kohustised kokku		555 749	92 127
Kohustised kokku		4 724 177	2 832 883

3.5 Finantsvarade ja -kohustiste õiglane väärtus

(tuhandetes eurodes)	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku õiglane väärtus 31.12.2020	Bilansiline jääkväärtus 31.12.2020	Erinevus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande							
Aktsiad	10	142	0	0	142	142	0
Võlakirjad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	10	322 699	0	0	322 699	322 699	0
Intressiswapid ja valuutaforwardid	10	0	89	0	89	89	0
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		322 841	89	0	322 930	322 930	0
Finantskohustised õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande							
Intressiswapid ja valuutaforwardid	10	0	221	0	221	221	0
Kokku finantskohustised õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		0	221	0	221	221	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded keskpangale	8	0	2 213 211	0	2 213 211	2 213 211	0
Nõuded krediidiasutustele	8	0	170 062	0	170 062	170 062	0
Nõuded investeerimisühingutele	8	0	9 985	0	9 985	9 985	0
Laenud ja nõuded klientidele	11	0	0	2 239 759	2 239 759	2 208 823	30 936
Muud nõuded klientidele	12	0	2 454	0	2 454	2 454	0
Muud finantsvarad	13	0	2 073	0	2 073	2 073	0
Kokku finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses		0	2 397 785	2 239 759	4 637 544	4 606 608	30 936
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses							
Klientide hoiused ja saadud laenud	15	0	3 636 156	953 447	4 589 603	4 588 355	1 248
Allutatud kohustised	18	0	0	91 491	91 491	88 500	2 991
Võlad hankijatele ja muud kohustised	16	0	21 398	0	21 398	21 398	0
Kokku finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses		0	3 657 554	1 044 938	4 702 492	4 698 253	4 239

Puhaskasum kokku kolmanda taseme finantsvaradest muus koondkasumis oli 0 tuhat eurot.

(tuhandetes eurodes)	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku õiglase väärtus 31.12.2019	Bilansiline jäakväärtus 31.12.2019	Erinevus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Aktsiad	10	164	0	0	164	164	0
Omakapitaliinstrumendid õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi	9	0	0	432	432	432	0
Võlakirjad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	10	32 331	0	0	32 331	32 331	0
Intressiswapid ja valuutaforwardid	10	0	4	0	4	4	0
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		33 495	4	432	32 931	32 931	0
Finantskohustised õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande							
Intressiswapid ja valuutaforwardid	10	0	8	0	8	8	0
Kokku finantskohustised õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		0	8	0	8	8	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded keskpangale	8	0	1 232 733	0	1 232 733	1 232 733	0
Nõuded krediidiasutustele	8	0	32 247	0	32 247	32 247	0
Nõuded investeerimisühingutele	8	0	5 473	0	5 473	5 473	0
Laenu ja nõuded klientidele	13	0	0	1 707 842	1 707 842	1 687 034	20 808
Muud nõuded klientidele	14	0	2 745	0	2 745	2 745	0
Muud finantsvarad	15	0	2 246	0	2 246	2 246	0
Kokku finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses		0	1 275 444	1 707 842	2 983 286	2 962 478	6 064
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses							
Klientide hoiused ja saadud laenu	15	0	2 204 495	537 577	2 742 072	2 738 601	3 471
Allutatud kohustised	18	0	0	73 010	73 010	70 500	2 510
Võlad hankijatele ja muud kohustised	16	0	20 613	0	20 613	20 613	0
Kokku finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses		0	2 225 108	610 587	2 835 695	2 829 714	5 981

Puhaskasum kokku kolmanda taseme finantsvaradest muus koondkasumis oli 134 tuhat eurot.

Grupi juhatus on hinnanud finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustiste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel.

Hierarhias kasutatud tasemed:

1. Tase 1 – aktiivsel turul noteeritud hind
2. Tase 2 – hindamistehnika, mille sisendiks on turu informatsioon (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. Tase 3 – muud hindamise meetodid: a) Kvantitatiivne teave õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatud oluliste jälgimata sisendite kohta (kui need on majandusüksuse jaoks välja töötatud ja saadaval); b) kirjeldav kirjeldus õiglase väärtuse mõõtmise tundlikkuse kohta mittejälgitavate sisendite muutuste suhtes (kui muudatus võib põhjustada õiglase väärtuse mõõtmise olulist muutust); c) mittejälgitavate sisendite võimalike muudatuste mõju.

Finantsvarade ja finantskohustiste tähtajalise struktuuri kohta vt lisa 3.4.

3.6 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest.

Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning Grupi tööprotseduurides rakendatakse kohustuste lahususe printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja või üksuse kinnitus.

Operatsiooniriskide jälgimisest saadav info abistab Grupi sisemise kapitali adekvaatsuse tagamiseks vajaliku alginfo kogumist ja kapitalinormide hindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle äriprotsesside kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aksepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab Grupi riskikontrolli juht.

Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll vastavuskontrollil ning siseauditi osakonnal. Vastavuskontrolli teostaja üheks ülesandeks on hinnata Grupi tegevuse kooskõla õigusaktides, järelevalve juhistes ja sise-eeskirjades sätestatud nõuetega. Siseaudit on sõltumatu ja objektiivne sihtfunktsioon, kelle kindlustandev ning konsulteeriv tegevus on suunatud Grupi tegevuse täiustamiseks, protsesside parendamiseks ja väärtuse lisamiseks. Siseaudit aitab kaasa Grupi eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja distsiplineeritud lähenemist hindamiseks ja täiustamiseks riskide juhtimise, kontrolli ja organisatsiooni haldamise efektiivsust.

3.7. Vastavusrisk

Vastavusrisk on eksisteeriv või potentsiaalne oht tulule ja kapitalile, mis on tingitud õigusaktide, regulatsioonide, juhendite, standardite või eetikapõhimõtete täitmata jätmisest. Riski realiseerumisega võivad kaasneda trahvid, kahjunõuded, mainekahju, lepinguliste suhete lõppemine ja äärmisel juhul tegevusloa kehtetuks tunnistamine.

Vastavusriski juhtimise eesmärk on vältida vastavusriski avaldumist, sh trahvide määramist, kahjunõudeid, mainekahju, lepinguliste suhete katkemist ja tegevusloa kehtetuks tunnistamist.

Silmas pidades regulatiivsete nõuete muudatuste hulka ja kiirust ja äritegevuse keerukust, peab LHV õigusaktide vastavusriski lähitulevikus endiselt kõrgeks.

Vastavusriski juhtimiseks jälgib vastavuskontroll õigusaktide muudatusi ning hindab nende võimalikku mõju, informeerib muudatustest juhtorganeid ning osaleb muudatuste rakendamisel.

Igakused ülevaadet juhtorganitele hõlmavad erinevatest allikatest koondatud infot, sh erinevate järelevalveasutuste suuniseid, Euroopa Liidu tasandi ja siseriiklikke õigusakte. Ülevaadete tutvustamise käigus määratakse rakendamise eest vastutavad juhtorganite liikmed. Samuti on vastavuskontroll kaardistanud LHV äritegevust puudutavad õigusaktid.

Vastavuskontrolli üksus teeb ka vastavusauditeid, hindab

uusi tooteid ja protsesse ning olemasolevates toodetes ja protsessides tehtud muudatusi, annab nõu, korraldab koolitust ja teeb teatavaid järelevalvetegevusi.

LHV nagu ka teiste turuosaliste tegevust jätkuvalt enim mõjutanud regulatiivsed muudatused on MiFID II, GDPR, AMLD ja CRR/CRD.

Tulenevalt oma ärimudelist, täidab LHV neid ülesandeid ka Ühendkuningriigi filiaali puhul Eestis ja Ühendkuningriigi asuva üksuse kaudu. Lisakoormust põhjustab Ühendkuningriigi otsus EList lahkuda, mis toob kaasa regulatiivse ja järelevalvekeskkonna muutusi.

3.8. Rahapesu tõkestamine

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise (AML/CTF) juhtimine

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise (AML/CTF) juhtimine

LHV sisejuhtimine põhineb kolme kaitseliini mudelil. Rahapesu tõkestamise ja vastavuskontrolli funktsioonid moodustavad osa teisest kaitseliinist, millega tagatakse, et esimene kaitseliin (operatsioonide juhtimine) on nõuetekohaselt kavandatud ja kehtestatud ning toimib kavakohaselt. Juhtimisfunktsioonidena loovad need raamistiku ja annavad juhiseid riskijuhtimise ja sisekontrolli arendamiseks ja täiendamiseks.

Kõik kaitseliinid järgivad toodete, teenuste, klientide ja riikide hindamisel riskipõhist lähenemist. Kohaldatakse nõuetekohaseid riskimaandamisemeeteid, sh kliendikontrolli (CDD) ja tugevdatud kliendikontrolli (EDD) meetmeid, lähtudes riskipõhiselt reaaliajakontrolli (skriinimise) ja hilisema analüüsi (monitoorimise) tulemustest ning kindlaksmääratud riskitasemetest. Tugeva AML-kultuuri aluseks on riskijuhtimise ja rahapesu tõkestamise alane teadlikkus ning pühendumus, mida veelgi toetatakse pidevate teadlikkuse tõstmise ja teavitustegevusega, võrgustike loomise ja parimate tavade vahetusega, koolituse ja aruandlusega.

LHV Grupi ja LHV Panga juhatus ja nõukogu suhtuvad väga tõsiselt rahapesu tõkestamise ja põhimõtte „tunne oma klienti“ järgimise (AML/KYC) süsteemi rakendamisse, säilitamisse ja arendamisse kontserni kõigis üksustes. AML/CTF-põhimõtteid ja kordi ajakohastatakse vähemalt kord aastas. 2020. aastal kinnitas LHV Panga juhatus riskihindamise ja riskiisu raamistiku uue versiooni.

Kontserni üksuste analüütiline ja tehniline võimekus on tugeva AML/KYC-süsteemi loomisel võimeelementideks. 2019. aastal võtsime kasutusele uue monitoorimisvahendi (FICO Tonbelleri tarkvara Siron) ja skriinimisvahendi (Accuity tarkvara Compliance Link). 2020. aastal alustasime koostööd ettevõttega OÜ Salv Technology, et monitoorimis- ja skriinimissuutlikkust veelgi parandada.

IT-süsteemidesse tehtud investeeringute kõrval on märkimisväärselt suurenenud ka rahapesu tõkestamisega otseselt ja kaudselt seotud töötajate arv. Nii AML-i osakonnas kui ka KYC-EDD meeskonnas loodi esimeses kaitseliinis uusi ametikohti. AML/CFT-valdkonna andmeanalüüsisuutlikkust on suurendatud andmeanalüütiku ametikoha loomisega ning ka 2021. aastal kavatakse võtta tööle uusi töötajaid.

AML/CTF juhtimisstruktuur

Esimene kaitseliin		Teine kaitseliin		Kolmas kaitseliin
Kliendisuheted	Kõrge riskiga klientide osakond	Rahapesu tõkestamise (AML) osakond	Vastavuskontroll	Siseaudit
<ul style="list-style-type: none"> Põhimõtte „tunne oma klienti“ rakendamine 	<ul style="list-style-type: none"> Kõrgema riskiga klientide aktsepteerimine Suhtlemine AML-osakonnaga EDD-meetmed ja andmete kvaliteet 	<ul style="list-style-type: none"> Koordineerib AML-kordi ja protsesse Kõrgemate riskitegurite riskihindamine AML-alane monitooring ja skriinimine EDD-meetmete koordineerimine Esitab aruandeid juhatusele ja rahapesu andmebüroole 	<ul style="list-style-type: none"> Juhtkonna nõustamine AMLi nõuetele vastavuse suhtes Teeb AML-alaseid kontrole ja vastavus-auditeid Esitab aruandeid juhtorganitele 	<ul style="list-style-type: none"> Viib läbi AML-meetmete sõltumatut hindamist Esitab aruandeid nõukogule ja auditi-komiteele

AML/KYC-meetmed

Peamised rahapesu ja terrorismi tõkestamise (sh põhimõtte „tunne oma klienti“ järgimise) meetmed on LHV-s järgmised:

- tugev kliendikontroll (CDD) klientide aktsepteerimisel, mida toetavad klientide aktsepteerimise põhimõtted;
- konservatiivne lähenemine riskide segmentimisele;
- regulaarne kliendikontroll (CDD) ja tugevdatud kliendikontroll (EDD);
- tugev riskipõhine monitooring;
- klientide ja tehingute skriinimine rahvusvaheliste finantssanktsioonide nimekirjade ja muude samalaadsete allikate (sh ÜRO ja ELi nimekirjade, kuid ka USA OFAC-i nimekirja ja Ühendkuningriigi HM Treasury nimekirja) põhjal;
- tugev tipp- ja keskastmejuhtide pühendumus;
- töötajate regulaarne koolitamine;
- pidev teabevahetus ja koostöö rahapesu andmebüroo ja teiste asjakohaste sidusrühmadega;

- aktiivne osalemine sektori parimate tavade kehtestamisel.

LHV rakendab klientide aktsepteerimise faasis neljatasemelist otsustusprotsessi. Sõltuvalt kliendi riskinäitajatest teeb tema aktsepteerimise otsuse kas

- kliendisuhete juht
- kliendisuhete juht koos kõrgema tasandi juhiga (nelja silma põhimõtte)
- riskikliendi aktsepteerimise komitee
- juhatuse.

Lisaks klientide aktsepteerimise etapis kohaldatavatele konservatiivsele ja riskipõhisele lähenemisele ja korrale rakendatakse riskipõhiseid monitooringi- ja skriinimistegevusi ning ajakohastatakse regulaarselt põhimõtte „tunne oma klienti“ järgimisel rakendatavat korda.

Pangandusteenused

LHV osutab teenuseid fintech-ettevõtetele, kes pakuvad finantsteenuseid omakorda enda klientidele. Kuna tavaklientide teenindamisega võrreldes hõlmab fintech-ettevõtetele teenuste osutamine teistsuguseid riske, on LHV pööranud nende ettevõtete seotud riskidele erilist tähelepanu ja võtnud täiendavaid meetmeid nende maandamiseks. LHV-s töötavad selle valdkonna spetsialistidest kliendisuhete juhid, kellel on fintech-sektoriga väga suured kogemused. AML-i meeskond jälgib pidevalt selle sektoriga seotud suundumusi, arenguid ja ohte ning ajakohastab vastavalt KYC-meetmeid. LHV kohaldab kõigi fintech-sektori klientide suhtes samu AML/KYC-meetmeid kui vastavate teenusepakujate suhtes. LHV eeldab, et kõik fintech-ettevõtetest kliendid rakendavad AML/KYC-meetmeid samal tasemel kui pangandussektor. Fintech-ettevõtetest klientide aktsepteerimise ja KYC-korra pideva rakendamise käigus hindab LHV klientide ärimudelit, omandistruktuuri, juhte ja meeskonda, AML/KYC-meetmeid, skriinimise ja monitoorimise tehnilisi võimalusi, kliendikesksust, kliendiriski segmentimist, limiidipoliitikat, rahastamise allikaid jms. LHV teeb ka kohapealseid kliendikülastusi, et teha kindlaks, kas poliitika, protsessid ja meetmed on kehtestatud ning toimivad nõuete- ja kavakohaselt. Fintech-ettevõtete finantstegevusele pöörab LHV range monitoorimisega teravdatud ja pidevat tähelepanu.

Rahapesu tõkestamise süsteem ja väljavaated Eestis

Viimastel aastatel on Eestit raputanud mitu rahapesu süüdistust ning Eesti maine välismaal on tõsiselt kahjustatud. Sellegipoolest peetakse Eesti finantssüsteemi ja riiki ennast maailmas üheks kõige väiksema riskiga riigiks. Baseli valitsemisinstituut hindas Eestit 2020. aastal rahapesu riskide seisukohast kõige vähem riskantseks riigiks.

Isegi kui mõnes finantsasutuses on varem nõuetekohaste KYC-meetmete ja oma riskiisule vastavate riskimaandamismeetmete kehtestamisel esinenud puudusi, hinnatakse Eesti rahapesuvastast süsteemi üldiselt tugevaks. Järgmine oluline hindamine toimub vastavalt FATF-i standarditele aastatel 2021–2022 ja selle viib läbi Moneyval. Kasutusele võetakse uus siseriikliku ohuhinnangu meetodika.

Reguleeriv asutus, rahapesu andmebüroo ja finantssektor on võtnud olukorda väga tõsiselt ja Eesti AML-süsteemi igakülgseks parandamiseks on astunud palju mitmesuguseid samme. Pangandussektor on teinud suuri investee-ringuid inimressurssidesse, suurendades nii töötajate arvu kui ka pädevust. Kõik turuosalised täiustavad pidevalt info-tehnoloogiat (sh masinõppe) võimalusi, et suurendada oma tehnilist ja analüütilist suutlikkust rahapesu tõkestamisel. Eesti rahapesuvastase süsteemi tõhustamiseks ja kõigi sidusrühmade vahelise koostöö parandamiseks on käimas mitmed seadusandlikud algatused.

Kontrollitegevused

2020. aastal tegi Finantsinspeksioon LHV-s kaks kohapealset kontrolli. Esimene keskendus LHV-s rakendatavale riskihinnangu ja riskiisu raamistikule. Teine kontroll käsitles finantsvahendajatest fintech-ettevõtete suhtes kohaldatavaid hoolsusmeetmeid. Mõlema kontrolli tulemusena on LHV asunud koostama tegevuskava nende valdkondade parandamiseks, kus avastati puudusi.

2020. aastal kasutas LHV oma AML/KYC-meetmete nõuetelevastavuse raamistiku ja tavade hindamiseks Ühendkuningriigi vastavuskontrolli ettevõtet FsCom. Tõsiseid puudusi ei tuvastatud. Väiksemaid soovitusi on protsesside täiendamisel arvesse võetud.

8. Muud riskid

8.1 Strateegiline ja äririsk

Strateegiline risk väljendub eeskätt valedes strateegilistes otsustes. Strateegilist riski maandatakse läbi kaalutletud äriplaanide ning analüüside teostamise. Samuti omab LHV Panga ja LHV Groupi juhtkond (nii juhatus kui ka nõukogu) pikaajalist pangandus ja/või ettevõtluskogemust. Uutele turgudele ja valdkondadesse sisenemisel kaasatakse eelnevalt alati vastava ala professionaalid ning teostatakse põhjalik analüüs.

8.2 Reputatsioonirisk

Reputatsioonirisk on defineeritud kui risk, mis tuleneb LHV maine halvenemisest klientide, äripartnerite, omanike, investorite või järelevalve silmis. Reputatsioonirisk tekib pigem muude riskide realiseerumise tagajärjel (näiteks operat-

siooniriski või strateegilise riski realiseerumise tulemusena). Reputatsiooniriski maandava tegurina viib LHV läbi regulaarseid riskijuhtimisealaseid koolitusi ning samuti täiustatakse pidevalt kogu organisatsiooni hõlmavat riskijuhtimise raamistikku, mis kokkuvõttes tagab tugeva riskikultuuri.

8.3 Maarisk

Sarnaselt reputatsiooniriskiga väljendub maarisk üldjuhul mõne muu riski kaudu (operatsioonirisk, krediidirisk, strateegiline risk). Lisaks Eestile tegutseb LHV Ühendkuningriigis.

3.10. Varade ja kohustiste saldeerimine

Grupp on saldeerinud järgnevad varad ja kohustised.

	Brutosumma enne saldeerimist finantsseisundi aruandes	Saldeerimine	Netosumma finantsseisundi aruandes	Seotud vahendid, mida ei ole finantsseisundi aruandes tasaarveldatud		Netosummad
				Finantsinstrumendid	Saadud rahalised tagatised	
31.12.2020						
VARAD						
Tuletisinstrumendid	89	0	89	0	0	0
KOHUSTUSED						
Tuletisinstrumendid	221	0	221	0	0	0
31.12.2019						
VARAD						
Tuletisinstrumendid	4	0	4	0	0	0
KOHUSTUSED						
Tuletisinstrumendid	8	0	8	0	0	0

LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonna-poolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju aruandekuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustiste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustistele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude, nõuete ja investeeringute väärtuse hindamisel (lisad 3.2, 8, 9, 10 ja 11).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle, lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Kõige olulisemad juhtkonna hinnangud ja eeldused on seotud finantsinstrumentide standardiga IFRS 9, täpsemalt SICRI kriteeriumid, PD ja LGD arvutamine, ärimudeli ja APIM hinnang finantsvarade klassifitseerimiseks. Vaata rohkem informatsiooni lisas 3.2 ja allpool. Juhtkonna hinnangutes ja eeldustes 2020. aastal muid olulisi muudatusi ei toimunud.

Oodatava krediidikahju (ECL) arvutamine sisaldab mitmeid olulisi seisukohti, mis vajavad juhtkonna hinnangut. Oodatava krediidikahju hindamine on selle iseloomust tulenevalt ebamäärane ja nende hinnangute täpsus sõltub mitme test faktoritest, nagu näiteks makromajanduslikud prognoosid, ning sisaldavad kompleksseid modelleerimisi ja hinnanguid.

Krediidiriski olulise suurenemise hindamine on IFRS-st 9 „Finantsinstrumendid“ tulenev lähenemine ja vajab olulisi hinnanguid. Igal aruandekuupäeval hindab Grupp, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega võttes arvesse finantsinstrumendi eluea maksejõuetuse tõenäosuse muutust, kasutades selleks olulisi riskiindikaatoreid, mis on kasutusel Grupi riskijuhtimise protsessides. Teine oluline valdkond, mis vajab olulisi hinnanguid, on tuleviku prognooside ja makromajanduse stsenaariumite määramine. IFRS 9 nõuab erapooletu ja tõenäosustega kaalutud krediidikahjude hindamist, kasutades selleks mitmete võimalike tulemuste hinnanguid ning sisaldab tuleviku majandusväljavaadete prognoose. LHV kasutab ECL mõõtmisel tuleviku prognooside baasina sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste määramiseks. Eksperthinnangu teostamise eesmärgiks on kaasata eeldatav mõju näitajatest, mida ECL mudel ei arvestanud. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudeliid, hinnangud ja sisendid vaatab regulaarselt üle Grupi riskifunktsioon ning need kinnitab Grupi riskikomitee.

LISA 5 Neto intressitulu

Intressitulu <i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	2020	2019
Intressitulu kasutades efektiivse intressimäära meetodit			
Ettevõtuluslaenud		46 834	37 130
sh laenud seotud osapooltele	22	31	28
sh faasi 3 intressid*		129	164
Järelmaks		3 708	3 968
Tarbimislaenud		8 314	7 240
Finantsvõimenduse laenud ja väärtpaberite laenamine		753	500
Krediitkaardilaenud		849	813
Nõuded krediidiasutustele ja investeerimisühingutele		33	270
Hüpoteeklaenud		18 170	5 248
sh laenud seotud osapooltele	22	34	34
Eralaenud		2 109	1 744
sh laenud seotud osapooltele	22	7	7
Muud laenud		3 710	891
Vahesumma		84 480	57 804
Muu sarnane intressitulu			
Liising		4 329	3 253
sh laenud seotud osapooltele	22	4	3
Võlakirjad		-435	356
sh FVOCI võlakirjad		-	-
sh võlakirjad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	10	-435	356
Vahesumma		3 894	3 609
Kokku		88 374	61 413
Intressikulu			
Klientide hoiused ja saadud laenud		-7 569	-5 579
Nõuded keskpangale		-5 966	-4 265
Allutatud kohustised	18, 22	-5 792	-3 654
Kokku		-19 327	-13 498
Neto intressitulu		69 047	47 915
Laenude intressitulud kliendi asukoha järgi			
(ei sisalda intressituluseid pankadelt ja võlakirjadelt):			
		2020	2019
Eesti		88 776	60 787
Kokku		88 776	60 787

* Kuna enamik faas 3 laene müüakse inkassofirmadele, on faasi 3 intressid kõigis laenuportfellides marginaalsed, välja arvatud ettevõtuluslaenude portfellis.

LISA 6 Neto komisjoni- ja teenustasutulu

Komisjoni- ja teenustasutulu
(tuhandetes eurodes)

	2020	2019
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	4 825	3 658
Varahaldus- ja seotud tasud	3 662	2 962
Valuuta konverteerimise tasud	3 418	1 867
Tasud kaartidelt ja arveldustelt	15 226	12 485
Muud komisjoni- ja teenustasutulud	4 021	3 185
Kokku	31 152	24 157

Komisjoni- ja teenustasukulu

Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	-1 062	-546
Pangakaartidega seotud kulud	-4 722	-3 979
Terminalitehingutega seotud kulud	-4 498	-3 967
Tarbitamiskaenu ja järelmaksu teenustasud	-635	-674
Muud teenustasukulud	-1 852	-2 183
Kokku	-12 769	-11 349

Neto komisjoni- ja teenustasutulu	18 383	12 808
--	---------------	---------------

Komisjoni- ja teenustasutulu kliendi asukoha järgi:

	2020	2019
Eesti	31 152	24 157
Kokku	31 152	24 157

LISA 7 Tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2020	2019
Palgad ja boonused	16 159	13 078
Sotsiaal- ja muud maksud*	4 956	3 964
Tööjõukulud kokku	21 115	17 042
IT kulud	2 986	2 509
Infoteenused ja pangateenused	961	823
Turunduskulud	1 434	1 799
Kontorikulud	638	598
Transpordi- ja sidekulud	266	263
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud	299	647
Muud sisseostetud teenused	2 528	2 104
Muud administratiivkulud	3 263	3 220
Põhivara kulum	2 417	2 802
Kasutusrendimaksed	41	246
Muud tegevuskulud	317	464
Muud tegevuskulud kokku	15 150	15 475
Tegevuskulud kokku	36 265	32 517

* kogusumma sotsiaal-, tervise- ja muude kindlustuste eest

Grupi keskmine töötajate arv 2020. aastal oli 465 (2019: 405).

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

03.03.2021

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn**LHV**

LISA 8 Nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2020	31.12.2019
Nõudmiseni ja tähtajalised hoiused tähtajaga vähem kui 3 kuud*	180 047	37 720
Kohustuslik reservkapital keskpangas	41 253	26 426
Nõudmiseni hoius keskpangale*	2 171 958	1 206 307
Kokku	2 393 258	1 270 453
* raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes	2 352 005	1 244 027

Nõuete jaotus riikide lõikes on esitatud lisas 3.2.

Kohustusliku reservkapitali nõue seisuga 31. detsember 2020 oli 1% (2019: 1%) kõigist finantseerimisallikatest (klientide hoiused ja saadud laenud).

Reservinõuet täidetakse kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt eelnevalt aktsepteeritud välisfinantsvarades. Täiendavat infot vt ka lisa 3.3.1, 3.3.3 ja 3.4.

LISA 9 Omakapitaliinstrumendid õiglasel väärtusel muutustega läbi muu koondkasumi aruande

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	
Omakapitaliinstrumendid 31.12.2018	298
Omakapitaliinstrumentide ümberhindamine	134
Omakapitaliinstrumendid 31.12.2019	432
Omakapitaliinstrumentide müük	-432
Omakapitaliinstrumendid 31.12.2020	0

Seisuga 31. detsember 2019 oli Grupil VISA aktsiaid summas 432 tuhat eurot. Seisuga 31. detsember 2019 oli muude reservide saldo omakapitalis 212 tuhat eurot, vt

ka lisa 19. Aruandeperioodi jooksul müüdi VISA aktsiaid. Täiendavat infot vt ka lisa 3.2 ja 3.3.3.

LISA 10 Finantsvarad ja -kohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Kohustuslik arvestus õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande:	31.12.2020
Aktsiad ja fondiosakud	142
Võlakirjad	322 699
Valuutaforwardid	89
Finantsvarad kokku	322 930
Intressiswapid ja valuutaforwardid	221
Finantskohustised kokku	221
Kohustuslik arvestus õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande:	31.12.2019
Aktsiad ja fondiosakud	164
Võlakirjad	32 331
Valuutaforwardid	4
Finantsvarad kokku	32 499
Intressiswapid ja valuutaforwardid	8
Finantskohustised kokku	8
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2018	38 913
Netosoetused ja -müügid õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	
kajastatavatelt investeringutelt	-6 311
Intressitulu (lisa 5)	356
Ümberhindlus	-459
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2019	32 499
Netosoetused ja -müügid õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	
kajastatavatelt investeringutelt	289 533
Negatiivne intressitulu (lisa 5)	-435
Ümberhindlus	1 333
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2020	322 930

Investeeringute õiglasest väärtuseks on noteeritud väärt-paberite puhul nende ostunoteering (lisa 3.6). 2020. aastal saadi võlakirjade ümberhindlusest kasumit 865 tuhat eurot (2019: 86 tuhat eurot).

Intressiswapide ümberhindlusest 2020. ja 2019. aastal saadi kahjumit. Võlakirjadelt arvestatud intressitulud on kajastatud intressitulude koosseisus. Täiendavat infot vt ka lisa 3.2, 3.3.1, 3.3.3 ja 3.4.

LISA 11 Laenud ja nõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2020	31.12.2019
Laenud juriidilistele isikutele	1 367 540	954 970
sh ettevõtluslaenud	1 192 803	815 740
sh liising	102 297	66 060
sh arvelduskrediit	30 338	31 193
sh kaubalaenud	20 497	32 761
sh finantsvõimenduslaenud	5 551	3 148
sh krediitkaardid ja järelmaks	519	679
sh laenud korteriühistutele	7 135	-
sh faktooring	8 400	5 389
Laenud eraisikutele	858 141	738 168
sh järelmaks	14 294	16 121
sh hüpoteeklaenud	695 204	587 855
sh tarbimislauend	52 202	49 424
sh eralaenud	50 264	44 776
sh liising	26 554	23 427
sh finantsvõimenduslaenud	6 366	2 840
sh krediitkaardilaenud	7 232	7 263
sh arvelduskrediit	23	34
sh õppelaen	974	749
sh kinnisvaraliising	5 027	5 679
Kokku	2 225 681	1 693 138
sh seotud osapooled (lisa 22)	4 096	3 290
Allahindlus	-16 858	-6 104
Kokku	2 208 823	1 687 034

2019. aastal ostis LHV Danske Banki Eesti filiaalilt jaeportfelli, suurendades jaelaenude portfelli 393 miljoni euro võrra, millest 97% moodustasid hüpoteeklaenud. 2020. aastal ostis LHV Danske Banki Eesti filiaali ettevõtelaenude portfelli, kasvatades laenuportfelli 254 miljoni euro võrra.

2020. aastal oli eraisikutele väljastatud uute tarbimislauendude keskmine efektiivne intressimäär 16–20%. Järelmaksu keskmine efektiivne intressimäär oli umbes 17,3%, krediitkaartidel 20% ja liisingul 3,38%. Eraisikutele väljas-

tatud võimenduslaenude lepinguline intressimäär on üldiselt võrdne nende tegeliku intressimääraga, kuna nende väljastamisel ei ole muid olulisi tasusid laekunud. Täiendavat infot vt ka lisa 3.2.2, 3.3.3 ja 3.4.

Muutused allahindlustes 12 kuud 2020	Ettevõtelaenu, sh arvelduskrediit, faktooring, korterühistute laenu, kaubalaenu	Tarbiselaenu, sh krediitkaardid, järelmaksulaenu	Võimenduslaenu	Liising	Erakliendi-laenu, sh hüpoteeklaenu, arvelduskrediit, õppelaenu, kinnisvaraliising	Kokku
Seisuga 01.01.	-3 819	-789	-6	-639	-851	-6 104
Aasta jooksul moodustatud/tühistatud allahindlused	1 714	534	2	235	528	3 013
Aasta jooksul välja kantud	-11 345	-923	-21	-981	-498	-13 767
Seisuga 31.12.2020	-13 449	-1 178	-25	-1 385	-821	-16 858

**Muutused allahindlustes
12 kuud 2019**

Seisuga 01.01.	-9 035	-735	-3	-467	-36	-10 276
Aasta jooksul moodustatud/tühistatud allahindlused	7 544	583	1	253	28	8 409
Aasta jooksul välja kantud	-2 328	-637	-5	-424	-843	-4 237
Seisuga 31.12.2019	-3 819	-789	-6	-639	-851	-6 104

Aasta jooksul moodustatud allahindlused erinevad kasumiaruandes kajastatud laenu allahindluse kulust aasta jooksul sisse nõutud summadest, mis olid varem maha kantud kui lootusetud nõuded. Nimetatud laekumised kanti kasumiaruandes otse laenu allahindluse reale.

**Liisingu neto- ja brutoinvesteeringud
tähtaegade lõikes**

	Brutoinvesteering	Teenimata intressitul	Allahindlus	Liisingnõuete nüüdisväärtus
kuni 1 aasta	43 519	-4 009	-413	39 097
1-5 aastat	89 314	-6 325	-899	82 100
üle 5 aasta	9 865	-2 128	-83	7 654
Kokku 31.12.2020	142 698	-12 462	-1 385	128 851
kuni 1 aasta	26 375	-2710	-164	23 501
1-5 aastat	68 211	-4 395	-457	63 359
üle 5 aasta	2 753	-107	-18	2 628
Kokku 31.12.2019	97 339	-7 212	-639	89 488

Krediidiriskile avatud positsioonide ning laenu tagatiste kohta on info lisas 3.2.

Antud laenu jaotus valuutade lõikes on ära toodud lisas 3.3.

Laenu jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisas 3.4.

Laenu geograafiline jaotus on esitatud lisas 3.2.

Intressitulud antud laenu del, vt lisa 5.

LISA 12 Muud nõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2020	31.12.2019
Varahaldustasud klientidelt	1 203	222
Muud tasud klientidele teenuste osutamise eest	1 242	2 523
Maksud teel	9	0
Kokku	2 454	2 745

Kõik tasud, v.a sissenõudemenetlusega seotud nõuded, laekuvad 12 kuu jooksul aruandekuupäevast ja on seetõttu arvel käibevarana. Täiendavat infot vt ka lisa 3.2, 3.3.1 ja 3.4.

LISA 13 Muud varad

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2020	31.12.2019
Finantsvarad		
Balti börside garantiideposiidid	15	10
VISA ja MasterCard tagatisdeposiidid	2 058	2 236
Vahesumma	2 073	2 246
Mittefinantsvarad		
Ettemaksud Finantsinspeksioonile	592	399
Muud ettemaksud *	1 351	1 458
Vahesumma	1 943	1 857
Kokku	4 016	4 103

* Ettemaksud kontoriruumide rendi, kindlustuse, infoteenuste, ajakirjandusväljaannete, koolituste eest.

Ettemaksud laekuvad tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul arvates aruandekuupäevast ja seetõttu on arvele võetud käibevarana. Balti börside garantiideposiidid on Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtapaberite-

hingute tagamiseks ning VISA ja MasterCardi deposiidid krediitkaarditehingute tagamiseks, mistõttu käsitletakse mõlemad pikaajalise varana.

Täiendavat infot vt ka lisa 3.2, 3.3.1 ja 3.4.

LISA 14 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)	Materiaalne põhivara	Kasutusõigusega varad	Kokku materiaalne põhivara	Immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo 31.12.2018					
Soetusmaksumus	4 072	0	4 072	4 495	8 567
Akumuleeritud kulum	-2 950	0	-2 950	-3 209	-6 159
Jääkmaksumus 31.12.2018	1 122	0	1 112	1 286	2 408
2019 toimunud muutused:					
Soetatud põhivara	1 336	0	1 336	747	2 083
Müüdud põhivara	-15	0	-15	0	-15
Muudatused arvestuspõhimõtetes	0	5 676	5 676	0	5 676
Mahakantud põhivara	-338	0	-338	-1 436	-1 774
Amortisatsioonikulu	-555	-899	-1 454	-1 348	-2 802
Saldo 31.12.2019					
Soetusmaksumus	5 055	5 676	10 731	3 806	14 537
Akumuleeritud kulum	-3 152	-899	-4 051	-3 121	-7 172
Jääkmaksumus 31.12.2019	1 903	4 777	6 680	685	7 365
Muutused 2020. aastal:					
Soetatud põhivara	1 636	0	1 636	794	2 430
Mahakantud põhivara	0	-230	-230	0	-230
Amortisatsioonikulu	-773	-972	-1 745	-672	-2 417
Saldo 31.12.2020					
Soetusmaksumus	6 691	5 446	12 137	4 600	16 737
Akumuleeritud kulum	-3 925	-1 641	-5 566	-3 793	-9 359
Jääkmaksumus 31.12.2020	2 766	3 805	6 571	807	7 378

Materiaalne põhivara sisaldab arvuteid ja kontoritehnikat, mööblit, kontori renoveerimiseks tehtud kapitaliseeritud kulusid. Immateriaalne vara sisaldab litsentse, kliendilepinguid ja arenduskulusid.

2020. ja 2019. aastal ei ole ilmnunud märke materiaalse või immateriaalse põhivara kasutusväärtuse langusest. Täiendavat infot vt ka lisa 3.4.

LISA 15 Klientide hoiused ja saadud laenud

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Eraisikud	Finantsvahendajad	Juriidilised isikud	Avalik sektor	Kokku
Nõudmiseni hoiused	745 304	1 043 509	1 447 554	420 460	3 656 827
Tähtajalised hoiused	256 764	10 118	194 403	22 017	483 302
Saadud laenud	0	0	268 442	200 000	468 442
Tekkepõhine intressikohustus	1 208	0	230	6	1 444
Kokku	1 003 276	1 053 627	1 910 629	642 483	4 610 015
sh seotud osapooled (lisa 22)	1 791	0	19 527	0	21 318

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Eraisikud	Finantsvahendajad	Juriidilised isikud	Avalik sektor	Kokku
Nõudmiseni hoiused	525 938	376 068	1 279 219	20 293	2 201 518
Tähtajalised hoiused	415 349	0	90 100	3 100	508 549
Saadud laenud	0	0	25 643	0	25 643
Tekkepõhine intressikohustus	2 692	0	196	3	2 891
Kokku	943 979	376 068	1 395 158	23 396	2 738 601
sh seotud osapooled (lisa 22)	1 308	0	14 755	0	16 063

LHV Pank sõlmis Euroopa Investeeringufondiga (EIF) tagamata 10-aastase laenulepingu summas 12,5 miljonit eurot, et suurendada väikese ja keskmise suurusega ettevõtete laenuvõimalusi.

31. detsembri 2020 seisuga oli Pank laenusummast kasutusele võtnud 12 250 tuhat eurot ja põhisummat tagasi maksnud summas 3 604 tuhat eurot. Bilansiline jääk seisuga 31. detsember 2020 on 8 646 tuhat eurot. Seisuga 31. detsember 2020 oli Pank saanud 20 000 tuhat eurot laenu Põhjamaade Investeeringupangalt (NIB) ja põhisummat tagasi maksnud summas 8 889 tuhat eurot. 31. detsembri 2020 seisuga on NIB-lt saadud laenu jääk summas 11

111 tuhat eurot. NIB laen makstakse täielikult tagasi 2023. aastal.

Enamiku klientide hoiuste ja saadud laenude nominaalne intressimäär on võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole makstud.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus valuutade lõikes on esitatud lisa 3.3.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisa 3.4.

Klientide hoiuste ja saadud laenude regionaalne ja riski kontsentratsiooni jaotus on esitatud lisa 3.2.

LISA 16 Võlad hankijatele ja muud kohustused

Finantskohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Võlgnevused hankijatele	575	4 872
Muud lühiajalised kohustised	5 591	3 067
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustistelt (lisa 18)	489	4 672
Rendikohustised (Lisa 17)	3 394	429
Maksed teel	10 952	7 395
Väljastatud finantsgarantiid	397	178
Vahesumma	21 398	20 613
Mitte-finantskohustised		
Ettemakstud kulud	239	324
Väljastatud tegevusgarantiid	299	266
Maksuvõlad	1 624	1 094
Võlgnevused töövõtjatele	1 881	1 477
Vahesumma	4 043	3 161
Kokku	25 441	23 774

Võlgnevused töötajatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest, boonuse- ja puhkusereservi kohustistest ning võlgnevuste suurenemine on tulenenud töötajate lisandumisest aasta jooksul. Maksed teel koosnevad välisvaluutamaksetest ning väärtpapieritehingute vahenda-

misest tekkinud võlgnevustest klientidele. Kõik kohustised, v.a finantsgarantiid, kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustistena. Täiendavat infot vt ka lisa 3.4.

LISA 17 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised

Grupp rendib kontorirume. Alates 1. jaanuarist 2019 kajastab Grupp rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava kohustisena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks saadaval. Kõik rendilepingud on katkestatavad poolte kokkuleppel. 2020. aastal on kasutusrendimakseid, st väheväärtuslikke ja lühiajalisi rente, kontoriruumidelt tehtud summas 125 tuhat eurot (2019: 327 tuhat eurot).

Seisuga 1. jaanuar 2019 diskonteeriti tulevased tühistamatud rendimaksud summas 4 512 tuhat eurot, kasutades Grupi keskmist sisemist laenuintressi määra 3,75%. Selle tulemusel suurenes seisuga 1. jaanuar 2019 Grupi finantsseisundi aruandes varade maht 4 042 tuhat eurot ning

kohustiste maht 4 042 tuhat eurot. 2020. aasta jooksul kajastati uute rendipindadega seonduvalt kasutusrendi varasid ning rendikohustisi lisaks summas 315 tuhat eurot. Kasutusõiguse varade jääk 31. detsembri 2020 seisuga on avalikustatud lisas 14. Rendikohustis on avalikustatud lisas 16. Rendikohustiste intressikulud olid 144 tuhat eurot (2019: 81 tuhat eurot) ja kasutusõiguse varade kulum oli 971 tuhat eurot (2019: 899 tuhat eurot) (lisa 14). Rendikohustise põhiosa tagasimaksud olid 2020. aastal summas 963 tuhat eurot (2019: 1 003 tuhat eurot).

LISA 18 Allutatud kohustised

Grupp on võtnud allutatud laene pikaajaliste vahendite suurendamise eesmärgil. Allutatud laenudest tulenevad nõuded kuuluvad Grupi pankroti korral rahuldamisele peale kõigi muudest kohustistest tulenevate nõuete rahuldamisest, kuid enne aktsionäride nõuete rahuldamisest. Allutatud kohustiste saldo iga aruandeperioodi lõpus on välja toodud alljärgnevas tabelis.

2015. aastal emiteeritud võlakirjad summas 8 000 tuhat eurot lunastati 2020. aastal.

2016. aasta mais emiteeriti allutatud võlakirju summas 5 000 tuhat eurot intressimääraga 6,50%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 29. juuli 2026.

2017. aastal allutatud võlakirju juurde ei emiteeritud, samuti ei toimunud ühtegi lunastamist.

2018. aasta detsembris emiteeriti allutatud võlakirju summas 10 000 tuhat eurot intressimääraga 6,50%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 20. detsember 2028.

2019. aastal emiteeriti allutatud võlakirju juunis summas 20 500 tuhat eurot (maksetähtpäev 29.06.2029) ning oktoobris 2019 summas 5 000 tuhat eurot (tähtpäev 29.10.2029), mõlemad intressimääraga 6,50%.

2020. aasta septembris emiteeriti allutatud võlakirju kokku summas 10 000 tuhat eurot (lunastustähtajaga 30.09.2030 ja intressimääraga 7,0%).

2019. aastal emiteeriti esimese taseme (Tier 1) allutatud võlakirju summas 23 000 tuhat eurot intressimääraga 9,50%.

2020. aastal emiteeriti esimese taseme (Tier 1) allutatud võlakirju summas 15 000 tuhat eurot intressimääraga 9,50%.

Allutatud kohustiste saldod iga aruandeperioodi lõpu seisuga on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustised on finantsseisundi aruandes arvele võetud, kasutades sisemist intressimäära.

Intressikulud allutatud kohustistelt iga aruandeperioodi kohta ning intressikohustis iga aruandeperioodi lõpu seisuga on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustised on finantsseisundi aruandes arvele võetud, kasutades sisemist intressimäära.

Allutatud kohustised

(tuhandetes eurodes)

Allutatud kohustised seisuga 31.12.2018	30 000
Allutatud võlakirjade emiteerimine	48 500
Allutatud võlakirjade lunastamine	-8 000
Allutatud kohustised seisuga 31.12.2019	70 500
Allutatud võlakirjade emiteerimine	25 000
Allutatud võlakirjade lunastamine	-7 000
Allutatud kohustised seisuga 31.12.2020	88 500

Tekkepõhine intressikohustis allutatud laenudelt

(tuhandetes eurodes)

Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2018	150
2019. aasta intressikulu (lisa 5)	3 654
2019. aastal välja makstud	-3 375
Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2019	429
2020. aasta intressikulu (lisa 5)	5 792
2020. aastal välja makstud	-5 732
Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2020	489

Täiendavat infot vt ka lisa 3.3.3 ja 3.4.

LISA 19 Omakapital aktsiaseltsis

Grupi ainuomanik on Eestis registreeritud ettevõtte AS LHV Group. Olulist mõju AS-is LHV Group omavad 23,4% hääleõigusega Rain Lõhmus ja 9,7% hääleõigusega Andres Viisemann (31.12.2019 vastavalt 23,7% ja 9,8%). Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 25 miljonit eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 106,5 miljonit eurot (31.12.2019 vastavalt 25 ja 100 miljonit eurot). Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas. 2020. aastal suurendati AS-i LHV Pank aktsiakapitali 11 miljoni euro ja 2019. aastal 26 miljoni euro võrra rahalise sisse makse teel ainuaktsionäri AS LHV Group poolt. Panga aktsiakapital kasvas 2019. aasta lõpuks kokku 106,5 miljoni euron.

Seisuga 31. detsember 2020 moodustas Grupi korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum 98 249 tuhat eurot (31.12.2019: 65 775 tuhat eurot). Sellest tulenevalt on 31. detsembri 2020 seisuga võimalik dividendidena omanikele välja maksta 78 764 (2019: 52 723) tuhat eurot, millest tulenev tulumaksukulu oleks 19 485 (2019: 13 052) tuhat eurot. Dividendide väljamaksmisel vastaks Grupp endiselt kapitali adekvaatsuse nõuetele.

	31.12.2020	31.12.2019
Aktsiakapital (tuhandetes eurodes)	106 500	95 500
Aktsiate arv (tk)	106 500 000	95 500 000
Aktsiate nimiväärtus	1 EUR	1 EUR

2014. aastal kinnitas AS-i LHV Group üldkoosolek AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele aktsiaoptsoonide väljastamise tingimused. Aktsiaoptsoonide väljastamise eesmärgiks on juhatuse liikmete ja töötajate huvide efektiivsem ühildamine aktsionäride ja klientide huvidega. Samuti konkurentidega võrdväärse ja tervikliku tasustamissüsteemi pakkumine tööjooturul. Optsoon on väljastatud nii 2019 kui ka 2020. aastal.

2020. aastal väljastati aktsiaoptsoone seitsmele AS-i LHV Pank juhatuse liikmele ja 90-le töötajale kogusummas 2 119 tuhat eurot. 2019. aastal väljastati aktsiaoptsoone seitsmele AS-i LHV Pank juhatuse liikmele ja 71-le töötajale kogusummas 1 786 tuhat eurot. Ettevõtte sõlmis aktsiaoptsoonide väljastamiseks juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsoonide lepingud kolmeks aastaks. Aktsiaoptsoone saab realiseerida pärast kolmeaastase perioodi möödumist.

2016. aastal väljastatud aktsiaoptsoonid realiseeriti 2019. aastal, kui 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid sai soetada hinnaga 3 eurot aktsia kohta. Kokku märkisid Grupi endised ja praegused töötajad 195 703 aktsiat. 2017. aastal väljastatud aktsiaoptsoonid realiseeriti 2020. aastal, kui 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid sai soetada hinnaga 4,65 eurot aktsia kohta. Kokku märkisid Grupi endised ja praegused töötajad 279 362 aktsiat.

2018. aastal väljastatud aktsiaoptsoonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2021–30. aprill 2021 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 5,33 eurot aktsia kohta. 2019. aastal väljastatud aktsiaoptsoonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2022–30. aprill 2022 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 4,90 eurot aktsia kohta. 2020. aastal väljastatud aktsiaoptsoonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2023–30. aprill 2023 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 5,96 eurot aktsia kohta.

Kohustuslik reservkapital omakapitali koosseisus koosneb:
(tuhandetes eurodes)

Kohustuslik reservkapital 31.12.2018	2 191
2018. aasta puhaskasumist kantud reservi	834
Kohustuslik reservkapital 31.12.2019	3 025
2019. aasta puhaskasumist kantud reservi	997
Kohustuslik reservkapital 31.12.2020	4 022

LISA 20 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad

LHV Pank, tegutsedes klientide kontohaldurina, hoiab enda käes vastutaval hoiul või vahendab järgmisi klientide varasid:

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2020	31.12.2019
Klientide rahalised vahendid	7 938	9 967
Klientide väärtpaberid	2 058 404	1 554 796
sh emaaettevõtte (lisa 22)	202 300	169 050
sh emaaettevõtte aktsionärid ja nendega seotud ettevõtted (lisa 22)	306 625	195 914
Kokku	2 066 342	1 564 763

Varahaldustasud nende varade haldamise eest on vahemikus 0,015 - 0,025 % aastas (vt vastavat tulu lisa 6).

Finantsseisundi aruande välisena on kajastatud nende klientide rahalised vahendid, kes kasutavad LHV Panga poolt pakutavat aktiivse väärtpaberikaupleja platvormi ehk kauplemisüsteemi LHV Trader. Süsteemi eripärast tulenevalt on Pank need vahendid hoiustanud klientide isikustatud kontodel välispartneri juures ja kuna need klientide rahalised vahendid ei ole Panga poolt majandustegevuses kasutatavad (neid ei ole võimalik teistele klientidele välja laenata või tagatisena kasutada), siis arvestatakse neid rahalisi vahendeid finantsseisundi aruande välisena. Pank teenib nimeetatud kontode tehingute vahendamise eest teenustasu- ja intressituluseid sarnaselt Grupi finantsseisundi aruandesse arvatud klientide kontodele. Pank on andnud LHV Trader

kontode osas partnerile lepingulise garantii, millega ta tagab vajadusel partnerile enda poolt vahendatud klientide tehingute finantseerimisest (võimendamisest) saadavad kahjud, sealjuures esmane tagatis on kliendi võimenduse tagamiseks olevad varad. Kliendil on samasugune garantii Pangaga ning seega on Pank sisuliselt garantii üle kandnud lõpptarbijale. Vältimaks võimalikke kahjusid monitoorib Pank igapäevaselt võimalikke tagatiste vähenemist ja kliendikontode puudujääke. Senises praktikas sellised kahjud, mille puhul Panga poolt antud garantii rakendus, puuduvad ja Pank ei ole garantiist tulenevalt kompensatsioonikulu kandnud.

LISA 21 Tingimuslikud varad ja kohustised

Tühistamatud tehingud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Tegevusgarantiid	Finantsgarantiid	Akrediitviid	Valmisolekulaenu	Kokku
Kohustus lepingulises summas 31.12.2020	15 217	36 492	8	413 818	465 535
Kohustus lepingulises summas 31.12.2019	11 078	14 139	10	359 230	384 457

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamiselt määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2019 - 2020 Grupi maksurevisjoni läbi viinud. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine selliseid asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Grupile olulise täiendava maksusumma.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis tagavad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Tegevusgarantiid lepingute riskiks on juhud, kui toimub kind-

lustusjuhtum (so teise osapoole suutmatus täita lepingust tulenevaid kohustusi). Grupi võtmeriskid on olulised kõikumised lepingust tulenevate maksete tiheduses ja tugevuses vastu ootusi. Grupp kasutab selliste maksete prognoosimiseks ajaloolist informatsiooni ja statistilisi meetodeid. Kaebused tuleb esitada enne lepingu tähtaega ning suurem osa kaebusi rahuldatakse kiirelt. See võimaldab Grupile suuremat kindlust prognoositud maksete kohta ning seega tuleviku rahavoogude kohta. Selliste riskide kontrollimiseks monitoorib Grupp pidevalt sarnaste toodete maksetasemeid ning omab õigust kohendada tulevikus tasusid, et need vastaksid võimalikele muutustele taotluste maksete olukorras. Grupil on välja töötatud taotluste maksepalve-

tega tegelemise protsess, mis sisaldab õigust taotlus üle vaadata ning pettuslikud või nõuetele mittevastavad palved tagasi lükata. Tegevusgarantiide, väljendatud garanteeritud summades, avatus ja kontsentratsioon on järgmine:

Sektorite lõikes*(tuhandetes eurodes)*

	31.12.2020	31.12.2019
Ehitus	9 302	6 429
Veevarustus	950	1 001
Tootmine	1 879	1 045
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	523	1 307
Muu tegevus	2 563	1 297
Kokku	15 217	11 078

Sisemiste reitingute lõikes*(tuhandetes eurodes)*

	31.12.2020	31.12.2019
5 madal krediidirisk	1 878	300
6 madal krediidirisk	4 228	4 206
7 keskmine krediidirisk	2 267	4 054
8 keskmine krediidirisk	1 630	779
9 kõrgendatud krediidirisk	1 220	603
10 kõrge krediidirisk	414	268
11 kõrge krediidirisk	218	0
13 mitterahuldav reiting	0	9
Ilma reitinguta	3 362	859
Kokku	15 217	11 078

Tegevusgarantiid on ületatud iga aruandeperioodi lõpu seisuga. Seetõttu ei ole Pank kandnud kahjusid tegevusgarantiide lepingutest nii 2020. aastal kui ka varasematel perioodidel. Täiendavat infot vt ka lisa 3.2 ja 3.4.

LISA 22 Tehingud seotud osapooltega

LHV Panga aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- Grupile olulist mõju omavad omanikud ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond)
- nõukogu liikmed
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	2020	2019
Intressitulud	5	76	37
sh juhtkond		76	37
Intressikulud	5	5 803	3 662
sh juhtkond		4	1
sh emaaettevõtte		5 786	3 654
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		13	7
Komisjoni- ja teenustasutulud	6	13	22
sh juhtkond		7	5
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		6	17

Saldod

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
Laenud ja nõuded aasta lõpu seisuga	11	4 096	3 290
sh juhtkond		2 153	2 085
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		1 943	1 205
Hoiused ja saadud laenud aasta lõpu seisuga		21 318	16 063
sh juhtkond	15	626	283
sh emaaettevõtte	18	11 240	7 075
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	15	9 452	8 705

Tabelis on toodud ülevaade seotud osapoolte olulisematest saldodest ja tehingutest. Kõik muud tehingud juhatuse ja nõukogu liikmete lähikondlastega, nendega seotud ettevõtetega ning emaaettevõtte AS LHV Group väikeaktsionäridega ja nende lähikondlastega on tehtud Panga üldise hinnakirja alusel.

Juhtkonnal ei olnud seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019 tähtjalisi hoiuseid ning nõudmiseni hoiuste intressimäär vastab klientide üldisele hinnakirjale.

2015. aastal saadud allutatud laenud lunastati 2020. aasta jooksul. Aastatel 2016-2019 saadud allutatud laenude intressimäär on 6,5%. 2020. aastal saadud allutatud laenude intressimäär on 7,0%. 2019. ja 2020. aastal saadud esimese astme (Tier 1) allutatud võla intressimäär on 9,5%.

Kõikide allutatud laenude puhul on intressimäär sama, millega Panga emaaettevõtte sai allutatud laenu kolmandatelt osapooltelt ning paigutas raha edasi Panka.

2020. aastal on makstud ettevõtte juhtkonnale palka ja muid kompensatsioone kogusummas 1 057 tuhat eurot (2019: 1 009 tuhat eurot), sisaldades kõiki makse. Panga

juhatuse oli 2019. ja 2020. aastal 7-liikmeline. Alates 2021. aasta algusest on Panga juhatuses 6 liiget. Seisuga 31. detsember 2020 on kohustisena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu ja puhkusekohustus summas 60 tuhat eurot (seisuga 31.12.2019: 57 tuhat eurot) (lisa 16). Grupil ei eksisteeri seisuga 31. detsember 2020 ega 31. detsember 2019 juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustisi (pensionikindlustusi, lahkumishüvitisi jne). 2020. ja 2019. aastal ei makstud nõukogu liikmetele tasusid.

Grupp on sõlminud juhatuse liikmetega lepingud, milles ei ole lepingute lõpetamisel määratud lahkumishüvitisi. Lepingus reguleerimata valdkondade vaidluste korral on osapooled kokku leppinud lähtuda Eesti Vabariigis kehtestatud seadustest.

Kontohaldurina hoitavate seotud osapoolte varade kohta on informatsioon toodud lisa 20. Täiendavat infot vt ka lisa 5, 6, 11, 15 ja 18.

LISA 23 Tütarettevõtte

Seisuga 31. detsember 2020 on Pangal üks tütarettevõtte, mis on käesolevas aruandes konsolideeritud:

- AS LHV Finance (osalus 65%)

AS LHV Pank on 2013. aastal tasunud tütarettevõtte AS LHV Finance 65% osaluse eest rahalise sissemaksuga summas 325 tuhat eurot ning mittekontrolliv osalus 35% osaluse eest rahalise sissemaksuga summas 175 tuhat eurot. Nimetatud

mittekontrolliva osaluse sissemaks on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes real "Mittekontrolliv osalus".

Järgnevalt on toodud finantsinformatsioon Panga tütarettevõtte kohta, millel on olulise suurusega mittekontrolliv osalus. Informatsioon on esitatud enne omavaheliste tehingute elimineerimist.

AS LHV Finance

Lühendatud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Laenuid ja nõuded klientidele ning muud lühiajalised varad	65 804	65 415
Põhivarad	45	91
Lühiajalised kohustised	1 808	1 966
Pikaajalised kohustised	45 970	48 582
Netovarad kokku	18 071	14 958

AS LHV Finance

Lühendatud kasumiaruanne ja muu koondkasum

	2020	2019
Neto intressi- ja teenustasutulud	10 215	9 446
Kasum enne makse	7 979	7 318
Tulumaksukulu	-826	-760
Puhaskasum	7 153	6 558
Kokku koondkasum	7 153	6 558
Mittekontrolliva osaluse osa koondkasumist	2 089	2 296

AS LHV Finance

Lühendatud rahavoogude aruanne

	2020	2019
Rahavoog äritegevusest	9 411	-4 925
Makstud intressid	-1 899	-1 636
Makstud tulumaks	-826	-760
Neto rahavoog äritegevusest	6 686	-7 321
Neto rahavoog investeerimistegevusest	0	-87
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	-6 684	7 403
Raha ja raha ekvivalentide muutus	2	-5
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	0	5
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	2	0

LISA 24 Tulumaksukulu

Pank arvestab 14% ettemakstud tulumaksu. Ettemakstud tulumaks 2020. aastal oli 4 740 tuhat eurot (2019: 2 517 tuhat eurot).

(tuhandetes eurodes)	2020	2019
Ettemakstud tulumaks	4 740	2 517
Dividendidelt makstud tulumaks	826	760
Tulevastelt dividendidelt arvatud tulumaks	1 183	0
Tulumaksukulu kokku	6 749	3 277

LISA 25 Tegevussegmentid

LHV Pank jagab oma äritegevusi 3 peamiseks ärisegmendiks: jaepangandus, finantsvahendajad ning ettevõtete pangandus. Ärisegmendid moodustavad LHV Pank Grupi, koos eraldi juurdepääsuga finantsandmetele, mis on ühtlasi aluseks äritulemuste regulaarsel jälgimisel Grupi otsustajate poolt. Kogu planeerimine ja tulemusmõõdikute paikapane toimum segmentide tasemel. Igas segmendis koostatakse täielik finantsseisundi aruanne ja kasumiaruanne. Grupil on planeerimine/mõõtmine lisaks eelpool nimetatud segmendi-tasemetele ka osakondade tasemel.

Jaotus on tehtud kliendi/toote baasi alusel ning sarnased osakonnad on grupeeritud ühe segmendi alla.

Jaepangandus katab kõiki eraisikuid ja väikeseid juriidilisi isikuid, kelle krediidiriskile avatus on alla 500 tuhande euro. Tegemist on tavapärase universaalpanganduse segmentidega, pakkudes makseteenust, pangakaarte, krediiti jne.

Ettevõtete panganduse segment hõlmab kõiki suuri ettevõteteid ja teisi juriidilisi isikuid, kelle krediidiriskile avatus on üle 500 tuhande euro. Peamised tooted on laenud ja maksed.

Järelmaksu- ja tarbijafinantseerimise segment on Eestis eraldi juriidiline isik, mis hõlmab eraisikutele pakutavat väikelaenuäri. Need portfellid on suhteliselt väikesed, kuid tulenevalt klientide erinevast maksepraktikast tuleb seda käsitleda eraldi segmendiga.

Finantsvahendajad hõlmavad *fintech*-ettevõtteid, kelle maksete maht on suur nii Eestis kui ka Ühendkuningriigis. Selles segmendis kajastab LHV ka tavalisi makseteenuseid.

Muud tegevused sisaldavad *treasury* tegevusi, mis seisneb sisemises finantseerimisteenuse pakkumises teistele segmentidele. Varad ja kohustised avalikustatakse viisil, kuidas neid esitatakse ka Panga juhtkonnale, st *treasury* investeeringud ja rahalised vahendid eraldatakse teistele segmentidele, kuid osa intressituludest ja -kuludest allokeeritakse *treasury* üksusele. See elimineeritakse segmendisest elimineerimiste abil.

AS-i LHV Group juhatus on määratud otsustajaks, vastutades rahaliste eraldiste ja äritegevuse kasumlikkuse hindamise eest. Segmendi poolt esitatud tulemused sisaldavad otseselt segmendiga seotud tulusid ja kulusid.

Segmendi poolt raporteeritud müügitulu sisaldab tulu segmentidevahelistest tehingutest, st teistele grupi ettevõtetele AS-i LHV Pank poolt antud laenud. Intressitulu ning komisjoni- ja teenustasutulu jagunemine klientide asukoha lõikes on toodud lisades 5 ja 6. Grupil ei ole ühtegi klienti, kelle tulu moodustaks rohkem kui 10% vastavast tulu liigist.

31.12.2020 (<i>tuhandetes eurodes</i>)	Jaepangandus	Ettevõtete pangandus	Järelmaks ja tarbijafinantseerimine Eestis	Finantsvahendajad	Muud tegevused	Segmentidevahelised elimineerimised	Kokku
Intressitulu	28 867	44 659	12 022	941	4 706	-2 821	88 374
Intressikulu	-2 072	-6 246	-1 880	0	-11 950	2 821	-19 327
Neto intressitulu	26 795	38 413	10 142	941	-7 244	0	69 047
Komisjoni- ja teenustasu tulu	8 284	1 000	708	21 160	0	0	31 152
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-1 042	-44	-635	-11 032	-16	0	-12 769
Neto teenustasutulu	7 242	956	73	10 128	-16	0	18 383
Netotulu	34 037	39 369	10 215	11 069	-7 260	0	87 430
Netokasum finantsvaradelt	-50	-1	0	17	911	0	877
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-13 213	-7 691	-1 703	-9 588	-3 862	0	-36 057
Ärikasum	20 774	31 677	8 512	1 498	-10 211	0	52 250
Laenude allahindluse kulu	-976	-9 363	-533	-26	0	0	-10 898
Tulumaksukulu	-1 825	-2 394	-826	-521	-1 183	0	-6 749
Puhaskasum	17 973	19 920	7 153	951	-11 394	0	34 603
Varad kokku 31.12.2020	1 722 042	3 050 474	65 851	147 604	0	-47 112	4 938 859
Kohustised kokku 31.12.2020	2 172 121	1 274 941	47 778	1 274 941	0	-45 604	4 724 177

31.12.2019 (<i>tuhandetes eurodes</i>)	Jaepangandus	Ettevõtete pangandus	Järelmaks ja tarbijafinantseerimine Eestis	Finantsvahendajad	Muud tegevused	Segmentidevahelised elimineerimised	Kokku
Intressitulu	18 907	35 107	11 209	752	6 825	-11 387	61 413
Intressikulu	-3 723	-6 071	-1 691	-10	-13 390	11 387	-13 498
Neto intressitulu	15 184	29 036	9 518	742	-6 565	0	47 915
Komisjoni- ja teenustasu tulu	6 754	2 147	602	14 654	0	0	24 157
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-502	-363	-674	-9 797	-13	0	-11 349
Neto teenustasutulu	6 252	1 784	-72	4 857	-13	0	12 808
Netotulu	21 436	30 820	9 446	5 599	-6 578	0	60 723
Netokasum finantsvaradelt	-10	-4	0	46	173	0	205
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-10 895	-7 661	-1 881	-9 114	-2 790	0	-32 341
Ärikasum	10 531	23 155	7 565	-3 469	-9 195	0	28 587
Laenude allahindluse kulu	-1 194	-1 736	-247	-33	0	0	-3 210
Tulumaksukulu	-803	-1 640	-760	-74	0	0	-3 277
Puhaskasum	8 534	19 779	6 558	-3 576	-9 195	0	22 100
Varad kokku 31.12.2019	1 075 705	1 613 557	65 506	298 806	0	-48 943	3 004 631
Kohustised kokku 31.12.2019	1 992 547	450 089	50 548	388 317	0	-48 618	2 832 883

LISA 26 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades konsolideerimisgrupi emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded.

Emaettevõtte kasumi- ja muu koondkasumi aruanne*(tuhandetes eurodes)*

	2020	2019
Intressitulu	78 232	51 895
Intressikulu	-19 327	-13 498
Neto intressitulu	58 905	38 397
Komisjoni- ja teenustasutulu	30 444	23 555
Komisjoni- ja teenustasukulu	-12 134	-10 675
Neto teenustasutulu	18 310	12 880
Netotulem õiglasel väärtusel kajastatavatel finantsvaradelt	3 493	2 356
Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid	43	79
Netokasum/-kahjum finantsvaradelt	3 536	2 435
Muud tulud	1 048	171
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	-35 402	-30 631
Kasum enne laenude allahindluse kulu	46 397	23 252
Laenude allahindluse kulu	-10 365	-2 963
Kasum enne tulumaksu	36 032	20 289
Tulumaksukulu	-4 740	-2 517
Aruandeperioodi puhaskasum	31 292	17 772
Muu koondkasum:		
Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:		
Muudatused FVOCI-s mõõdetud võlainstrumentide õiglasel väärtusel	0	0
Kirjed, mida ei klassifitseerita ümber kasumiaruandesse:		
Netokasum investeringutelt omakapaliinstrumentidesse, mis on määratud FVOCI-s	0	134
Aruandeperioodi puhaskasum ja muu koondkasum	31 292	17 906

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne*(tuhandetes eurodes)*

	31.12.2020	31.12.2019
Varad		
Nõuded keskpangale	2 213 211	1 232 733
Nõuded krediitiasutustele	170 060	32 247
Nõuded investeerimisühingutele	9 985	5 473
Omakapitaliinstrumendid FVOCI	0	432
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	322 930	32 499
Laenud ja nõuded klientidele	2 189 287	1 670 533
Muud nõuded klientidele	5 082	4 723
Muud finantsvarad	1 907	1 828
Tütarettevõtted	325	325
Materiaalne põhivara	2 766	1 903
Kasutusõiguse varad	3 805	4 777
Immateriaalne põhivara	762	594
Varad kokku	4 920 120	2 988 067
Kohustised		
Klientide hoiused ja saadud laenud	4 610 015	2 738 601
Finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	221	8
Võlad hankijatele ja muud kohustised	23 267	21 844
Allutatud kohustised	88 500	70 500
Kohustised kokku	4 722 003	2 830 953
Omakapital		
Aktsiakapital	106 500	95 500
Kohustuslik reservkapital	4 022	3 025
Muud reservid	0	212
Jaotamata kasum	87 595	58 377
Omakapital kokku	198 117	157 114
Kohustised ja omakapital kokku	4 920 120	2 988 067

Emaettevõtte rahavoogude aruanne*(tuhandetes eurodes)*

	2020	2019
Rahavood äritegevusest		
Saadud intressid	76 980	50 635
Makstud intressid	-20 714	-10 664
Saadud komisjoni- ja teenustasud	30 444	23 555
Makstud komisjoni- ja teenustasud	-12 134	-10 675
Saadud muud tegevustulud	836	171
Makstud tööjõukulu	-18 349	-15 260
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud	-11 428	-10 073
Makstud tulumaks	-3 332	-2 476
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust	42 303	25 213
Äritegevusega seotud varade muutus:		
Kauplemisportfelli neto soetus ja müük	-64	49
Laenuid ja nõuded klientidele	-528 397	-767 006
Kohustuslik reservkapital keskpangas	-14 827	-12 146
Tagatisdeposiidid	173	690
Muud varad	-80	-511
Äritegevusega seotud kohustiste muutus:		
Klientide nõudmiseni hoiused	1 455 310	871 616
Klientide tähtajalised hoiused	-25 248	390 754
Saadud laenuid ja nende tagasimaksed	442 799	4 114
Kauplemiseks hoitavaid finantskohustised õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	212	-3
Muud kohustised	-439	-6 393
Neto rahavoog äritegevusest	1 371 742	506 377
Rahavood investeerimistegevusest		
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	-2 430	-1 979
Müüdnud või lunastatud müügiootel investeringud	432	0
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeringutelt	-286 875	8 722
Neto rahavoog investeerimistegevusest	-288 873	6 743
Rahavood finantseerimistegevusest		
Aktsiakapitali sissemakse	11 000	26 000
Saadud allutatud laenuid	25 000	48 500
Allutatud laenuid tagasimaksed	-7 000	-8 000
Makstud dividendid	-2 658	-2 230
Rendikohustise põhiosa tagasimaksed	-1 278	-1 003
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	25 064	63 267
Valuutakursi muutuse mõju rahale ja raha ekvivalentidele	43	79
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 107 976	576 466
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	1 244 027	667 561
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	2 352 003	1 244 027

Emaettevõtte omakapitali muutuste aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Aktsia- kapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2019	69 500	2 191	78	42 330	114 099
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	834	0	-834	0
Aktsiakapitali sissemakse	26 000	0	0	0	26 000
Makstud dividendid	0	0	0	-2 230	-2 230
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	1 339	1 339
Puhaskasum	0	0	0	17 772	17 772
Muu koondkasum	0	0	134	0	134
2019. aasta koondkasum	0	0	134	17 772	17 906
Saldo seisuga 31.12.2019	95 500	3 025	212	58 377	157 114
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	-325	-325
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	9 723	9 723
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2019	99 500	3 025	212	65 775	166 512
Saldo seisuga 01.01.2020	95 500	3 025	212	58 377	157 114
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	997	0	-997	0
Aktsiakapitali sissemakse	11 000	0	0	0	11 000
Makstud dividendid	0	0	0	-2 658	-2 658
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	1 581	1 581
Puhaskasum	0	0	0	31 293	31 293
Muu koondkasum	0	0	-212	0	-212
2020. aasta koondkasum	0	0	-212	31 293	31 081
Saldo seisuga 31.12.2020	106 500	4 022	0	87 596	198 118
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	-325	-325
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	10 978	10 978
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2020	106 500	4 022	0	98 249	208 771

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital on maksimaalne summa, mida võib Eesti seaduste järgi aktsionäridele välja maksta.

Juhatuses allkirjad konsolideeritud aastaaruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Pank tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2020 lõppenud majandusaasta kohta. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Panga finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid.

17.02.2021

Kadri Kiisel
Juhatuses esimees

Andres Kitter
Juhatuses liige

Indrek Nuume
Juhatuses liige

Jüri Heero
Juhatuses liige

Meelis Paakspuu
Juhatuses liige

Martti Singi
Juhatuses liige

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

AS LHV Pank aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS LHV Pank ja tema tütarettevõtte (koos nimetatud Kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2020 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Mida me auditeerisime

Oleme auditeerinud lehekülgedel 34 kuni 119 esitatud Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2020;
- konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Arvamuse alus

Teostasime oma auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meile nende standarditega pandud kohustusi on täiendavalt kirjeldatud käesoleva aruande alalõigus „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse ja sama seadusega kehtestatud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksi kohaselt auditile kohalduvate eetikanõuetega ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt neile nõuetele.

Auditi ulatus

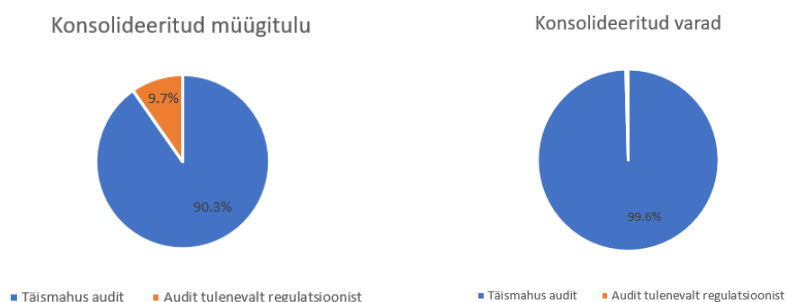
Kuna oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest, siis oleme vastutavad ka Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Seoses sellega määratlesime Kontserni üksustes läbiviidud töö liigi lähtuvalt Kontserni üksuste majanduslikust olulisusest ja/või riskiprofiilist.

Kontserni audiitoritena määratlesime AS LHV Pank oluliseks Kontserni üksuseks, millele teostasime täismahus auditi.

AS LHV Finance puhul kasutasime kontserni auditi jaoks auditi tõendusmaterjalina kohalikul regulatsioonil põhinevate aastaaruannete auditite käigus saadud auditi tõendusmaterjali.

Lisaks kontrollisime Kontserni tasandil konsolideerimise protsessi.

Kontserni konsolideeritud müügitulu ja konsolideeritud varade kaetus tehtud protseduuridega:

Finantsaruandluse auditi viis kontserni kõikides üksustes läbi kontserni auditi meeskond Eestis.

Eespool nimetatud protseduuride teostamine Kontserni üksuste tasandil ja täiendavate protseduuride teostamine Kontserni tasandil andis meile piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, et kujundada oma arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse langus	
Vaata konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa 3 „Riskide juhtimine“, lisa 4 „Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud“ ja lisa 11 „Laenud ja nõuded klientidele“	
Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
<p>Seisuga 31. detsember 2020 moodustasid laenud ja nõuded klientidele kokku 2 208 miljonit eurot ning nendega seotud 2020. aasta kasumiaruandes kajastatud allahindluse kahjum oli 10,9 miljonit eurot.</p> <p>Keskendusime sellele valdkonnale finantsmõju olulisuse ja ka seetõttu, et finantsinstrumentide eeldatavate krediidikahjumite (ECL) hindamine hõlmab olulisi otsustusi ja hinnanguid.</p> <p>ECL arvutused on tulevikku suunatud ja tõenäosusega kaalutud. Peamised valdkonnad, kus me tuvastasime juhtkonna hinnangute suurema mõju ja seetõttu auditi fookuse suurenemise kontserni ECL-i hinnangus, on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> ECL-i hindamiseks kasutatakse hinnangulist modelleerimist, mis hõlmab maksejõuetuse tõenäosuse („PD“), maksejõuetuse kaotuse („LGD“) ja maksejõuetuse kahjumäära („EAD“) määramist. PD-mudelid on ECL-i keerukuse peamised tõukejõud ja mõjutavad ka varade jaotust ning seetõttu peetakse neid kontserni ECL-i modelleerimise lähenemisviisi kõige olulisemaks hinnanguliseks aspektiks. 	<p>Meie auditi protseduurid selles valdkonnas hõlmasid muuhulgas järgnevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hindasime, kas kontserni arvestuspõhimõtted ja rakendatud metodoloogia klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse languse osas on kooskõlas IFRS 9 nõuetega kaasates meie spetsialiste. Viisime läbi otsast lõpuni protsesside ülevaated, et tuvastada peamised süsteemid, rakendused ja kontrollid, mida kasutatakse ECLi arvutamise protsessides. Testisime ECL protsessis kasutatavate võtmesüsteemide asjakohaseid manuaalseid, üldiseid IT- ja rakendusjuhtimise kontrole. Lisaks testisime kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust ettevõtelaenude krediititoimiku perioodilise läbivaatamise ja reitingute hindamise ning tagatiste järelevalve osas. Viisime läbi detailsed auditi protseduurid järgmistes valdkondades: <ul style="list-style-type: none"> ECL arvutussüsteemis kasutatud alusandmete täielikkus ja korrektsus;

<ul style="list-style-type: none"> • Majandusstsenaariumid - IFRS 9 nõuab, et kontsern mõõdaks ECL-e erapooletult tulevikku vaadates, kajastades tulevasi majandustingimusi. Kasutatavate majandusstsenaariumite ja nende suhtes kohaldatavate tõenäosuskaalude määramisel rakendatakse olulist juhtkonna otsustust, eriti kui arvestada praegust COVID-19-st tulenevat ebakindlat majanduskeskkonda. <p>Maksejõuetute ettevõttelaenude puhul arvutatakse individuaalne allahindlus lähtuvalt laenuõude suurusest ja tagatise realiseerimisväärtusest bilansipäeval, mis samuti nõuab olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IFRS 9 metodoloogiast tulenevate oluliste sisendite korrektne kasutamine ECL arvutussüsteemis; • 12 kuu ja kogu eluea ECL arvutuste korrektsus ning vastavus IFRS 9 metodoloogiale ECL arvutussüsteemis; • diskonteerimise korrektsus ECL süsteemis; • laenude faasidesse määramisel kasutatud alusandmete korrektsus ja täielikkus; • Olulise krediidiriski suurenemise kriteeriumite korrektne rakendamine; • krediidireitingute sisemine määramine, mis on sisendiks ettevõttelaenude ECL mudelile; • ECL mudeli sisendiks oleva tagatise käsitleva informatsiooni ja nende väärtuste õigsus laenusüsteemis; ja • faas 3 laenude nimekirja täielikkus ja nende ECL arvutamine. • Hindasime oluliste ECL mudeli sisenditeks olevate juhtkonnapoolsete hinnangute mõistlikkust, nagu näiteks hinnangud erinevate stsenaariumite osakaalude, laenuportfelli hetke PD, oluliste makromajanduslike prognooside ning erinevate stsenaariumite osakaalude osas. Sealhulgas argumenteerisime juhtkonnaga selle üle, kas ECL mudelis kasutatud sisendid on mõistlikud võttes arvesse COVID-19 pandeemia poolt põhjustatud ebakindlat majanduskeskkonda. • hindasime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud informatsiooni asjakohasust.
--	---

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub Kontserni konsolideeritud majandusaasta aruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie vandeaudiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas Kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatses Kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi

tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või väaresitust või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsibi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeaudiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et Kontsern ei jätku oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- hangime Kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsemad ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid esmakordselt 13. märtsil 2019 auditeerima AS-i LHV Pank seisuga 31. detsember 2020 kuni 31. detsember 2022 lõppevate majandusaastate konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandeid. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult ühe aasta ja see hõlmab perioodi, mis lõppes 31. detsembril 2020.

Kinnitame, et meie auditiarvamus on kooskõlas Kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega ja me ei ole osutanud Kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1. Olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn, 3.märts 2021

Eero Kaup

Vandeauditiitori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Tel +372 626 8700
www.kpmg.ee

KPMG Baltics OÜ, an Estonian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Reg no 10096082.

Kasumi jaotamise ettepanek

LHV Panga juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2020. majandusaasta kasumi jaotamiseks järgnevalt:

- kanda reservkapitali 1 626 tuhat eurot
- maksta dividende 3 900 tuhat eurot
- lisada aruandeperioodi aktsionäri emaettevõttele omistatav kasum summas 26 988 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumile.

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, vandeaudiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

17.02.2021

Madis Toomsalu
Nõukogu esimees

Rain Lõhmus
Nõukogu liige

Andres Viisemann
Nõukogu liige

Tiina Mõis
Nõukogu liige

Raivo Hein
Nõukogu liige

Heldur Meerits
Nõukogu liige

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

EMTAK	Tegevusala	2020	2019
66121	Väärtpaberite ja kaubalepingute maaklerlus	8 487	6 620
64191	Krediidiasutused (pangad) (laenuandmine)	106 710	75 697
64911	Liising	4 329	3 253
	Tulud kokku	119 526	85 570